

suguyaw ye. Ala ka kɔnɔw fana dan, ka kɔna ni o suguyaw ye. A k'a ye ko o ka ni. ²²Ala ka baraka don o ra, ko o ye woro, ka caya ka kɔgɔjiw fa. A ko kɔnɔw fana ye caya dugukolo kan. ²³Ayiwa, su kora, ka o dugu gbe. O kera lon loorunan ye.

²⁴Ala ko tuun ko fenpanamanw ye ke dugukolo kan ka kɔna ni o suguyaw ye: beganw, ani kongosogow, ani fen minw be fofu, o bee ni o suguya. Ala k'a fu cogo min na, a kera ten.

²⁵Ala ka kongosogow bee dan, o bee ni o suguya, ka beganw dan, o bee ni o suguya, ani fen minw be fofu, o bee ni o suguya. Ala k'a ye ko o ka ni.

²⁶O bee ko, Ala ko: «Ayiwa, sisan, an ye mɔgo dan ka kɔna ni an yere cogo ye, a ye bo an fe, janko ale ye ke jegew bee kunna, ka ke kɔnɔw kunna, ka ke beganw ni kongosogow kunna, ka sigi dugukolo bee kunna, ani fenpanaman minw bee be dugukolo kan.»

²⁷Ala ka mɔgo dan ka kɔna ni a yere cogo ye;
a k'a dan ka kɔna ni ale Ala yere cogo ye.

A ka o dan, ce ni muso.

²⁸Ala ka baraka don o ra; a ko: «Aw ye den caman sɔrɔ, ka caya ka dugukolo yɔrɔ bee fa, ka aw ta fanga sigi dugukolo kan, ka ke jegew bee kunna, ani kɔnɔw, ani fenpanaman o fenpanaman be dugukolo kan.»

²⁹Ala k'a fu o ye tuun ko: «A fle, bin o bin be falen dugukolo kan, ani a den, ani yiri o yiri be den, k'a kisew, walama a kolo ke a denw kɔnɔ, ne be o bee di aw ma, o be ke aw ta baro ye. ³⁰Dugukolo beganw bee, ani kɔnɔw bee, ani fenpanaman o fenpanaman be dugukolo kan, o kɔrɔ ye ko fen o fen be nenekiri, ne be bin di olugu ma, ka o ke o ta baro ye.» Ayiwa, Ala k'a fu cogo min na, a kera ten.

³¹Ala tun ka fen o fen ke, a ka o bee fle, k'a ye ko o bee ka ni kosebe. Su kora, ka o dugu gbe; o kera lon wɔɔɔnan ye.

2 ¹Ayiwa, sankolo ni dugukolo ni o kɔnɔfenw bee danna ka ban o cogo le ra. ²Ala k'a ta baara ke ka ban tere wɔɔɔ kɔnɔ; a tere wolonflanan, a nenekirira a ta baara bee ra. ³Ala ka baraka don tere wolonflanan na, k'a ke lon saninman ye; sabu o lon le ra, a nenekirira a ta baara bee ra.

Ala ka mɔgo dan cogo min na

⁴Ayiwa, wagati min Masa Ala ka danni ke, sankolo ni dugukolo danna nin cogo le ra.

Ala ka sankolo ni dugukolo dan tuma min na, ⁵kongoyiri si tun te dugukolo kan folo, bin si fana tun ma falen folo; sabu Masa Ala tun ma sanji ben dugukolo kan folo, ani mɔgo si fana tun te yi folo ka dugukolo sene. ⁶Bugun do le tun be bo dugukolo ra ka ke ji ye ka dugukolo yɔrɔ bee sɔn.

⁷Masa Ala ka dugukolo bo go ta ka mɔgo lalaga ni a ye. O ko, a ka panamanya nenekiri fiye ni a dafɔnɔ ye k'a don mɔgo nunwo fe; a kera mɔgo panaman ye.

Edeni jamana yiritupuman

⁸O ko, Masa Ala ka yiritupuman do ke Edeni jamana ra, tereboyanfan na, ka mɔgo bla o kɔnɔ. ⁹Matigi Ala ka yiri suguya bee falen dugukolo kan; yiri cepumanw, minw den ka di; a ka panamanya yiri bla yiritu cemance ra, ani yiri min b'a to mɔgo be kopuman ni kojugu lon ka bo nɔgon na.

¹⁰Ba do tun be woyo ka bo Edeni jamana ra. O ba ji le tun be woyo ka teme yiritu kɔnɔ; o ko, a be taran ka ke boro naani were ye. ¹¹O ba folo tɔgo ye ko Pison; ale be woyo ka teme Havila jamana bee kɔnɔ. Sanin be o jamana le ra. ¹²O sanin ye sanin bee ra pumanman le ye. Turu kasadiman do fana be sɔrɔ yi, min tɔgo ye ko bideliyomu, ani lulu bisigi do, min tɔgo ye ko onikisi. ¹³Ba flanan tɔgo ye ko Giyon; ale be woyo ka teme Kusi jamana bee kɔnɔ. ¹⁴Ba sabanan tɔgo ye ko Tigere. Ale be woyo Asiri jamana tereboyanfan na. Ba naaninan tɔgo le ye ko Efirati.

¹⁵Ayiwa, Matigi Ala ka mɔgo bla Edeni yiritupuman kɔnɔ, ko a ye a sene, k'a kɔrɔsi. ¹⁶Ala ka nin kuma fu mɔgo ye ko: «I be se ka yiritu yiridenw bee do domu. ¹⁷Nka yiri min b'a to mɔgo be kopuman walama kojugu lon, i kana o yiri den domu de! Sabu ni i k'a do domu lon o lon, sigiya t'a ra, i bena sa.»

Ala ka muso dan cogo min na

¹⁸Ayiwa, o ko, Matigi Ala ko: «Ce ye to a kelen na tan, o man ni. Ne bena demebaga ke a ye, min be ben a ma.» ¹⁹Masa Ala tun ka bo go ta ka kongosogow bee lalaga, ani kɔnɔw. O ko, a tun ka o bee lana ce fe, k'a fle a bena tɔgo min la o bee kelen kelen na, ani janko ni ce ka tɔgo min la fenpanaman min na, o le ye ke a tɔgo ye. ²⁰Ce tun ka tɔgo la beganw bee ra, ani kɔnɔw, ani kongosogow bee. Nka o fenw bee ce ra, a tun ma demebaga sɔrɔ a yere ra, min tun be se ka ben ale ma.

²¹Ayiwa, Masa Ala ka sunɔgo ba bla ce ra. Ka ce to sunɔgo ra, a k'a garagakolo kelen bo, ka sogobu ke ka o no datugu. ²²O garagakolo min bɔra ce ra, Masa Ala ka o le ta k'a ke muso ye, ka na ni o muso ye ce fe.

²³Kabini ce ka muso ye, a ko:

«Onhon! Sisan kɔni, nin ye ne nɔgon do yere le ye.

A kolow ye ne kolo do w le ye,

a farisogo fana ye ne farisogo do le ye.

A tɔgɔ bɛna la ko muso, sabu a bɔra cɛ le ra^a.»

²⁴O le kosɔn cɛ bɛ bɔ a faɛ ni a bamuso kɔrɔ ka nɔrɔ a muso ra; o fla bɛ jen ka kɛ mɔgɔ kelen ye.

²⁵Ayiwa, o wagati ra cɛ ni muso fla bɛɛ fari lakolon tun lo; o tun m'a lɔn fen min tɔgɔ ye ko maroya.

Cɛ ni muso ka yiriden domu

3¹ Ayiwa, Masa Ala tun ka kongosogo minw bɛɛ dan, sa le tun ka cegu ni o bɛɛ ye. Lon dɔ, sa nana a fɔ muso ye ko: «Yala can lo ko Ala ko, ko aw kana yiritu yiriden si domu wa?»² Muso ko: «An bɛ se ka yiritu yiridenw domu ke. ³Nka yiri min bɛ yiritu cemance ra, Ala ko an kana o le den domu, ko hali an kana maga a ra; ko ni o tɛ, an bɛna sa.»⁴ Sa ko muso ma ko: «Can tɛ, aw tena sa. ⁵Ala ka o fɔ sabu a k'a lɔn ko ni aw ka yiri nin den domu lon o lon, aw jaw bɛ yeɛ, aw bɛ ke i n'a fɔ ale Ala; aw bɛna kojuman lɔn ka bɔ kojugu ra.»

⁶Ayiwa, muso k'a ye ko can ra yiri nin den ka kan ka diya; ni i k'a fle a cɛ ka ji, a fana bɛ se ka mɔgɔ hakiri yeɛ ka i kɛ kolɔnbaga ye. Muso ka dɔ tige k'a domu. A cɛ tun lɔnin bɛ a kɔrɔ; a ka dɔ di ale ma, ale fana k'a domu. ⁷O k'a domu minke, o ka o yɛɛ cogoya ye; o k'a ye ko o fari lakolon lo. O ka toroflaburu dɔw sirisiri jɔgɔn na, ka o ke ka o yɛɛ datugu.

Ala ka sege la cɛ ni muso ni sa kan

⁸Ayiwa, wuladanin fɛ, cɛ ni muso ka Matigi Ala mankan mɛn, a bɛ yaalayaalara yiritu kɔnɔ. O borira Matigi Ala ja ka taga dogo yiritu yiri dɔw cɛ ra.

⁹Matigi Ala ka cɛ wele ko: «Adama, i bɛ min?»¹⁰ Cɛ ka Ala jaabi ko: «Ne ka i mankan mɛn yiritu ra, ne siranna sabu ne fari lakolon lo; o kosɔn ne dogora.»¹¹ Matigi Ala ko: «Jɔn le k'a fɔ i ye ko i fari lakolon lo? Ne tun ko aw kana yiri min den domu, kɔni i ma o le domu dɛ?»¹² Cɛ ko: «I ka muso min bla ne kɔrɔ, ale le ka dɔ di ne ma, ne k'a domu.»

¹³Matigi Ala ka muso jininka ko: «Mun na ele ka o ke?» Muso ko: «Sa le ka ne nɛge, k'a to ne k'a domu.»

¹⁴Matigi Ala k'a fɔ sa ye ko:

«I n'a fɔ ele sɔnna ka o ke,
ne bɛna i danga bɛganw ni kongosogo tɔw bɛɛ cɛ ra.
Sisan i bɛna to ka fofɔ i kɔnɔbara le kan,
buguri bɛ to ka don i da ra,
i bɛ a domu, fɔ ka taga i sa.

¹⁵Ne bɛna juguya le bla ele ni muso cɛ,
ka o juguya kelen bla i ta duruja ni muso ta duruja cɛ.
Ni o ka i sɔrɔ, o bɛ i kun ci;
ni ele fana ka o sɔrɔ, i bɛ o kin o senju ra.»

¹⁶Ala k'a fɔ muso ye ko:

«Ne bɛna dɔ fara i ta denworo sege kan.
I bɛna tɔrɔ ka sɔrɔ ka den woro.
Ka fara o kan, i ta cɛ lɔgɔ bɛna to ka ke i ra;
i ta ko bɛɛ bɛna to ale le boro fana.»

¹⁷Ala k'a fɔ cɛ ye ko:

«I sɔnna ka i ta muso kan le mɛn,
ani ne tun kumana i fɛ k'a fɔ i ye
ko i kana yiri min den domu, i ka o domu;
ayiwa, dugukolo bɛna danga ele kosɔn.
I bɛna sege le kosebɛ
ka sɔrɔ ka i ta baro sɔrɔ ka bɔ dugukolo ra,
fɔ ka taga i sa;

¹⁸ɲaniw ni binjugu dɔw bɛna falen dugukolo kan;
i bɛna fen minw sɛnɛ, o le bɛna ke i ta baro ye.

¹⁹I bɛna baara kɛ ka wasi le,
ka sɔrɔ ka i ta baro sɔrɔ,
fɔ i ye na kɔsegi dugukolo ra yi tuun,
i danna ni o dugukolo kelen min bɔgɔ ye;
sabu i ye bɔgɔ le ye,
i fana bɛna sekɔ ka kɛ o bɔgɔ kelen le ye.»

^a2.23 Heburukan na, cɛ ni muso tɔgɔ bɔra jɔgɔn fɛ kosebɛ. O b'a fɔ cɛ ma ko: «Ish», k'a fɔ muso ma ko: «Isha», k'a yira ko muso bɔra cɛ ra.

Ala ka Adama ni Awa labo yiritu ra

²⁰ Ayiwa, Adama k'a muso tɔgo la ko Awa, sabu ale le kera mɔgow be bamuso ye^b. ²¹ Matigi Ala ka began daw gbolow ke fani ye, ka o don Adama ni a muso ra.

²² Matigi Ala ko: «Sisan mɔgo kera i n'a fo an do, a be konuman ni kojugu lon ka bo jɔgon na. An ye a bari a kana panamanya yiriden do tige k'a domu; ni o te, ni a ka o domu a panaman be to wagati be.»

²³ A kera ten, Matigi Ala ka o gben ka bo Edeni jamana yiritu ra, ko o ye taga dugukolo sene, Ala ka o dan ni dugukolo min bogo ye.

²⁴ Ayiwa, Ala ka Adama ni Awa gben o cogo le ra. A ka seruben meleke* daw bla Edeni yiritu donda ra tereboyanfan na, k'a korosi, ani kerekemuru do, min be manamana i ko tasma, ka yelemayelega, janko mogo si kana sira soro ka se panamanya yiri ma.

Kabila ka Abila faga

4 ¹ Ayiwa, Adama jenna ni a muso Awa ye. Awa ka konɔ ta ka Kabila^c woro. Awa ko: «Matigi Ala baraka ra, ne ka ceden sorod.» ² O ko, a ka konɔ ta tuun ka Kabila dogonin Abila^e woro.

Abila nana ke sagagbenbaga ye; Kabila, ale kera senekebaga ye. ³ Wagati dama temenin ko, Kabila k'a ta foro yiriden daw ke saraka ye, ka o di Ala ma. ⁴ Abila fana k'a ta sagaden folow kelen mina, ka o faga, ka o sogo yorɔnumanw jeni, ka o ke saraka ye, ka o di Ala ma. Abila ni a ta saraka ko diyara Matigi Ala ye. ⁵ Nka Kabila ni a ta saraka ko ma diya Matigi Ala ye. Kabila dimina o ra, k'a ja kumu kosobe.

⁶ Ayiwa, Matigi Ala ko Kabila ma ko: «Mun koson i dimina fo ka i ja kumu tan? ⁷ Ni i ka kewaleɔnumanw ke, i kun be korota. Nka ni i ta kewalew juguyara, o tuma jurumun bena ke i ko tuma be; a b'a fe ka se i ra, nka ele le ka kan ka se jurumun na.»

⁸ Ayiwa, lon do, Kabila k'a fo a dogoce ye ko o ye taga kongo ra. Ka o to kongo ra yi, a benna a dogoce kan, k'a faga.

⁹ Matigi Ala k'a fo Kabila ye ko: «Kabila, i dogoce Abila do?» Kabila ko: «Ne m'a yoro lon; o tuma ne le blara ka ke ale korosibaga ye wa?» ¹⁰ Matigi ko: «I ka mun ko le ke tan? I dogoce fagari jori kulekan be bora dugu ma ka se ne ma, ko ne ye a dimibo. ¹¹ Ayiwa, i yere boro ka i dogoce faga k'a jori seri dugukolo kan, k'a to dugukolo ye a jori min minke, o koson dugukolo banna i ra. ¹² K'a ta sisan, hali ni i ka dugukolo sene, a tena den i ye k'a siman di i ma tuun. I bena bla i yere ma ka yaala ka lamini dugukolo kan.»

¹³ Kabila k'a fo Matigi Ala ye ko: «I ka toro min la ne kan, o ka gbiri ka teme; ne tena se. ¹⁴ A fle, i ka ne gben ka bo yan dugukolo kan. Ne bena taga dogo i ja fo yorjan. Ne bena to ne yere ma ka yaala ka lamini yoro be; ni mogo o mogo ka ne soro, o tigi bena ne faga.»

¹⁵ Matigi Ala ko Kabila ma ko: «Ni mogo o mogo ka Kabila faga, o juru bena sara o tigi ra fo sijaga wolonfla, ka Kabila dimibo.»

Matigi Ala ka tagamasiyen do bla Kabila kan, janko ni mogo min k'a ye, o tigi kana a faga.

¹⁶ O ko, Kabila bora Matigi Ala korɔ ka taga yorjan, ka taga to Nodif jamana ra, Edeni jamana tereboyanfan na.

Kabila ta duruja

¹⁷ Ayiwa, o ko, Kabila jenna ni a muso ye. A muso ka konɔ ta ka dence woro; o le kera Heneki ye. O ko, Kabila ka dugu do lo, k'a dence Heneki togo la o dugu ra.

¹⁸ Ayiwa, Heneki nana Iradi woro; Iradi ka Mehuyaheli woro; Mehuyaheli ka Metusaheli woro; Metusaheli ka Lemeki woro.

¹⁹ Lemeki nana muso fla le ta. Kelen togo tun ye ko Ada, to kelen togo tun ye ko Sila. ²⁰ Ada ka dence woro; o le kera Yabali ye. Mogo minw be si fanibonw konɔ ka o ta beganw korosi, Yabali le kera olugu bemace ye. ²¹ Yabali dogoce kera Yubali ye. Ale le kera gonifobagaw ni filenfiyebagaw be bemace ye. ²² Sila fana ka dence woro; o le kera Tubali Kabila ye. Ale kera numu le ye; a tun be siranegfenw ni negemanfenw lalaga. Dogomuso gbanna Tubali Kabila ra; o togo lara ko Naama.

²³ Lon do, Lemeki ko a ta musow ma ko:

«Ada ni Sila, aw ye menni ke!

Ne Lemeki ta musow, aw ye aw toro malɔ ne darakan na!

Ni ce o ce boro ka se ne ma, ne be o faga le;

ni kanbelen o kanbelen ka ne mandimi, ne be o faga le.

²⁴ A fora ko ni mogo min ka Kabila faga,

^b3.20 Heburukan na, Adama korɔ ye ko: mogo. O le kera ce togo ye. Awa korɔ ye ko: panamanya.

^c4.1 Kabila: Dow b'a fo ko Kayen.

^d4.1 Ne ka ceden soro: o kuma korɔ be se ka ke fana ko: Ne ka mogo dan.

^e4.2 Abila: Dow b'a fo ko Abeli; a togo korɔ ye ko: fɔjo, walama ko: fen temeta.

^f4.16 Nodi korɔ ye ko: fasontan.

o juru be sara o tigi ra fɔ sijnaga wolonfla;

nka ne Lemeki, ne ta juru be sara fɔ sijnaga biwolonfla ni wolonfla.»

²⁵ Ayiwa, Adama jenna ni a muso ye tuun. A ka kɔnɔ ta ka jigi dence ra. A ka o tɔɔ la ko Seti⁸. A ko: «Sabu Kabila ka Abila faga; Ala le ka dence werɛ di ne ma Abila nɔ ra.»

²⁶ Ayiwa, Seti fana nana kɔrɔ ka dence sɔrɔ. A k'a tɔɔ la ko Enɔsi. O wagati le ra, mɔɔw ka ke Matigi Ala tɔɔ wele ye, k'a bato.

Adama ta duruja

5 ¹ Ayiwa, Adama ta durujaw tɔɔw le sebera nin ye:

Ala ka mɔɔw dan lon min na, a k'a dan ka kapa ni ale Ala yere cogo le ye. ² A ka o dan, ce ni muso. A ka o dan minke, a ka baraka don o ra, ka o tɔɔ la ko mɔɔw.

³ Ka Adama si to san keme ni san bisaba, a ka dence woro, ka kapa ni a yere cogo ye; a bɔra a fe. A ka o dence tɔɔ la ko Seti. ⁴ Seti woronin kɔ, Adama ka san keme seegi le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ⁵ A si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san bisaba. O kɔ, a sara.

⁶ Ka Seti si to san keme ni san looru, a ka dence woro; a ka o tɔɔ la ko Enɔsi. ⁷ Enɔsi woronin kɔ, Seti ka san keme seegi ni san wolonfla le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ⁸ Seti si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san tan ni fla. O kɔ, a sara.

⁹ Ka Enɔsi si to san bikɔnɔntɔn, a ka Kenan woro. ¹⁰ Kenan woronin kɔ, Enɔsi ka san keme seegi ni san tan ni looru le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ¹¹ Enɔsi si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san looru; o kɔ, a sara.

¹² Ka Kenan si to san biwolonfla, a ka Mahalaleli woro. ¹³ Mahalaleli woronin kɔ, Kenan ka san keme seegi ni san binaani le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ¹⁴ Kenan si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san tan. O kɔ, a sara.

¹⁵ Ka Mahalaleli si to san biwɔrɔ ni looru, a ka Yerɛdi woro. ¹⁶ Yerɛdi woronin kɔ, Mahalaleli ka san keme seegi ni san bisaba le ke. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ¹⁷ Mahalaleli si beɛ lajennin kera san keme seegi ni san bikɔnɔntɔn ni san looru. O kɔ, a sara.

¹⁸ Ka Yerɛdi si to san keme ni san biwɔrɔ ni san fla, a ka Enɔki^h woro. ¹⁹ Enɔki woronin kɔ, Yerɛdi ka san keme seegi le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ²⁰ Yerɛdi si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san biwɔrɔ ni san fla. O kɔ, a sara.

²¹ Ka Enɔki si to san biwɔrɔ ni san looru, a ka Metusalemu woro. ²² Metusalemu woronin kɔ, Enɔki tagamana ka kapa ni Ala sago ye tuun fɔ san keme saba. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ²³ Enɔki si beɛ lajennin kera san keme saba ni san biwɔrɔ ni san looru. ²⁴ Enɔki tagamana ka kapa ni Ala sago ye. O kɔ, a ma ke dunɔra ra tuun; Ala k'a ta ka taga ni a ye a yere kɔrɔ.

²⁵ Ka Metusalemu si to san keme ni san biseegi ni san wolonfla, a ka Lemeki woro. ²⁶ Lemeki woronin kɔ, Metusalemu ka san keme wolonfla ni san biseegi ni san fla le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ²⁷ Metusalemu si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san biwɔrɔ ni san kɔnɔntɔn. O kɔ, a sara.

²⁸ Ka Lemeki si to san keme ni san biseegi ni san fla, a ka dence woro. ²⁹ A k'a tɔɔ la ko Nuho, k'a fɔ ko: «Ala ka dugukolo danga, ka an bla baaragbelen minw na dugukolo kan, nin den le bena an jusu saaro, ka an bɔ o baaraw sege ra¹.» ³⁰ Nuho woronin kɔ, Lemeki ka san keme looru ni san bikɔnɔntɔn ni san looru le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ³¹ Lemeki si beɛ lajennin kera san keme wolonfla ni san biwolonfla ni san wolonfla. O kɔ, a sara.

³² Ka Nuho si to san keme looru, a ka Semu, ani Kamu, ani Zafeti woro ka gban jɔɔn na.

Adamadenw be halaki o ta juguya kosɔn

6 ¹ Ayiwa, mɔɔw nana caya dugukolo kan; o ka denmusow woro fana. ² A kera ten, Ala ta danfen dɔw tun be yi, olugu k'a ye ko mɔɔw denmusow ce ka ji minke, o ka dɔw panawoloma olugu ra ka o ke o ta musow ye. ³ O tuma Matigi Ala ko: «Ne ka nin min don mɔɔw kɔnɔ, ne tena o nin to mɔɔw kɔnɔ wagati beɛ, sabu mɔɔw te foyi ye ni fen sata te. A si beɛ lajennin tena teme san keme ni san mugan kan.»

⁴ Ala ta danfenw jenna ni mɔɔw denmusow ye minke, o ka denw sɔrɔ ni o ye; o denw le kera mɔɔw belebele jamijanw ye o wagatiw ra dunɔra ra. Olugu le kera cefariw ye fɔlɔfɔlɔ; o tɔɔ bɔra kosebe.

⁵ Matigi Ala nana a ye ko adamadenw ta kɔnɔnjuguya warara dunɔra kɔnɔ. A k'a ye ko lon o lon, miiriyajuguw dɔrɔn le be kera mɔɔw jusukun na. ⁶ A kera ten, Matigi Ala ka mɔɔw dan k'a bla dugukolo kan minke, o tingalɔn ka Matigi Ala yere sɔrɔ. A jusu tɔɔrɔra kosebe. ⁷ Matigi Ala ko: «Ne ka mɔɔw o mɔɔw dan, ne bena o beɛ halaki pewu ka bɔ dugukolo kan, k'a damina adamadenw na, ka taga a bla beganw ni

⁸4.25 Seti tɔɔw kɔrɔ ye ko: Ala k'a di ne ma.

^h5.18 Enɔki: Dɔw b'a fɔ ale le ma ko Idirisa.

ⁱ5.29 Nuho tɔɔw ni kuma min fɔcogo bɔra jɔɔn fe heburukan na, o kɔrɔ ye ko: jususaaro.

kongosogow ra, ani fen minw be fofu, ani kɔnɔw; sabu ne ka o dan minke, o danko tingalɔn be ne ra.»⁸ Nka Nuho ko diyara Matigi Ala ye.

Ala ko a be Nuho kisi

⁹Nuho ta duruja ta ko ye nin ye:

Nuho tun ye mɔgɔ terennin ani mɔgɔ jusukungbenin le ye a ta wagati ra. A tun be tagama ka kapa ni Ala sago ye.¹⁰ A ka dence saba le sɔrɔ: Semu, ani Kamu, ani Zafeti.

¹¹O wagati ra, dunuɓa tun fara kojugu ra Ala ɓa kɔrɔ. Mɔgɔw tun fariyara ɓɔgɔn ma yɔrɔ bee.¹² Ala nana a ye ko dunuɓa fara kojugu ra; sabu adamadenw bee ta kewalew tun juguyara fɔ k'a dama teme.

¹³O tuma Ala k'a fɔ Nuho ye ko: «Ne k'a latige ko ne bena fenɓanaman bee ban ka bɔ dugukolo kan; sabu olugu le k'a to juguya ka dunuɓa yɔrɔ bee fa. O kosɔn ne bena o ni dugukolo bee halaki ɓɔgɔn fe.¹⁴ O ra, ele ye kurunba dɔ lalaga ni goferiyiri ye, k'a kɔnɔ tarantaran, k'a ke bonkɔnɔw ye, k'a kenemayɔrɔ ni a kɔnɔnɔyɔrɔ mun ni mananji ye.¹⁵ I ka kan k'a ke cogo min na, o fle nin ye: i be a janya ke nɔngɔn ɓa keme saba¹ ye, k'a bonya ke nɔngɔn ɓa bilooru ye, k'a lɔ ke nɔngɔn ɓa bisaba ye.¹⁶ I be a datugu ka wo dɔ ke a ra san fe, ka o ke nɔngɔn ɓa kelen ye. I be a donda ke a keren na. I b'a ke sankaso ye: dugumabon, ani cemanɓon, ani sanfebon.¹⁷ Ne bena sanjiba le lana dugukolo kan; fen o fen be nenekiri, sanji bena o bee faga. Fen o fen be dugukolo kan, o bee be halaki.¹⁸ Nka ne bena to ne ta jenɓɔgɔnya ra ni ele ye ka i kisi. I bena don kurunba kɔnɔ, i ni i dencew, ani i ta muso, ani i dencew ta musow.¹⁹ I be fenɓanaman suguya bee fla fla ladon i fe kurunba kɔnɔ fana, ce ni muso, janko o ɓanaman ye to.²⁰ Fenɓanaman bee fla fla le bena na i fe, ce ni muso, janko i ye o ladon kurunba kɔnɔ, o ɓanaman ye to: kɔnɔw ni beganw ni kongosogow ni fen fofotaw.²¹ I ka kan ka domunifen bee dɔ ta fana ka bla i yere kɔrɔ, ka o ke i ni o beganw ta domuni ye.»

²²Ayiwa, Nuho ka o le ke. Ala ka fen o fen fɔ a ye, a ka o bee ke ka kapa ni Ala ta fɔta ye.

Nuho donna kurunba kɔnɔ

7¹O kɔ, Matigi Ala ko Nuho ma ko: «Sisan aw ye don kurunba kɔnɔ, i ni i ta denbaya; sabu ne k'a ye ko ele dɔrɔn le terennin lo ne ɓa kɔrɔ nin mɔgɔw bee ce ra.² Fenɓanaman o fenɓanaman saninyanin lo, i be o bee dɔ ladon i fe kurunba kɔnɔ, ceman wolonfla, ani musoman wolonfla. Fenɓanaman minw saninyanin te, i be olugu fana ladon, ceman kelen, ani musoman kelen.³ I be kɔnɔ suguya bee fana dɔ ladon, ceman wolonfla, ani musoman wolonfla, janko o ta siya kana tunu.⁴ Sabu a tɔ ye tere wolonfla, ne bena sanji ben dugukolo kan fɔ tere binaani ni su binaani. Ne ka fenɓanaman o fenɓanaman dan, ne bena o bee halaki pewu ka bɔ dugukolo kan.»

⁵Ayiwa, Ala tun ka fen o fen fɔ Nuho ye, Nuho ka o bee ke.

⁶Ayiwa, sanjiba nana dugukolo kan lon min na, o kera k'a sɔrɔ Nuho si ye san keme wɔrɔ.⁷ Nuho donna kurunba kɔnɔ, ani a muso, ani a dencew, ani a dencew ta musow. O donna kurunba kɔnɔ, ka kisi sanjiba ma.⁸ Fenɓanaman o fenɓanaman saninyanin lo, ani minw saninyanin te, ani kɔnɔw, ani fen o fen be fofu dugu ma,⁹ o bee dɔ donna Nuho fe kurunba kɔnɔ, fla fla, ce ni muso, i ko Ala yere tun k'a fɔ cogo min na.¹⁰ Tere wolonfla dafara minke, sanjiba nana dugukolo kan.

¹¹O kera ka Nuho si to san keme wɔrɔ. O san karo flanan, o karo tere tan ni wolonflanan, o lon na bunun minw be dugukolo jukɔrɔ, olugu bee jiw serira ka bɔ ka ke dugukolo kan. Sankolo jibɔyɔrɔw fana dayelera.¹² Ayiwa, sanjiba benna dugukolo kan tere binaani ni su binaani.¹³ O lon yere ra, Nuho donna kurunba kɔnɔ, ani a dence saba: Semu, ani Kamu, ani Zafeti; ani a muso, ani a dence saba ta musow.¹⁴ O donna kurunba kɔnɔ, o ni kongosogo siya bee dɔ. Began siya bee; fenɓanaman minw be fofu, o siya bee, kɔnɔ siya bee, kɔnɔnin fitiniw bee, ani kaman be fen o fen na.¹⁵ O fenɓanamanw bee donna kurunba kɔnɔ ka to ni Nuho ye; fen o fen be nenekiri, o bee fla fla donna.¹⁶ Fenɓanamanw bee, o bee fla fla donna kurunba kɔnɔ, ce ni muso, i ko Ala tun k'a fɔ Nuho ye cogo min na. O kɔ, Matigi Ala ka da tugu o da ra.

¹⁷Sanjiba benna dugukolo kan ka se fɔ tere binaani. Ji bonyara fɔ a ka kurunba kɔrɔta, a ka ke taga ye ji kunna.¹⁸ Ji cayara ka bonya kosebe. Kurunba ka fagon ji kunna;¹⁹ ji belen ka ke bonya ye tuun. A ka kuru jamijanw bee datugu.²⁰ Ji yelenna kuruw kunna ka se fɔ nɔngɔn ɓa tan ni looru^k ka kuruw datugu pewu.²¹ Nin tun be fen o fen na, o bee fagara; kɔnɔw ni beganw ni kongosogow, ani fen o fen be fofu, ani mɔgɔw bee.²² Fen o fen be nenekiri, ni nin b'a ra, fen o fen be dugukolo kan, o bee fagara.²³ Fenɓanaman o fenɓanaman tun be dugukolo kan, ji ka o bee domu; k'a ta mɔgɔw ra ka taga a bla beganw na, ani fen minw be fofu, ani kɔnɔw. Ji ka o bee halaki. Nuho dɔrɔn le tora, ale ni minw tun be ni a ye kurunba kɔnɔ.²⁴ Ji bonyanin tora dugukolo kan ka se fɔ tere keme ni tere bilooru, k'a ta sanji damina lon na.

^{6.15} Nɔngɔn ɓa kelen be se ka ben metere tarance le ma.

^{k7.20} Nɔngɔn ɓa kelen be se ka ben metere tarance le ma.

Ala ka sanjiba lalɔ

8¹ Nka Ala hakiri tora Nuho ra, ani kongosogow ni began minw tun be ni a ye kurunba kɔnɔ. Ala ka fɔnɔ dɔ fiye dugukolo kan; ji jigira dɔɔnin. ²Dugukolo bununjiw lɔra, sankolo jibɔyɔrɔw datugura; sanji tigera. ³Ji tora ka woyo ka bɔ dugukolo kan ka taga. Sani tere keme ni tere bilooru ce, ji dɔɔyara.

⁴Ayiwa, a karo wolonflanan, o karo tere tan ni wolonflanan, kurunba tagara sigi Ararati jamana kuruw kan. ⁵Ji ka ke dɔɔya ye fɔ ka taga se san karo tannan ma. San karo tannan, o karo tere fɔlɔ, kuruw kunw bɔra.

⁶Tere binaani temenin kɔ, Nuho tun ka da min bɔ kurunba ra, a ka o dayele. ⁷A ka kankan bla ka bɔ; o kɔnɔ bɔra, ka to tagakasegi ra, sabu ji tun ma ja dugukolo kan ban. ⁸A ka tugani fana bla ka bɔ, k'a fle ni a kera ko ji dɔɔyara dugukolo kan. ⁹Nka tugani bɔra minke, a ma sigiyɔrɔw sɔrɔ. A sekɔra ka na Nuho fe kurunba kɔnɔ, sabu ji tun be dugukolo yɔrɔ be ra hali bi. Nuho k'a boro bɔ ka tugani mina, k'a ladon kurunba kɔnɔ. ¹⁰Nuho k'a to tere wolonfla temena tuun. O kɔ, a ka tugani bla ka taga tuun. ¹¹Wula fe le tugani sekɔra ka na, oliviye flaburu dɔ tigenin be a dakala ra. Nuho k'a lɔn o le ra ko dɔ bɔra ji ra. ¹²A k'a to tere wolonfla were temena tuun. O kɔ, a ka tugani labɔ tuun. Tugani tagara o ra minke, a ma sekɔ tuun.

¹³San min Nuho si tun be san keme wɔrɔ ni san kelen, o san karo fɔlɔ, ani o karo tere fɔlɔ, ji jara dugukolo kan. Da min tun be kurunba san fe, Nuho ka o dayele. A ka yɔrɔ fle, k'a ye ko ji jara dugukolo kan. ¹⁴O san karo flanan, o karo tere mugan ni wolonflanan, ji jara dugukolo kan pewu.

Nuho bɔra kurunba kɔnɔ

¹⁵O tuma, Ala kumana Nuho fe ko: ¹⁶«Bɔ kurunba kɔnɔ sisan, i ni i ta muso, ni i dencew ni o ta musow. ¹⁷Kongosogow ni began minw be ni i ye, o be ni o siya, ani kɔnɔw, ani fen fofotaw be, o be labɔ; o ye taga dugukolo yɔrɔ be, ka woro, ka caya dugukolo kan.»

¹⁸Ayiwa, Nuho bɔra kurunba kɔnɔ, ani a dencew, ni a muso, ni a dencew ta musow. ¹⁹Kongosogow ni beganw be, ani fenpanaman minw be be fofɔ, ani fen o fen ni nin b'a ra, o be ni o siya, o be bɔra kurunba kɔnɔ.

²⁰Nuho ka sarakabɔnan dɔ lalaga, ka Matigi Ala bato. Kongosogow ni began minw saninyanin lo, ani kɔnɔ minw saninyanin lo, a ka o dɔw ke saraka ye, ka o jeni sarakabɔnan kan ka Ala bato. ²¹O saraka kasadiman diyara Matigi Ala ye. Matigi Ala fana k'a latige ko: «Ne tena dugukolo danga tuun adamadenw kosɔn, hali ni mɔɔɔ jusukun miiriyaw man ji kabini a denmisenman. Ne tena sɔn ka fenpanamanw be halaki tuun, i n'a fɔ ne k'a ke cogo min na.

²²Ka dugukolo to yi kɔni,
dannikewagati ni simantigewagati tena ban,
nengewagati ni fundeninwagati tena ban,
samiya ni teremana tena ban,
su ni tere tena ban.»

Ala ka jenɔɔɔnya don ni Nuho ye

9¹ Ayiwa, Ala ka baraka don Nuho ni a dencew ra. A ko o ma ko: «Aw ye woro, ka caya ka se dugukolo yɔrɔ be ra. ²Aw bena ke siranyafenba le ye kongosogow ni beganw be fe, ani kɔnɔw be, ani fenpanamanw be, ani jegew be. Ne be o fenw be labla aw ye. ³Fenpanaman o fenpanaman, ni nin b'a ra, o be be ke aw baro ye. Ne be o be di aw ma, i n'a fɔ ne ka binw di aw ma cogo min na. ⁴Nka aw man kan ka sogo si domu k'a nin to a ra, o kɔrɔ ye k'a jori to a ra. ⁵Aw ye a lɔn ka la a ra fana ko aw jori min ye aw nin ye ko ne bena o kopininka. Ni kongofen o kongofen ka mɔɔɔ faga, ne bena o tigi jori kopininka o kongofen fe; ni mɔɔɔ o mɔɔɔ k'a mɔɔɔɔɔɔn faga, ne bena o jori kopininka o tigi fe. Ne bena mɔɔɔ nin kopininka kongofen, walama mɔɔɔfagabaga fe.

⁶Ni mɔɔɔ min ka mɔɔɔ faga,
mɔɔɔ dɔ were le fana bena o tigi faga;
sabu Ala ka mɔɔɔ dan
ka kɔna ni a yere cogo le ye.

⁷«Ayiwa, aw kɔni, aw ye denw woro, ka caya, ka janjan ka taga dugukolo yɔrɔ be ra, ka caya dugukolo kan.»

⁸O kɔ, Ala kumana Nuho ni a dencew fe tuun; ⁹a k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, ne be to ne ta jenɔɔɔnya* ra ni aw ye, ani aw ta duruja minw bena woro aw kɔ fe. ¹⁰Fenpanaman o fenpanaman be ni aw ye, ne be jenɔɔɔnya don ni olugu be ye: kɔnɔw, ani beganw, ani kongosogow be, ani fen o fen bɔra kurunba kɔnɔ ni aw ye, ani fenpanaman o fenpanaman bena ke dugukolo kan aw kɔ fe. ¹¹Ne be jenɔɔɔnya don ni aw ye; sanjiba tena danfen si halaki tuun. Sanjiba were tena ke yi tuun, ka dugukolo halaki.»

¹²Ala ko tuun ko: «Ne be jenɔɔɔnya min don ni aw ye, ani fenpanaman minw be be ni aw ye, ani mɔɔɔ minw be bena na aw kɔ fe, o jenɔɔɔnya tagamasiyen le ye nin ye wagati be: ¹³ne bena ne ta sanmuru bɔ

san fe sankabaw kunna; ne ka jenɔɔɔnya min don ni danfenw bɛɛ ye, sanmuru le bena ke o jenɔɔɔnya tagamasiyen ye. ¹⁴Ni ne ka na sankabaw lajen dugukolo kunna tuma o tuma, ko ne be sanji ben, sanmuru bena bɔ san fe sankabaw kunna. ¹⁵O tuma ne ka jenɔɔɔnya min don ni aw ye, ani fenpanamanw bɛɛ ye, ani danfenw bɛɛ ye, ne bena ne hakiri to o jenɔɔɔnya ra. Ne tena a to ji ye caya ka ke sanjiba ye tuun, fɔ ka danfenw bɛɛ halaki. ¹⁶Sanmuru bena bɔ san fe sankabaw kunna. Ne bena o fle ka ne hakiri to ne ta jenɔɔɔnya wuribari ra, ne Ala ka jenɔɔɔnya min don ni fenpanamanw bɛɛ ye, ani danfen o danfen be dugukolo kan.»

¹⁷Ala k'a fɔ Nuho ye tuun ko: «Ne ka jenɔɔɔnya min don ni dugukolo danfenw bɛɛ ye, o tagamasiyen le ye nin ye.»

Nuho dence saba ta ko

¹⁸Ayiwa, Nuho dence minw bɔra kurunba kɔnɔ, olugu tun ye Semu ye, ani Kamu, ani Zafeti. Kamu ka dence dɔ woro, o tɔɔɔ tun ye ko Kanaana. ¹⁹Nuho dence saba le be olugu ye. Dugukolo siyaw bɛɛ bɔra olugu ta durujaw le ra.

²⁰Ayiwa, o kow kɔ, Nuho ka sene damina. A ka rezenforo sene. ²¹Lon dɔ, Nuho ka o rezenmɔ duven dɔ min, ka panamini. A tagara la a ta fanibon kɔnɔ, a fari lakolon. ²²Ayiwa, Kanaana face, min ye Kamu ye, ale tagara a face Nuho fari lakolon lanin ye. A bɔra ka taga o fɔ a balemace tɔ fla ye kene ma. ²³Semu ni Zafeti ka deregeba dɔ ta o le ra, k'a la o kan na, ka don ni o kɔ ye o face ta fanibon kɔnɔ, ka taga deregeba ke k'a datugu. O tun ka o ja munu fan werɛ fe, janko o kana o face fari lakolon ye.

²⁴Ayiwa, duven nana bɔ Nuho ja ra tuma min na, a dence fitini Kamu ka min ke, o ka o fɔ Nuho ye.

²⁵Nuho ko:

«Kanaana dangara!

A ye ke a balemaw ta jɔnw ta jɔn ye.»

²⁶Nuho ko tuun ko:

«Matigi Ala baraka, Semu ta Ala;

Kanaana ye ke Semu ta jɔn ye.

²⁷Ala ye Zafeti borofenw caya¹,

k'a to a ye taga sigi a balemace Semu ta so,

k'a to Kanaana ye ke o ta jɔn ye.»

²⁸Ayiwa, sanjiba kɔ, Nuho ka san keme saba ni san bilooru le ke tuun. ²⁹Nuho si bɛɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san bilooru. O kɔ, a sara.

Nuho dencew ta durujaw

10 ¹Ayiwa, sanjiba kɔ, Nuho dencew, minw ye Semu, ani Kamu ni Zafeti ye, olugu ka dence dɔw sɔɔ. Olugu ta durujaw fle nin ye:

²Zafeti dencew tun ye Gomeri ye, ani Magɔgi, ani Madayi, ani Yavan, ani Tubali, ani Meseki, ani Tirasi.

³Gomeri dencew tun ye Asikenazi ye, ani Rifati, ani Togarima.

⁴Yavan dencew tun ye Elisa ye, ani Tarisisi, ani Kitimu, ani Rodanimu^m.

⁵Olugu le tagara sigi kɔɔɔji kɔfejamanaw ra, bɛɛ ni i ta yɔɔ, bɛɛ ni i ta kan, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta siya.

⁶Kamu dencew tun ye Kusi ye, ani Misirayimu, ani Puti ni Kanaana. ⁷Kusi dencew tun ye Seba ye, ani Havila, ani Sabita, ani Rayema, ani Sabiteka. Rayema denw kera Seba ye, ani Dedan. ⁸Kusi dence dɔ fana kera Nimurɔdi ye. Ale fɔlɔ le kera fangatigi ye dugukolo kan. ⁹A kera donsocefari ye Matigi Ala ja kɔɔ. O le kosɔn o tun b'a fɔ ko mɔɔtisina kera donsocefari ye Matigi Ala ja kɔɔ, i ko Nimurɔdi. ¹⁰Nimurɔdi sigira fanga ra Babeli dugu kunna, ani Ereki dugu, ani Akadi dugu, ani Kaline dugu, Sinehari jamana ra. ¹¹A nana bɔ o jamana ra, ka taga Asiri jamana ra. A ka Ninive dugu lɔ, ani Rehobɔti Hiri dugu, ani Kala dugu; ¹²a ka Reseni duguba fana lɔ, Ninive dugu ni Kala dugu ce.

¹³Misirayimu le ye Ludikaw bemace ye, ani Anamikaw, ani Lehabikaw, ani Nafitukaw, ¹⁴ani Paturusikaw, ani Kasiluhikaw, ani Kafitorikaw; Filisikaw bɔra Kasiluhikaw le ra.

¹⁵Kanaana ka Sidɔn woro; ale le kera a dence fɔlɔ ye; o kɔ fe a ka Hɛti woro. ¹⁶Ale le kera Yebusikaw bemace ye, ani Amɔrikaw, ani Girigasikaw, ¹⁷ani Hevikaw, ani Arikikaw, ani Sinekaw, ¹⁸ani Arivadikaw, ani Semarikaw, ani Hamatikaw. Ayiwa, o kɔ, Kanaana ta gbamɔɔw yeregera. ¹⁹Kanaanakaw ta jamana tun be damina Sidɔn, ka taga Gerari fan fe, ka taga a bla fɔ Gaza, ani ka taga Sodɔmu fan fe, ani Gomɔri, ani Adima, ani Seboyimu, ka taga se fɔ Lesa. ²⁰Olugu le ye Kamu dencew ye, o bɛɛ ni o ta gbaw, ani o ta kanw, ani o ta jamanaw, ani o ta siyaw.

²¹Semu fana ka dencew sɔɔ. Ale Semu le kera Heberi ta mɔɔw bɛɛ bemace ye; Zafeti dɔɔɔɔ tun lo.

²²Semu dencew tun ye Elamu ye, ani Asuri, ani Aripasadi, ani Ludi, ani Aramu.

²³Aramu dencew tun ye Usi ye, ani Huli, ani Geteri, ani Masi.

^{19.27} Heburukan na Zafeti kɔɔ ye ko: k'a caya.

^{m10.4} A sebera Kitabu dɔw kɔnɔ ko: Dodanimu.

²⁴ Aripasadi ka Sela woro; Sela ka Heberi woro. ²⁵ Heberi ka dence fla sɔɔ: kelen tɔɔ tun ye ko Pelegiⁿ, sabu ale ta wagati le ra dugukolo taranna. Ale balemace tɔɔ tun ye ko Yokitan.

²⁶ Yokitan ka Alimodadi woro, ani Selef, ani Hasarimaveti, ani Yera, ²⁷ ani Hadoramu, ani Uzali, ani Dikila, ²⁸ ani Obali, ani Abimayeli, ani Seba, ²⁹ ani Ofiri, ani Havila, ani Yobabu. Olugu bɛɛ ye Yokitan dencew ye. ³⁰ O ta sigiyɔɔ tun bɛ damina fɔ Mesa, ka taga a bla fɔ Sefari kuruyɔɔw ra terebɔyanfan na. ³¹ Ayiwa, olugu bɛɛ le kera Semu denw ye, o bɛɛ ni o ta gbaw, ani o ta kanw, ani o ta jamanaw, ani o ta siyaw.

³² Nuho ta denw ta gbaw le kera olugu ye, o bɛɛ ni o ta durujaw, ani o ta siyaw. Siya minw yeregera dugukolo kan yɔɔ bɛɛ sanjiba kɔ fɛ, o bɛɛ bɔra Nuho ta denw le ra.

Babeli sankasojan ta ko

11 ¹ Fɔɔfɔɔ, dunɔɔnamɔɔw bɛɛ tun bɛ kan kelen, ani kuma kelen le fɔ. ² O bɔra terebɔyanfan na, ka taga kenegbeba dɔ ye Sinehari jamana ra. O sigira o yɔɔ ra. ³ Lon dɔ, o k'a fɔ ɔɔɔɔ ye ko: «Aw y'a to an ye biriki bɔ, k'a jeni k'a ja.» O ka o birikiw le ke o ta bonlɔkabakuruw ye, ka mananji ke bonlɔnan ye.

⁴ O ko: «Aw y'a to an ye dugu dɔ lɔ, ani sankasojan dɔ; k'a janya fɔ a ye se sankolo ma. O ye ke tagamasiyen ye, k'a to an ye tɔɔ sɔɔ, janko an kana na yerege ka taga dugukolo fan bɛɛ ra.»

⁵ Ayiwa, Matigi Ala jigira ka na dugu fle, ani sankasojan, adamadenw tun bɛ min lɔra. ⁶ Matigi Ala ko: «Aw y'a fle, o bɛɛ kera i ko jamana kelen mɔɔw; o bɛɛ bɛ kan kelen le fɔra fana. Sisan o fana ka nin baara le damina. Ni a tora tan, o ka fen o fen latige ko o b'a ke, foyi le tena o bari ka o ke.»

⁷ Ala ko: «An ye jigi ka taga o ta kan ɔɔɔɔ janko o kana se ka ɔɔɔɔ ta kan men tuun.»

⁸ Matigi Ala ka o le ke, ka o bɛɛ janjan ka bɔ o yɔɔ ra, ka o lataga dugukolo yɔɔ bɛɛ ra. O ka dugu lɔri dabra.

⁹ O kosɔn o yɔɔ tɔɔ lara ko Babeli^o, sabu Matigi Ala ka dunɔɔnamɔɔw bɛɛ ta kan ɔɔɔɔ o yɔɔ le ra; a ka o gben ka bɔ o yɔɔ le ra, ka o janjan ka taga dugukolo yɔɔ bɛɛ ra.

Semu ta duruja

¹⁰ Ayiwa, Semu ta duruja ye nin ye.

Ka Semu si to san keme, a ka Aripasadi woro. O kera san fla sanjiba kɔ fɛ. ¹¹ Aripasadi woronin kɔ, Semu ka san keme looru le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

¹² Ka Aripasadi si to san bisaba ni san looru, a ka Selasi woro. ¹³ Selasi woronin kɔ, Aripasadi ka san keme naani ni san saba le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

¹⁴ Ka Selasi si to san bisaba, a ka Heberi woro. ¹⁵ Heberi woronin kɔ, Selasi ka san keme naani ni san saba le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

¹⁶ Ka Heberi si to san bisaba ni san naani, a ka Pelegi woro. ¹⁷ Pelegi woronin kɔ, Heberi ka san keme naani ni san bisaba le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

¹⁸ Ka Pelegi si to san bisaba, a ka Erehu woro. ¹⁹ Erehu woronin kɔ, Pelegi ka san keme fla ni san kɔnɔntɔn le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

²⁰ Ka Erehu si to san bisaba ni san fla, a ka Serugi woro. ²¹ Serugi woronin kɔ, Erehu ka san keme fla ni san wolonfla le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

²² Ka Serugi si to san bisaba, a ka Nahɔri woro. ²³ Nahɔri woronin kɔ, Serugi ka san keme fla le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

²⁴ Ka Nahɔri si to san mukan ni kɔnɔntɔn, a ka Tera woro. ²⁵ Tera woronin kɔ, Nahɔri ka san keme ni san tan ni kɔnɔntɔn le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

²⁶ Ka Tera si to san biwolonfla, a ka Iburama woro, ani dence dɔ werɛ, min fana tɔɔ lara ko Nahɔri; ani Haran.

²⁷ Tera ta duruja le ye nin ye: a ka Iburama woro, ani Nahɔri, ani Haran. Haran ka Lutu woro. ²⁸ Haran nana sa k'a face to si ra. A tun worora Kalide jamana le ra; a fana sara yi le, Uri dugu ra.

²⁹ Iburama ni Nahɔri ka muso furu. Iburama ta muso tɔɔ tun ye ko Sarayi, Nahɔri ta muso tɔɔ tun ye ko Milika; Milika tun ye Haran denmuso le ye. A denmuso dɔ werɛ tun tɔɔ ye ko Isika. ³⁰ Sarayi tun tɛ se ka den woro; o kosɔn den ma ke ale fɛ.

³¹ Ayiwa, Tera k'a dence Iburama ta, ani Lutu, a dence Haran dence, ani a buranmuso Sarayi, Iburama ta muso; o bɔra Uri, Kalide jamana ra, ka taga sigi Kanaana jamana ra. O tagara se fɔ Karan, ka sigi o yɔɔ ra.

³² Tera si bɛɛ lajennin kera san keme fla ni san looru. O kɔ, a sara Karan mara ra.

ⁿ10.25 Pelegi kɔɔ ye ko: k'a taran.

^o11.9 Babeli: nin kuma ni kuma min fɔcogo bɔra ɔɔɔɔ fɛ heburukan na, o kɔɔ ye ko: ɔɔɔɔ.

Ala kumana Iburama fe

12¹ Ayiwa, lon dɔ, Matigi Ala kumana Iburama fe, ko: «Iburama, bɔ i ta jamana ra, bɔ i faso ra, bɔ i face ta lu kɔnɔ; ne bena jamana min yira i ra, i bena taga sigi o jamana le ra.

² Ne bena i ke siya caman fa ye, ka baraka don i ra;

ne bena i tɔgɔ bonya,

k'a to mɔgɔw ye baraka sɔrɔ i sababu ra.

³ Ni mɔgɔ minw ka i minako ja, ne bena baraka don olugu ra.

Ni mɔgɔ min ka i minako juguya, ne bena o tigi danga.

Dugukolo gbaw bɛɛ bena baraka sɔrɔ ne Ala fe, ele le sababu ra.»

⁴ Iburama wurira ka taga i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ a ye cogo min na. Lutu fana tagara ni a ye. Iburama bɔra Karan mara ra k'a si to san biwolonfla ni looru. ⁵ Iburama k'a muso Sarayi ta, ani a kɔrɔcɛ dence Lutu, ani a borofenw bɛɛ, ani a ta baaradenw bɛɛ, ani a tun ka fen o fen sɔrɔ Karan mara ra. O bɔra ka taga se Kanaana jamana ra.

⁶ A donna Kanaana jamana kɔnɔ ka taga se fɔ yɔrɔ dɔ ra, min be wele ko Sikemu, fɔ More ta yirisunba yɔrɔ ra. O wagati ra, Kanaanakaw tun be Kanaana jamana ra.

⁷ Matigi Ala k'a yere yira Iburama ra, k'a fɔ a ye ko: «Ne bena nin jamana di i ta duruja le ma.» Iburama ka sarakabɔnan dɔ lalaga o yɔrɔ ra Matigi Ala ye, Ala min tun k'a yere yira a ra. ⁸ Iburama bɔra o yɔrɔ ra ka taga kuruyɔrɔw ra, Beteli dugu terebɔyanfan na. A k'a ta fanibonw lɔ Beteli dugu ni Ayi dugu cɛ. Beteli tora terebenyanfan na, ka Ayi dugu to terebɔyanfan na. A ka sarakabɔnan dɔ were lalaga o yɔrɔ ra Matigi Ala ye, ka Ala tɔgɔ wele k'a bato. ⁹ Iburama nana bɔ o yɔrɔ ra, ka taga ja a ta tagama ra. A nana jamana woroduguyanfan fe.

Iburama tagara Misiran jamana ra

¹⁰ Ayiwa, o wagati ra, kɔngɔ benna jamana kan. Iburama tagara Misiran, ko a be taga wagati dɔ ke yi, sabu kɔngɔ tun juguyara jamana ra kosebe. ¹¹ O dontɔ Misiran, Iburama k'a fɔ a muso Sarayi ye ko: «Ne k'a lɔn ko i cɛ ka ji. ¹² O ra, ni Misirankaw nana i ye, o bena a fɔ ko ne ta muso le be i ye. O bena ne faga, ka ele to yi, janko ka i ta. ¹³ O kosɔn ne be i daari ko ni an sera yi, i y'a fɔ ko i ye ne dɔgɔmuso le ye, janko o ye ne minako ja i kosɔn, o kana ne faga.»

¹⁴ Iburama ni a muso sera Misiran minke, Misirankaw k'a ye ko a muso cɛ ka ji fɔ ka tɛme. ¹⁵ Masace Farawona ta mɔgɔbaw fana ka Sarayi ye; olugu tagara a cɛna lakari Farawona ye kosebe. O tagara Sarayi ta ka taga ni a ye Farawona ta so. ¹⁶ Masace ka Iburama minako ja Sarayi kosɔn. A ka sagaw ni baw ni misiw ni faliw ni baaraden cemanw ni a musomanw di Iburama ma; a ka falimusow ni jɔgɔmew fana di a ma.

¹⁷ Nka Matigi Ala ka tɔrɔbaw lase Farawona ni a ta somɔgɔw ma Iburama ta muso Sarayi kosɔn.

¹⁸ Farawona k'a ye ten minke, a dimina; a ka Iburama wele, k'a fɔ a ye ko: «I ka mun le ke ne ra tan? Mun na i m'a fɔ ne ye ko i ta muso lo? ¹⁹ Mun kosɔn i ko ne ma ko i dɔgɔmuso lo, k'a to ne k'a ta k'a ke ne muso ye? I ta muso ye nin ye, a mina ka taga ni a ye!»

²⁰ Farawona k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko o ye Iburama ni a muso labɔ Misiran jamana ra, o ni o borofenw bɛɛ.

Lutu faranna ka bɔ Iburama kɔ

13¹ Iburama bɔra Misiran ka taga Kanaana jamana woroduguyanfan fe, ani a muso, ani fen o fen tun be a ta ye; a belenden Lutu fana tun be ni a ye.

² Beganw, ani warigbe, ani sanin caman tun be Iburama fe. ³ A bɔra Kanaana jamana woroduguyanfan fe, ka taga fɔ Beteli; a tun ka fanibon lɔ yɔrɔ min na fɔlɔfɔlɔ, Beteli ni Ayi dugu cɛ, a tagara se fɔ o yɔrɔ ra; ⁴ a tun kɔnna ka sarakabɔnan dɔ lɔ o yɔrɔ le ra. A sera o yɔrɔ ra minke, a ka Matigi Ala tɔgɔ wele, k'a bato.

⁵ Lutu min tun be ni Iburama ye, sagaw ni baw, ani misiw, ani fanibon caman tun be ale fana fe. ⁶ O kosɔn, yɔrɔ dɔgɔyara o fla ma, sabu o borofenw tun ka ca kosebe; o fla bɛɛ tun tɛ se ka kun yɔrɔ kelen na.

⁷ O le kera sababu ye k'a to lon dɔ, kere dɔ wurira Iburama ta sagagbenbagaw ni Lutu ta sagagbenbagaw cɛ, yɔrɔ ko ra. O y'a sɔrɔ Kanaanakaw ni Perezikaw fana tun be jamana ra yi. ⁸ Iburama k'a ye ten minke, a ko Lutu ma ko: «Sabari, an kana a to kere ye wuri ne ni ele cɛ, walama ne ta sagagbenbagaw ni ele ta sagagbenbagaw cɛ, sabu anw ye balemaw le ye. ⁹ Jamana ka bon. Nin bɛɛ le tɛ yɔrɔ ye wa? A to an ye faran. Ni numanboroyanfan ka ben i ma, i ye taga yi; ne be taga kininboroyanfan fe; ni kininboroyanfan fana ka ben i ma, i ye taga yi, ne be taga numanboroyanfan fe.»

¹⁰ Lutu k'a ja kɔrɔta ka Zuriden kɔ kenegbeba fle; ji tun ka ca o yɔrɔ ra. Tuma min na Matigi Ala tun ma Sodɔmu dugu ni Gomɔri dugu halaki ban, o yɔrɔ tun cɛ ka ji, ka taga se fɔ Sowari; a tun be i ko Matigi Ala ta yiritupuman, i ko Misiran jamana. ¹¹ Ayiwa, Lutu ka o ye minke, a ka Zuriden kɔ kenegbe bɛɛ ta a yere ta ye, ka gbara ka taga fɔ terebɔyanfan na. O faranna jɔgɔn na o cogo le ra. ¹² Iburama sigira Kanaana jamana ra. Lutu tagara sigi o kenegbeba dugu dɔ ra, k'a ta fanibonw lɔ ka taga se fɔ Sodɔmu; ¹³ k'a sɔrɔ Sodɔmu dugumɔgɔw tun ka jugu. O tun be jurumun caman ke, ka Matigi Ala hake ta.

Ala kumana Iburama fe tuun

¹⁴Lutu farannin ko ka bo Iburama ko, lon do Matigi Ala ka a fo Iburama ye ko: «Iburama, i ja korota san fe; i be yoro min na, to yi ka fleri ke sahiliyanfan fe, ani woroduguyanfan fe, ka fleri ke terebayanfan na, ani terebenyanfan na. ¹⁵I ja be jamana min bee ra tan, ne bena o di ele ni i ta duruja ma, k'a ke aw ta ye wagati bee. ¹⁶Ne bena i ta duruja caya k'a ke i ko dugukolo kenken. Ni mago be se ka dugukolo kenken bee jate, o tuma i ta duruja fana bena se ka jate. ¹⁷Wuri ka jamana yaala, k'a janya ni a bonya fle, sabu ne be nin jamana di i ma.»

¹⁸Iburama k'a ta fanibonw wuri, ka na sigi Mamire ta yirisunba yoro ra; o yoro be Heburon kere fe. A ka sarakabonan do were lo o yoro ra Matigi Ala togo ra.

Iburama ka Lutu bosi

14 ¹Ayiwa, wagati min na Amurafeli tun ye Sinehari jamana masace ye, Ariyoki tun ye Elasari dugu masace ye, Kedolameri tun ye Elamu jamana masace ye, Tideli tun ye Goyimu jamana masace ye, ²o wagati ra o masace naani jenna ka taga Sodomu dugu masace kere, min togo ye ko Bera, ani Gomori dugu masace min togo ye ko Birisa, ani Adima dugu masace min togo ye ko Sinabu, ani Seboyimu dugu masace min togo ye ko Semeberi, ani Bela dugu masace; Bela dugu le nana ke Sowari ye. ³O masace looru bee fana tun tagara jagon lajen Sidimu kenegbe kan. Kogoji sanin be o yoro le ra bi.

⁴O masace looru bee tun be masace Kedolameri ta fanga koro kabini san tan ni fla. A san tan ni sabanan, o murutira. ⁵O koson a san tan ni naaninan, Kedolameri ni masace minw tun be ni a ye, olugu wurira o kama. Kedolameri ni a jenjogonw tun ka Refayikaw kere ka se o ra; o kera Asiteroti Karinayimu dugu yoro ra. O tun ka Zuzikaw kere ka se olugu fana ra; o kera Hamu dugu yoro ra. O tun ka Emitikaw kere ka se o ra; o kera Sawe Kiriayatayimu dugu yoro ra. ⁶O tun ka Hrikaw kere ka se o ra o yere ta kuruyorow ra, min ye Seyiri kuruyorow ye, ka o gben ka taga se fo Eli Paran, kongokolon kere fe. ⁷O ko, o tun sekora ka na Eni Misipati dugu kono; o dugu togo le ye fana ko Kadesi. O yoro ra, o tun ka Amalekikaw kere, ka se o ra o ta mara bee ra, ani Amorikaw; olugu tun siginin be Hasason Tamari dugu le ra.

⁸Ayiwa, Sodomu dugu masace ka o ye minke, ale wurira ka na o kama, ani Gomori dugu masace, ani Adima dugu masace, ani Seboyimu dugu masace, ani Bela dugu masace; o dugu togo le ye fana ko Sowari. O masacew nana lo kere kama Sidimu kenegbe ra, ⁹ko o be Kedolameri kere, min ye Elamu jamana masace ye, ani Tideli, min ye Goyimu jamanaw masace ye, ani Amurafeli, min ye Sinehari jamana masace ye, ani Ariyoki, min ye Elasari dugu masace ye. O masace naani fana nana masace looru kama.

¹⁰Ayiwa, dinga caman tun be Sidimu kenegbe ra, mananji tun be o bee ra. Ka o to kere ra, Sodomu masace ni Gomori masace ni o ta magow nana ke bori ye; o borito nana don o mananji dingaw ra. Minw sera ka bosi o ra, olugu borira ka taga kuruw fan fe. ¹¹Kedolameri ni a nafemagow sera o ra; o ka Sodomu ni Gomori ta naforow bee ce ka taga ni o ye, ani o ta domunifeww bee. ¹²O ka Iburama korocce dence Lutu fana mina ka taga ni a ye, ani a borofenw bee, sabu ale tun siginin be Sodomu dugu kono.

¹³Mago do borito bora kerekoyoro ra, ka na o fo Iburama ye; o tun be Iburama wele ko Heburuce. O ya soro a tun be Mamire ta yirisunbaw yoro ra. Mamire tun ye Amerika le ye. A balemaw tun ye Esikoli ni Aneri le ye. Olugu bee tun kera Iburama jenjogonw ye fana.

¹⁴Kabini Iburama k'a men ko o ka a ta somago do mina, a ta baaraden minw worora a ta so, a ka olugu ra cefari keme saba ni tan ni seegi laben kere kama. O ka o masacew nagen ka taga se fo Dan mara ra. ¹⁵Iburama k'a ta baaradenw taran ka o ke jenkuru caman ye; o tagara ben o masacew kan su fe. Iburama ka o kere, a sera o ra, ka o gben ka taga se fo Hoba; o dugu be Damasi dugu sahiliyanfan fe. ¹⁶O tun ka naforo minw ce, a ka o bee mina o ra ka na ni a ye. A nana ni a belenden Lutu ye, ani Lutu borofenw bee, ani musow, ani mago minanin tow bee.

Melikisedeki ka dugawu ke Iburama ye

¹⁷Ayiwa, Iburama tagara masace Kedolameri ni a masace jagon tow kere minke, ka se o ra, a sekoto, Sodomu masace bora ka taga a kunben Sawe kenegbeyoro ra, min be wele ko masace ta kenegbe.

¹⁸Ayiwa, Salemu dugu masace, min ye Melikisedeki ye, ale nana Iburama fe ni buru ye, ani duven. Ale tun ye Ala Korotaninba ta sarakalasebaga le ye. ¹⁹A ka dugawu ke Iburama ye; a ko:

«Ala ye baraka don Iburama ra,
Ala Korotaninba,
sankolo ni dugukolo tigi.»

²⁰A ko Iburama ma ko: «An ye Ala tando, ale min ka i juguw labla i ye.»
Iburama k'a borofenw bee yaga bo k'a di Melikisedeki ma.

Iburama banna Sodomu masace ta bonya ra

²¹ Sodomu masace nana Iburama kunben, k'a fɔ a ye ko: «Ayiwa, ne ta mɔgɔw di ne ma, i ye to ni naforow ye.» ²² Iburama k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala ra, Ala Kɔrɔtaninba, sankolo ni dugukolo tigi, ²³ ka kari, ko ne tena i borofen si ta; hali jesejuru, walama sanbara juru, ne tena o ta, janko i kana na a fɔ lon dɔ ko: «Ne le ka Iburama fentigiya.» Ne yere te foyi ta. ²⁴ Kanbelenw ka min ke o ta domuni ye, o kɔni ye olugu ta ye; minw tagara ni ne ye kere ra, Aneri, ani Esikɔli, ani Mamire, olugu fana bena o ninyɔrɔ ta.»

Ala k'a ta jenɔgɔnya ko fɔ Iburama ye tuun

15 ¹ Ayiwa, nin kow bɛɛ kɔ fɛ, Matigi Ala k'a yere yira Iburama ra, k'a fɔ a ye ko: «Iburama, kana siran, ne le be i tanga fen bɛɛ ma; ne le bena barajiba di i ma fana.» ² Iburama ka Ala jaabi ko: «Dunɔɔpatigi Ala, den te ne fɛ. I bena mun le di ne ma min be se ka ne mako ɲa? Ne ta baaraden Eliyezɛri min bɔra Damasi, o le bena ke ne ta so centabaga ye.» ³ Iburama ko Ala ma tuun ko: «I ma duruja ke ne ye; ne ta baaraden min worora ne ta so, ale le bena ne cen ta.» ⁴ Matigi Ala ka Iburama jaabi ko: «I ta baaraden le tena ke i ta centabaga ye dɛ! I yere bena den min woro cɔ, ale le bena i cen ta.»

⁵ O kɔ, Ala tagara ni Iburama ye kene ma, k'a fɔ a ye ko: «Iburama, i ɲa kɔrɔta san fɛ ka lolow bɛɛ jate, ni i be se; sabu i ta duruja bena caya o cogo le ra.» ⁶ Ayiwa, Iburama lara Matigi Ala ta kumakan na, Ala k'a jate mɔgɔ terennin ye.

⁷ Matigi Ala ko a ma tuun ko: «Ne le ye Matigi Ala ye min ka i labɔ Uri, Kalide jamana ra, ka na nin jamana di i ma yan.» ⁸ Iburama ka Ala jaabi ko: «Dunɔɔpatigi Ala, mun le bena a to ne b'a lɔn ka la a ra ko nin jamana bena ke ne ta ye?» ⁹ Matigi Ala ko: «Misimuso kelen mina, ani ba musoman kelen, ani sagajigi kelen, o bɛɛ si ye ke san saba saba; tugani kelen mina fana, ani jenetugani fitini kelen.»

¹⁰ Iburama ka o fenw bɛɛ mina; a ka o faga, ka o bɛɛ kelen kelen cɛtigi fla ye o cɛmance ra, ka o kunkurunw blabla ka o nasin ɲɔgɔn ma. A ma kɔnɔw le cɛtigi fla ye^p. ¹¹ Dɔɔnin kera, duga dɔw nana ke jigi ye o sogow kɔ. Iburama tora ka o gben.

¹² Ayiwa, terebenda surunyara tuma min na, sunɔgɔba dɔ ka Iburama ta. Siranyaba dɔ barara k'a mina, ka dibi don a ma k'a lamini. ¹³ Matigi Ala ko Iburama ma ko: «Iburama, i ka kan k'a lɔn ko lon dɔ i ta duruja bena taga ke lonan ye jamana were ra. O bena ke jɔnw le ye o jamana ra; o bena o tɔrɔ fɔ san keme naani.

¹⁴ Nka jamana min bena o bla o jɔnya ra, ne bena ne ta kiti ben o jamana mɔgɔw kan; o kɔ, i ta duruja bena bɔ o jamana ra ni naforo caman ye. ¹⁵ Ele kɔni bena sa ɲasuma ra. I bena kɔrɔya diyabɔ, ka sɔrɔ ka sa, o be i su don. ¹⁶ I ta mɔgɔw ta duruja naaninan le bena sekɔ ka na yan^q, sabu yan jamana mɔgɔw, minw ye Amɔrikaw ye, olugu ta kojugu ma teme a dan kan fɔlɔ ka se o gben ma.»

¹⁷ Ayiwa, tere nana ben ka dibiba don tuma min na, tasuma dɔ ka sisi bɔ, ka mana sogo cɛtigininw ce ra.

¹⁸ O lon yere ra, Matigi Ala ka jenɔgɔnya* don ni Iburama ye, k'a fɔ a ye ko: «Ne be nin jamana di i ta duruja le ma; k'a damina Misiran ba ra, ka taga a bla fɔ ba belebele ra, min ye Efirati ba ye. ¹⁹ O yɔrɔ ye Kenikaw ta jamana le ye, ani Kenazikaw, ani Kadimonikaw, ²⁰ ani Hetikaw, ani Perezikaw, ani Refayikaw, ²¹ ani Amɔrikaw, ani Kanaanakaw, ani Girigasikaw, ani Yebusikaw.»

Sumayila worocogo

16 ¹ Iburama ta muso Sarayi tun ma den woro a ye. Ayiwa, Misiranka sunguru dɔ tun be Sarayi fe baaradenya ra, min tɔgɔ tun ye ko Hajara. ² Lon dɔ, Sarayi ko Iburama ma ko: «Iburama, a fle, Matigi Ala ka ne ke denworɔbari ye. Sabari ka jen ni ne ta baaraden sunguru ye; a be se ka ke ko ale bena den sɔrɔ ne ye^r.»

Iburama sɔnna Sarayi ta kuma ma.

³ Ayiwa, Iburama muso Sarayi k'a ta baaraden Misiranka sunguru ta o cogo le ra k'a di a ce Iburama ma, k'a ke a muso ye. O y'a sɔrɔ Iburama tun ka san tan le ke Kanaana jamana ra. ⁴ Iburama jenna ni Hajara ye; Hajara nana kɔnɔ ta. Kabini a k'a ye ko ale ka kɔnɔ ta, a ka ke ɲadonya ke ye a matigimuso ra, k'a dɔgɔya. ⁵ Sarayi k'a ye ten minke, a k'a fɔ Iburama ye ko: «Iburama, Hajara be ɲadonya min kera ne ra sisan, ele le ye o sababu ye. Ne le ka ne ta baaraden di ele ma; ale nana a ye ko a ka kɔnɔ ta minke o, sisan ale be ne kera dɔgɔyafen ye. Ayiwa, Matigi Ala le bena o kiti tige an ni ɲɔgɔn ce!» ⁶ Iburama ka Sarayi jaabi ko: «I ta baaraden be i ta bla le ra. Fen min ka i diya, i ye o ke a ra.»

O fɔra minke, Sarayi ka ke Hajara tɔrɔ ye, fɔ a ma ɲa Hajara borira ka bɔ so kɔnɔ.

⁷ Matigi Ala ta meleke ka Hajara ye kongokolon kɔnɔ, bunun dɔ kɔrɔ; o bunun be Suri kongokolon sira kere fe. ⁸ Meleke ko: «Hajara, Sarayi ta baaraden, i bɔra min, i be taga min?» Hajara ko: «Ne be borira ne

^p15.10 Fɔlɔfɔlɔ, mɔgɔw tun be o saraka suguya ɲɔgɔn bɔ, ka o ke jenɔgɔnya sarati ye. O kɔrɔ ye ko ni mɔgɔ min tun ma a ta layiri fa, o tigi tun be se ka faga k'a ke i ko began min cɛtigera. Nin ko ɲɔgɔn le kera fana Yere mi ta wagati ra (Yere mi 34.18).

^q15.16 O kɔrɔ ye ko Iburama ta mamadenw ta mamadenw le bena sekɔ ka na Kanaana jamana ra lon dɔ.

^r16.2 Fɔlɔfɔlɔ, o yɔrɔ mɔgɔw fe ni muso tun ma den sɔrɔ, a tun b'a fɔ a ce ye ko a ye jen ni a ta baaradenmuso ye, ka den sɔrɔ muso yere nɔ ra.

²⁰ «Min ye Sumayila ta ye, i ka min daari ale ta ko ra, ne bena o ke i ye. Ne bena baraka don a ra, ka den caman di a ma, k'a ta duruja caya kosebe. A bena masaden tan ni fla le woro. Ne bena a ke siya caman face ye. ²¹ Saran bena Isiyaka min woro i ye san were jɔgɔntumasi, ne bena to jɛnɔgɔnya ra ni ale le ye.»

Ibrahim ni a ta mɔgɔw ta kenesigiri

²² Ala kumana ni Ibrahim ye ka ban tuma min na, a bɔra Ibrahim kɔrɔ ka yelen san fe.

²³ Ayiwa, o lon yere ra, Ibrahim ka Sumayila kenesigi; jɔn minw worora a ta so, ani a tun ka minw bee san, a ka olugu bee kenesigi. Ceden o ceden tun be a ta so kɔnɔ, Ibrahim ka olugu bee kenesigi, i n'a fɔ Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

²⁴ Ibrahim yere kenesigira k'a si to san bikɔntɔn ni kɔntɔn. ²⁵ A dence Sumayila kenesigira k'a si to san tan ni saba. ²⁶ Ibrahim ni a dence Sumayila bee kenesigira o lon kelen na, ²⁷ ani ce o ce tun be Ibrahim ta so; jɔn minw worora a ta so, ani a ka minw san ka bɔ siya werew ra, o bee kenesigira ni a ye o lon na.

Ala ko Saran bena dence woro

18 ¹ O kow kɔ, Matigi Ala k'a yere yira Ibrahim ra tuun Mamire ta yirisunbaw kɔrɔ. Ibrahim tun siginin be a ta fanibon da ra, teregban papa fe. ² A nana a ja kɔrɔta minke, a barara ka ce saba ye. A teliyara ka bɔ a ta fanibon kɔrɔ ka taga o kunben, ka biri ka o fo ni bonya ye. ³ A ko o ra kelen ma ko: «Ne matigice, ni aw tun be sɔn ka sabari ka lɔ aw ta jɔnce kɔrɔ dɔɔnin, o tun bena ke bonyaba le ye ne fe. ⁴ Aw y'a to o ye na ni ji dɔɔnin ye ka na aw senw ko, aw ye nenekiri yirisuma ra yan dɔɔnin. ⁵ Ne bena taga domuni fitini jini ka na o di aw ma, janko aw ye o domu ka baraka dɔɔnin don aw yere ra, aw be sɔrɔ ka taga aw ta tagama fe. O le kosɔn Ala k'a to aw temena aw ta jɔnce kɔrɔ yan.»

O ka Ibrahim jaabi ko: «Ayiwa, a ke ten.»

⁶ Ibrahim teliyara ka don a ta fanibon kɔnɔ Saran nɔ fe, k'a fɔ a ye ko: «Teliya ka mugu tentennin minan ja saba suma, k'a nɔni k'a ke jɔmi ye.»

⁷ A borira ka taga a ta misiwere ra, ka taga misiden panaman tɔrɔnin dɔ mina, ka o di a ta baarden dɔ ma. Ale ka o faga ka o laben joona. ⁸ O kɔ, a nana ni nɔnɔkumu ni nɔnɔkene ye, ani o misiden sogo tobinin, ka na o sigi ce saba kɔrɔ; ale yere ka lɔ o kere fe, yirisuma ra. O ce saba ka domuni ke. ⁹ O ka Ibrahim jininka ko: «I ta muso Saran be min le?» A ko: «A be fanibon kɔnɔ yan.»

¹⁰ O ra kelen ko: «Sigiya t'a ra, ne bena sekɔ ka na i fe yan san were jɔgɔntumasi; o tuma i ta muso Saran bena dence sɔrɔ.» Saran tun be o kuma menna, k'a siginin to fanibon donda ra a ce kɔ fe.

¹¹ O wagati ra Ibrahim ni Saran tun kɔrɔra kosebe. Denworo wagati fana tun temena Saran kan.

¹² Ayiwa, Saran ka o men minke, a yerekora a yere kɔnɔ. A ko: «Ne kɔrɔninba nin bena mun nafa le sɔrɔ ceke ra tuun fɔ ka na den woro? Ne matigice fana kɔrɔnin lo.» ¹³ Matigi Ala k'a fɔ Ibrahim ye ko: «Mun kosɔn Saran yerekora k'a fɔ a yere kɔnɔ ko yala ale kɔrɔninba nin be se ka den woro can na wa? ¹⁴ Fen juman le be se ka gbeleya fɔ ka Matigi Ala kapa? San were jɔgɔntumasi, ne bena na i fe yan; o tuma Saran bena dence sɔrɔ.»

¹⁵ O kuma fɔra minke, Saran siranna; a ma sɔn ka lɔ a ra. A ko: «Ne ma yereko de!» A ka o fɔ sabu a tun siranna. Matigi Ala ko: «I yerekora yere le.»

Ibrahim ka Ala daari Sodɔmu kosɔn

¹⁶ Ayiwa, o kɔ, o ce saba wurira ko o be taga. O ka Sodɔmu dugu fan fle. Ibrahim wurira ka taga o blasira. ¹⁷ Matigi Ala ko: «Ne bena min ke Sodɔmu ni Gomɔri ra, yala ne be se ka o dogo Ibrahim ma wa? ¹⁸ Sabu sigiya t'a ra, Ibrahim bena ke siyaba le ye, ani siya fangatigi. Dugukolo siyaw bee bena baraka sɔrɔ ale le sababu ra. ¹⁹ Ne k'a janawoloma, janko a ye a fɔ a ta denw ye, ani a ta somɔgɔ minw bena na a kɔ fe, ko o ye Matigi Ala ta sira tagama ka ja, ka tagama terenninya ni can kan. Ni o kera, ne Matigi Ala ka fen minw layiri ta Ibrahim ye, ne bena o ke a ye.»

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala ko Ibrahim ma ko: «Sodɔmu dugumɔgɔw, ani Gomɔri dugumɔgɔw jarakikan cayara; o ta jurumunw cayara kosebe. ²¹ O kosɔn ne bena jigi ka taga a fle, ni i y'a sɔrɔ ko min bee be fɔra o ta ko ra, o b'a kera o cogo yere le ra; walama ni a fana kera ko o te, ne bena o lon.»

²² O cew bɔra Ibrahim kɔrɔ, ka taga Sodɔmu dugu fan fe. Nka Ibrahim belen lonin tora Matigi Ala ja kɔrɔ. ²³ A gbarara ja fe k'a fɔ Ala ye ko: «Matigi Ala, yala i be sɔn ka mɔgɔnuman ni mɔgɔjugu bee halaki jɔgɔn fe wa? ²⁴ I n'a sɔrɔ ko mɔgɔnuman bilooru be dugu kɔnɔ. Yala i be sɔn ka olugu fana halaki wa? I tena yafa dugu bee ma o mɔgɔnuman bilooru kosɔn wa? ²⁵ Ka mɔgɔnuman ni mɔgɔjugu bee halaki jɔgɔn fe, walama ka mɔgɔnuman ni mɔgɔjugu bee sara ke kelen ye, ne k'a lon ko i te sɔn o ko jɔgɔn ma fiyewu. O tuma ele min be dunɔnamɔgɔw bee ta kiti tige, ele le tena se ka kopuman ni kojugu lon ka bɔ jɔgɔn na wa?»

²⁶ Matigi Ala ka Ibrahim jaabi ko: «Ni ne ka mɔgɔnuman bilooru sɔrɔ Sodɔmu dugu kɔnɔ, ne be yafa dugu bee ma, o mɔgɔnuman bilooru kosɔn.»

²⁷ Iburahima k'a fɔ Ala ye tuun ko: «Sabari k'a to ne ye kuma tuun, ne min te foyi ye ni buguri ni bugurigbe te.» ²⁸ A ko: «Matigi, i n'a sɔɔ ko dugu mɔɔɔɔumanw tena mɔɔɔ bilooru bɔ. Mɔɔɔ looru be se k'a jen. Ayiwa, ni mɔɔɔ looru dɔɔɔn ka mɔɔɔ bilooru jen o, o mɔɔɔ looru kosɔn i bena dugu beɛ halaki wa?» Matigi Ala ko: «Ni ne ka mɔɔɔɔuman binaani ni looru sɔɔɔ dugu kɔɔɔ, ne tena dugu halaki o mɔɔɔɔuman binaani ni looru kosɔn.» ²⁹ Iburahima kumana Ala fe tuun, ko: «I n'a sɔɔ ko dugu mɔɔɔɔumanw tena teme mɔɔɔ binaani kan.» Matigi Ala ko: «O mɔɔɔ binaani kosɔn, ne tena foyi ke dugu ra.» ³⁰ Iburahima ko tuun ko: «Matigi, i kana dimi ne kɔɔɔ. Ne bena kuma tuun: ni a sɔɔɔra ko dugu mɔɔɔɔuman beɛ tagara ke mɔɔɔ bisaba le ye do?» Ala ko: «Ni ne ka mɔɔɔɔuman bisaba sɔɔɔ yi, ne tena foyi ke dugu ra.» ³¹ Iburahima ko: «Matigi, sabari k'a to ne ye kuma tuun: i n'a sɔɔ ko dugu mɔɔɔɔuman bena dan mɔɔɔ mugan le ma. Ni a kera o ye do?» Matigi Ala ko: «Ne tena dugu halaki o mɔɔɔ mugan kosɔn.» ³² Iburahima ko: «Matigi, sabari, i kana dimi ne kɔɔɔ; ne ta kuma bena dan nin le ma: ayiwa, ni dugu mɔɔɔɔuman beɛ nana ke mɔɔɔ tan le ye do?» Matigi Ala ko: «Ne tena dugu halaki o mɔɔɔ tan kosɔn.»

³³ Matigi Ala banna kuma ra ni Iburahima ye minke, a tagara. Iburahima sekɔra ka taga a ta so.

Sodɔmu dugu ni Gomɔri dugu ta ko

19 ¹ Ayiwa, o meleke fla tagara se Sodɔmu o lon wulada fe. Lutu tun siginin be dugu donda ra^x. A ka o ye minke, a wurira ka taga o kunben. A k'a kinbiri gban, k'a ɔa biri dugu ma ka o fo ni bonya ye. ² A ko: «Ne matigicew, aw ye sabari ka na jigi aw ta jɔnce ta so, janko ne ye ji di aw ma, aw ye aw senw ko. O kɔ, aw be si yan. Aw bena wuri sini sɔɔɔmada jona fe, ka taga aw ta tagama fe.» Melekew ka Lutu jaabi ko: «ɔn-ɔn, an bena si kene ma yan.»

³ Nka Lutu kumana o fe k'a gbeleya, fɔ o tagara ni a ye ka taga jigi a ta so. A ka domuniba laben o ye, ka burufunubari ke o ye. O ka domuni ke.

⁴ Dɔɔnin kera, Sodɔmu dugumɔɔɔw nana bon lamini, k'a sɔɔɔ lonanw yere tun ma la fɔɔ. Denmisen o, mɔɔɔkɔɔɔba o, o beɛ le tun nana. ⁵ O ka Lutu wele k'a fɔ a ye ko: «Mɔɔɔ minw nana i fe bi su fe, o be min le? O labɔ yan, an be jen ni o ye.»

⁶ Lutu bɔra ka na o kɔ kene ma, ka bon dasɔɔɔ lonanw da ra yi. ⁷ A ko mɔɔɔw ma ko: «Ne balemaw, aw ye sabari, aw kana sɔn nin kojugu jɔɔɔn ma. ⁸ Ne denmuso fla be yan, o si ma ceɔo lɔn fɔɔ; ne bena olugu labɔ aw fe kene ma yan. Ni fen o fen ka aw diya, aw ye o ke olugu ra. Aw kana foyi ke nin mɔɔɔw ra; sabu o nana jigi ne ta so le.» ⁹ Mɔɔɔw k'a fɔ Lutu ye ko: «Ele ye bɔ yi de!» Dɔw ko: «Aw ye ce nin fle de! Ale min ye lonan ye, ale nana ke ko a be sariya yira an na sisan!»

O k'a fɔ Lutu ye ko: «Ni i ma bɔ an ɔa sisan, an bena min ke ele ra, o bena juguya ni i ta lonanw yere ta ye.» O ka Lutu jɔni ka bɔ yi fanga ra, ka gbara ko o be da kari. ¹⁰ O tuma ra, meleke fla ka da yeɛ ka Lutu mina k'a ladon bon kɔɔɔ, ka da sɔɔɔ. ¹¹ Mɔɔɔ minw beɛ tun be bonda ra, meleke ka olugu beɛ fiyen; k'a ta denmisenw na ka taga a bla mɔɔɔkɔɔɔbaw ra, o beɛ. A kera ten, o ka da yɔɔɔɔini ka dese.

¹² Meleke fla k'a fɔ Lutu ye ko: «Mɔɔɔ o mɔɔɔ ye i ta mɔɔɔ ye yan, i burancew, i dencew, i denmusow, mɔɔɔ o mɔɔɔ ye i ta mɔɔɔ ye yan, o beɛ labɔ dugu nin kɔɔɔ. ¹³ An bena nin dugu beɛ halaki le; sabu o be nin dugumɔɔɔw jarakira kojugu minw na, o jarakikow cayara ka teme a dan kan Matigi Ala ɔa kɔɔɔ. O kosɔn Matigi Ala ka an ci ka na dugu halaki.»

¹⁴ Ayiwa, Lutu bɔra ka taga kuma a burancew fe, minw tun bena a denmusow furu; a ko o ma ko: «Aw ye wuri, an ye taga ka bɔ dugu nin kɔɔɔ, sabu Matigi Ala bena dugu halaki!» Nka a kera a burancew ɔa na i ko Lutu be toron le kera o fe.

¹⁵ Kenɛbɔda fe, meleke kumana Lutu fe tuun, ka a gbeleya a ma; o ko: «Wuri, i ta muso boro mina, ani i denmuso fla minw be i fe yan, janko kiti min bena ben nin dugu kan, aw fana kana na halaki o kiti ra ni o ye.»

¹⁶ Ayiwa, meleke nana a ye ko o te teliyara minke, o ka Lutu mina a boro ma, ani a muso, ni a denmuso fla. Melekew bɔra ni o ye ka taga o bla dugu kɔ fe; sabu Matigi Ala tun b'a fe ka o tanga.

¹⁷ O bɔnin kɔ dugu kɔɔɔ, meleke kelen ko Lutu ma ko: «Aw ye bori ka aw yere kisi. Aw kana fleri ke kɔ fe, aw fana kana lɔ kenɛgbaba nin yɔɔɔ si ra. Aw ye bori ka taga fɔ kuruw fan fe, janko aw kana halaki.»

¹⁸ Lutu ko: «E! Matigi, an tena se ka o yɔɔɔ sɔɔɔ. ¹⁹ Aw makarira an na, aw ɔana an ma ka an kisi ka na se fɔ yan; nka an kɔni tena se ka bori ka se fɔ kuruw yɔɔɔ ra, sabu sani an ye se yi, ceɔri bena ke, anw fana bena halaki. ²⁰ Dugu dɔ fle nin ye, o yɔɔɔ man jan. An be se ka bori ka se o ma, ka taga dogo yi; o dugu fana man bon. E! Aw ye sabari k'a to an ye taga dogo o dugudennin na, janko an ye kisi. Duguba te o. Aw y'a to an ye taga an yere kisi o yɔɔɔ ra.» ²¹ Meleke ko: «Ne be o kelen fana ke aw ye tuun. I ka dugu min ko fɔ, ne tena o halaki. ²² Aw ye teliya ka taga dogo yi, sabu ni aw ma se yi, ne tena se ka foyi ke.»

O le kosɔn o dugu tɔɔɔ nana la ko Sowari^y.

²³ Teresun wurituma le kera Lutu dontuma ye Sowari dugu kɔɔɔ. ²⁴ O tuma ra Matigi Ala ka kiribi ni tasuma lajigi Sodɔmu dugu ni Gomɔri dugu kan i ko sanji. Matigi Ala yere le tun ka o ke. ²⁵ A ka o duguw beɛ jeni, ani o kenɛgbɛ beɛ, ani a dugumɔɔɔw beɛ, ani a yirisunw beɛ.

^x19.1 Dugu donda le tun ye dugu cekɔɔɔbaw, ani a pamɔɔw ta jɔɔɔnyeyɔɔ ye, ani barokeyɔɔ, ani kitiitigeyɔɔ.

^y19.22 Sowari kɔɔ ye ko: fitini.

²⁶ Ayiwa, o tagatɔ, Lutu ta muso k'a kɔfle; a yelemana ka ke kɔgokuru ye.

²⁷ Ayiwa, o dugusagbe sɔgɔmada jooa fe, Iburahima tun kumana ni Matigi Ala ye yɔrɔ min na, a wurira ka taga o yɔrɔ kelen na. ²⁸ A k'a ɲa kɔrɔta ka fleri ke Sodomu ni Gomɔri duguw fan fe, ani o yɔrɔ kenegbeba beɛ ra. A ka sisiba dɔ wuritɔ ye ka bɔ yi i ko dibiba dɔ sisi.

²⁹ Lon min Ala tun be o kenegbeba ta duguw halakira, a hakiri tora Iburahima ra; o kosɔn a ka Lutu kisi ka bɔ tasuma ra. Lutu tun tagara sigi o dugu minw na, o tasuma le ka o duguw beɛ halaki.

Lutu ni a denmuso fla ta ko

³⁰ Ayiwa, Lutu ma sɔn ka to Sowari dugu kɔnɔ. A bɔra ka taga sigi kuruw fanfeyɔrɔ dɔ ra, sabu a tun be siranna. A tagara to kuruwo dɔ ra, ale ni a denmuso fla.

³¹ Lon dɔ, Lutu denmuso kɔrɔba k'a fɔ a dɔgɔmuso ye ko: «An face kɔrɔra; ce fana te yan min be se ka an furu i n'a fɔ a be ke yɔrɔ tɔw ra cogo min na. ³² A to an ye duven di an face ma, a y'a min ka ɲanamini. Ni o kera, an be la ni a ye, janko an ye den sɔrɔ, k'a to an face ta siya kana tunu.»

³³ O lon su fe, o ka duven di o face ma, a k'a min fɔ ka ɲanamini; kɔrɔmusoman ka taga la ni a ye o lon su fe. Face m'a latuma lɔn, a m'a wurituma lɔn fana. ³⁴ Dugu gbera minke, kɔrɔmusoman ko dɔgɔmusoman ma ko: «Su ra ne lara ni an face ye. Bi su fe an ye duven dɔ were di a ma tuun, a y'a min fɔ ka ɲanamini; ele ye taga la ni a ye, janko i ye den sɔrɔ, k'a to an face ta siya kana tunu.»

³⁵ O lon su fe, o ka duven di o face ma tuun, a k'a min fɔ ka ɲanamini. Dɔgɔmusoman ka taga la ni a ye. Faceman m'a latuma lɔn, a m'a wurituma lɔn fana.

³⁶ Ayiwa, denmuso fla nana kɔnɔ ta o face Lutu fe o cogo le ra. ³⁷ Kɔrɔmusoman nana dence woro; a k'a tɔgɔ la ko Mohabu². Ale le kera Mohabukaw bemace ye ka na se fɔ bi ma. ³⁸ Dɔgɔmusoman fana nana dence woro; a k'a tɔgɔ la ko Beni Ami^a. Ale le kera Amɔnkaw bemace ye ka na se fɔ bi ma.

Iburahima ni Abimeleki ta ko

20 ¹ Ayiwa, Iburahima nana bɔ a sigiyɔrɔkɔrɔ ra, ka taga sigi Kanaana jamana woroduguyanfan fe.

A tagara sigi Kadesi dugu ni Suri kongokolon ce. O kɔ, a ka wagati dama ke Gerari dugu fana ra.

² Iburahima tun be to k'a fɔ mɔgɔw ye ko Saran ye ale dɔgɔmuso le ye. O kera sababu ye k'a to Gerari dugu masace min ye Abimeleki ye, ale ka mɔgɔ dɔ ci ka taga Saran ta ka na a fe. ³ O lon su fe, Ala k'a yere yira Abimeleki ra siko ra, k'a fɔ a ye ko: «Abimeleki, i bena sa, sabu i ka muso min mina nin ye, ko i b'a ke i ta ye, ce b'a fe.»

⁴ Ayiwa, o y'a sɔrɔ Abimeleki tun ma jen ni Saran ye fɔlɔ. A ko Ala ma siko ra ko: «Matigi, i be sɔn ka ne ni ne ta siya halaki k'a sɔrɔ an ma kojugu foyi ke wa? ⁵ Ce yere le m'a fɔ ne ye ko a dɔgɔmuso lo wa? Muso fana m'a fɔ ko ale kɔrɔce lo wa? Ne kɔni ka nin ko ke ni jusukun gbenin le ye, ne ma jaraki!»

⁶ Ala k'a fɔ Abimeleki ye o siko kelen na ko: «Ne k'a lɔn ko i ka nin ko ke ni jusukun gbenin le ye, ko i ma kojugu ke; o kosɔn ne ma sɔn k'a to i ye jen ni a ye, ka ne hake ta. ⁷ Sisan ce nin ta muso di a ma, sabu cira lo; a bena Ala daari i ye janko i kana sa. Nka ni i ma a muso di a ma, i ye la a ra k'a lɔn ko i bena sa le, ele ni i ta mɔgɔw beɛ.»

⁸ Abimeleki wurira sɔgɔmada jooa fe; a k'a ta baaradenw beɛ wele, ka o kow fɔ olugu ye. Olugu ka o men minke, o beɛ siranna. ⁹ Abimeleki ka Iburahima fana wele, k'a fɔ ale ye ko: «Ce, ele ka mun ko le ke an na tan? O tuma ne ka mun kojugu le ke i ra fɔ ka na a ke i ka nin jurumun ɲɔgɔn lase ne ni ne ta jamana mɔgɔw ma? I kɔni ka min ke nin ye, o te ko keta ye fiyewu. ¹⁰ I ka nin ko ke k'a la kɔrɔ juman le kan?»

¹¹ Iburahima ko: «Ne tun b'a miirira ko i b'a sɔrɔ mɔgɔ si te siran Ala ɲa nin jamana ra, ko o bena ben ne kan ka ne faga ne ta muso kosɔn. O le kosɔn ne k'a fɔ ko ne dɔgɔmuso lo. ¹² O beɛ n'a ta, ne dɔgɔmuso lo fana. An be fa kelen na, nka an te ba kelen le ra. A kera ne muso ye fana. ¹³ O kosɔn lon min Ala ka ne labɔ ne faso ra, ne k'a fɔ Saran ye ko: «Ne be i daari, sabari, ni an ka se yɔrɔ o yɔrɔ, a fɔ mɔgɔw ye ko ne ye i kɔrɔce le ye.» »

¹⁴ Abimeleki ka baw ni sagaw ni misiw, ani baaraden cemanw ni a musomanw di Iburahima ma; k'a muso Saran seko a ma. ¹⁵ A ko Iburahima ma ko: «Ne ta jamana ye nin ye i kɔrɔ, yɔrɔ min ka i diya, i ye taga sigi yi.»

¹⁶ A ko Saran fana ma ko: «A fle, ne be warigbe waga kelen di i kɔrɔce ma, ne ta kewale sara ye. O wari bena i sutara k'a yira aw ta mɔgɔw beɛ ra ko i ma jaraki.»

¹⁷ Iburahima ka Ala daari Abimeleki ye; Ala ka Abimeleki keneya, ani a muso, ani a ta baaraden musomanw beɛ. O sera ka den woro; ¹⁸ sabu Ala tun ka denworobariya bana le bla Abimeleki ni a ta somɔgɔw beɛ ra, Iburahima ta muso Saran minari kosɔn.

²19.37 Mohabu tɔgɔ kɔrɔ b'a yira ko o sunguru jenna ni a yere face le ye ka o den woro.

^a19.38 Beni Ami kɔrɔ ye ko: ne yere ta somɔgɔ ta den.

Isiyaka worocogo

21¹ Matigi Ala tun ka kuma min fɔ Saran ye, Matigi Ala hakiri tora o ra. A tun ka denko layiri min ta Saran ye, a nana o dafa a ye. ² Ala tun ka wagati min latige k'a fɔ Iburahima ye, o wagati sera minke, Saran ka kɔnɔ ta ka dence woro Iburahima ye; o y'a sɔrɔ Iburahima tun kɔrɔra. ³ Ayiwa, Saran ka o dence min woro Iburahima ye, Iburahima ka o tɔgɔ la ko Isiyaka. ⁴ Isiyaka woronin tere seegi, Iburahima k'a kenesigi, i n'a fɔ Ala tun k'a yira a ra cogo min na fɔlɔfɔlɔ.

⁵ Iburahima si tun ye san kemɛ a dence Isiyaka worowagati ra. ⁶ Saran ko: «E! Ala ka ninsɔndiyakoba^b le ke ne ye de! Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka nin mɛn, o tigi bɛna ninsɔndiya yere le.»

⁷ Saran ko tuun ko: «Jɔn le tun bɛ sɔn k'a fɔ Iburahima ye ko Saran bɛna den woro fɔ ka sin di a ma? A ye nin ye sisan, ne ka dence woro a ye, k'a kɔrɔnin to.»

Iburahima ka sira di Hajara ma

⁸ Ayiwa, den tun bɛ kɔrɔbayara ka na. O nana a dabɔ sin na lon min na, Iburahima ka janagbɛba dɔ ke o lon na.

⁹ Lon dɔ, Misirankamuso Hajara tun ka dence min woro Iburahima ye, Saran ka o cɛnin yɛrɛkotɔ ye Isiyaka ma. ¹⁰ Saran k'a fɔ Iburahima ye ko: «Jɔnmuso ni a dence gbɛn, sabu a dence man kan ka cɛn ta ni ne dence Isiyaka ye.»

¹¹ O kuma digira Iburahima ra kosebɛ, sabu Sumayila fana tun ye a den ye. ¹² O tuma, Ala k'a fɔ Iburahima ye ko: «Iburahima, i kana a to nin kuma ye digi i ra, i ta baaradenmuso ni a dence kosɔn. Ni Saran ka fɛn o fɛn jini i fɛ, i ye o kɛ a ye; sabu i yere tɔgɔ bɛna la i ta duruja min na o bɛna bɔ Isiyaka le ra. ¹³ Nka ne bɛna i ta baaradenmuso dence kɛ siya dɔ fana bɛmace ye, sabu i ta den lo.»

¹⁴ Iburahima wurira sɔgɔmada jooa fɛ; a ka domuni di Hajara ma, ka ji kɛ bara dɔ kɔnɔ, ka o dulon a kamankun na. A k'a dence di a ma, ko o ye taga. A bɔra ka taga; nka a tagara tunu Beri Seba kongokolon yɔrɔ ra. ¹⁵ Ji nana ban bara kɔnɔ minke, Hajara k'a dence to yiritunin dɔ kɔrɔ, ¹⁶ ka taga sigi yɔrɔ were, ka mɛtɛrɛ kemɛ jɔgɔn to a ni den cɛ, ko ale t'a fɛ k'a den satɔ ye. A tagara sigi o yɔrɔ ra ka to ka kasi. ¹⁷ Ala ka den kulekan mɛn. Ala ta mɛlɛkɛ tora san fɛ ka Hajara wele k'a fɔ a ye ko: «Hajara, mun le kɛra? I kana siran, sabu Ala ka den kasikan mɛn^c, k'a to yiri kɔrɔ. ¹⁸ Wuri ka den ta, i ye a boro mina. A ta duruja bɛna kɛ siyaba le ye.»

¹⁹ Ala ka Hajara ja ye, a ka kɔlɔn dɔ ye. A tagara bara fa ji ra ka na a di den ma, a k'a min.

²⁰ Ala tora den fɛ. A nana kɔrɔya, ka sigi kongokolon kɔnɔ yi. A nana kɛ kalanbonbagaba le ye. ²¹ A sigira kongokolon kɔnɔ yɔrɔ dɔ ra, o yɔrɔ tɔgɔ ye ko Paran. A bamuso ka Misirankamuso dɔ furu ka o di a ma.

Iburahima ni Abimeleki ta jɛnjɔgɔnya

²² O kɔ, lon dɔ Abimeleki nana ni a ta kɛrɛkɛdenw kuntigi ye, min tɔgɔ ye ko Pikɔli, ka na kuma Iburahima fɛ. A ko Iburahima ma ko: «Ala kɔni bɛ ni i ye i ta kow bɛɛ ra. ²³ Ne b'a fɛ i ye kari Ala ra yan bi, ko ne o, ne ta denw o, ne ta mamadenw o, ko i tena an si janfa; ani ko ne ka kopuman min ke i ye, ko i fana bɛna o pumanya jɔgɔn le kɛ ne ye, ani i siginin bɛ ne ta jamana min na lonanya ra, ko i bɛna o pumanya jɔgɔn ke o jamana mɔgɔw bɛɛ ye fana.» ²⁴ Iburahima ko: «Ne bɛ kari o ra.» ²⁵ Nka Iburahima ka Abimeleki jaraki kɔlɔn dɔ ko ra, sabu Abimeleki ta baaraden dɔw tun ka o kɔlɔn mina fanga ra k'a kɛ o ta ye. ²⁶ Abimeleki ka Iburahima jaabi ko: «Ne m'a lɔn ne ta baaraden juman le ka o ko kɛ. Ele fana tun m'a fɔ ne ye. Bi le ne bɛ nin menna kura ye.»

²⁷ Iburahima ka sagaw ni baw ni misi di Abimeleki ma; o ka jɛnjɔgɔnya don. ²⁸ Iburahima ka sagagberɛn wolonfla bɔ a ta sagaw ra ka o bla danna. ²⁹ Abimeleki ko Iburahima ma ko: «Nin saga wolonfla bɔkun ye mun ye ka o bla danna?» ³⁰ Iburahima ko: «Nin saga wolonfla mina; o ye ke an seere ye k'a yira ko ne le ka kɔlɔn nin sogi.» ³¹ O le kosɔn o ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Beri Seba; sabu Iburahima ni Abimeleki karira jɔgɔn ye o yɔrɔ le ra.^d

³² O karira jɔgɔn ye ten minke Beri Seba, Abimeleki ni a ta kɛrɛkɛdenw kuntigi Pikɔli wurira ka sekɔ Filisikaw ta jamana ra.

³³ Iburahima ka tamarisun dɔ turu Beri Seba. A ka Matigi Ala tɔgɔ wele o yɔrɔ ra, k'a bato, k'a wele ko Matigi Ala banbari.

³⁴ Iburahima tora Filisikaw ta jamana ra lonanya ra ka wagatijan kɛ.

^b21.6 Isiyaka tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ka ninsɔndiya.

^c21.17 Sumayila kɔrɔ ye heburukan na ko: Ala bɛ mɔgɔ lamɛn.

^d21.31 Heburukan na Beri Seba kɔrɔ ye ko: kariri ta kɔlɔn, walama ko: saga wolonfla ta kɔlɔn.

Ala ka Iburahima k̄ar̄ɔɔ k̄'a fl̄e a dence ko ra

22¹ Ayiwa, o kow k̄ɔ fl̄e, Ala ka Iburahima k̄ar̄ɔɔ k̄'a fl̄e. Ala k̄'a wele ko: «Iburahima!» A ko: «Naamu.»
² Ala ko: «I dence kelenpe Isiyaka min ko ka di i ye, o mina ka taga ni a ye Moriya jamana ra; ne bena kuru d̄ɔ yira i ra, ni i sera yi, i b'a ke saraka jenita* ye o kuru kan.»

³ Iburahima wurira s̄ɔḡomada jooa fl̄e, k̄'a ta fali laben, k̄'a ta baaraden fl̄a wele ka gban a yere k̄ɔ, ani a dence Isiyaka. A bena l̄ɔḡɔ min ke ka saraka jeni, a ka o ci, ka o ta, ka ke taga ye. Ala ka ȳɔɔ min f̄ɔ a ye, o ka o ȳɔɔ sira ta. ⁴ O ka tere saba ke tagama ra. A tere sabanan, Iburahima k̄'a ja k̄ar̄ɔta ka ȳɔɔ ye ȳɔɔjan yi. ⁵ Iburahima k̄'a f̄ɔ baaradenw ye ko: «Aw ye to yan ni fali ye. Ne ni den bena taga f̄ɔ yan fl̄e yi, ka taga Ala bato. Ni an tilara, an be k̄ɔsegi ka na.»

⁶ Iburahima ka saraka jenil̄ɔḡɔ ta, k̄'a ju a dence Isiyaka kun na, ka takami don fen d̄ɔ k̄ɔɔ, ka o ni muru mina a yere boro; ka o fl̄a tagat̄ɔ to j̄ɔḡɔn fl̄e, ⁷ Isiyaka k̄'a f̄ɔ a face ye ko: «Baba!» Iburahima ko: «Naamu, ne dence.» Isiyaka ko: «Tasuma be an fl̄e, l̄ɔḡɔ fana be an boro; saga min bena ke saraka ye, o be min?»

⁸ Iburahima ko: «Saga min bena ke saraka ye, Ala yere le bena o ko janab̄ɔ.» O fl̄a ka ke taga ye j̄ɔḡɔn fl̄e.

⁹ Ala tun ka ȳɔɔ min yira o ra, o tagara se yi minke, Iburahima ka sarakab̄ɔnan d̄ɔ l̄ɔ, ka l̄ɔḡɔ lala a kan. A bannin k̄ɔ o ra, a k̄'a dence Isiyaka mina k̄'a siri, k̄'a la sarakab̄ɔnan kan, l̄ɔḡɔ san fl̄e. ¹⁰ A k̄'a boro b̄ɔ ka muru ta ko a be a dence kannatige. A ko a be muru la den kan na d̄ɔɔn, ¹¹ Matigi Ala ta meleke tora san fl̄e ka peren ko: «Iburahima! Iburahima!» Iburahima ko: «Naamu.» ¹² Meleke ko: «I kana i boro se den ma de! I kana foyi ke a ra. Sisan ne k̄'a l̄ɔn jate ko i be siran Ala ja. O kos̄ɔn i ma ban ka i dence kelenpe ke saraka ye k̄'a di ne ma.»

¹³ Iburahima k̄'a ja munu minke, a barara ka sagajigi d̄ɔ ye, a minanin be a gban ma ka l̄ɔ yiritunin d̄ɔ ce ma. A tagara sagajigi mina ka na a faga k̄'a ke saraka jenita* ye a dence n̄ɔ ra. ¹⁴ Iburahima ka o ȳɔɔ t̄ɔḡɔ la ko: Yawe Yire^e. O kos̄ɔn m̄ɔḡɔw be to k̄'a f̄ɔ bi ko: «Ni an sera Matigi Ala ta kuru kunna, Matigi Ala yere bena a janab̄ɔ.»

¹⁵ Matigi Ala ta meleke tora san fl̄e ka Iburahima wele a sijaga flanan na, ¹⁶ k̄'a f̄ɔ a ye ko: «Matigi Ala ta kuma ye nin ye ko: «Ne be kari ni ne yere t̄ɔḡɔ ye, ko i ka min ke nin ye, i ma ban ka i dence kelenpe ke saraka ye k̄'a di ne ma minke, ¹⁷ o le kos̄ɔn ne bena baraka don i ra, ka i ta duruja caya kosebe i ko lolow, ani i ko k̄ɔḡɔjida kenken. I ta durujaw bena se o juguw ra, f̄ɔ ka o ta duguw mina o ra. ¹⁸ Dugukolo siyaw be bena baraka s̄ɔɔ ne fl̄e ele ta duruja baraka le ra, sabu i s̄ɔnna ka ne kan mina.»

¹⁹ O k̄ɔ, Iburahima ni a dence sek̄ɔra ka taga baaradenw k̄ar̄ɔ. O ka sira ta ka taga j̄ɔḡɔn fl̄e Beri Seba, sabu Iburahima tun siginin be Beri Seba le.

Nah̄ɔri ta denw

²⁰ Ayiwa, o kow be k̄ɔ fl̄e, o nana a f̄ɔ Iburahima ye ko Milika fana ka dencew s̄ɔɔ Iburahima balemace Nah̄ɔri fl̄e. ²¹ A dence f̄ɔl̄ɔ t̄ɔḡɔ ye ko Usi, a flanan t̄ɔḡɔ ye ko Buzi, a sabanan t̄ɔḡɔ ye ko Kemuheli. Kemuheli le nana Aramu woro. ²² Milika dence naaninan kera Kesedi ye, ka Hazo gban o ra, ka Pilidasi gban o ra, ka Yidilafe gban o ra, ka s̄ɔɔ ka Betuheli gban o ra. ²³ Betuheli le nana Rebeka woro. Milika ka o dence seegi le woro Iburahima balemace Nah̄ɔri fl̄e. ²⁴ Nah̄ɔri tun ka j̄ɔnmuso min ke a muso ye, min t̄ɔḡɔ tun ye ko Rehuma, ale fana ka dencew woro; o dencew le ye Teba ye, ani Gahamu, ani Tahasi, ani Mahaka.

Saran sacogo

23¹ Saran si be lajennin kera san keme ni san mukan ni wolonfla. ² Saran sara Kiriyati Araba. O ȳɔɔ le be wele fana ko Hebur̄ɔn. A be Kanaana jamana ra. Iburahima nana sigi Saran su k̄ar̄ɔ, k̄'a su kasi. ³ Iburahima nana b̄ɔ a muso Saran su k̄ar̄ɔ, ka taga kuma ni Heti ta m̄ɔḡɔw ye. ⁴ A ko: «Ne ye lonan temebaga le ye aw fl̄e yan. Aw ye ȳɔɔ d̄ɔ fiyeere ne ma, ne be o ke kaburu ye ka ne ta muso sutara, k̄'a su b̄ɔ ne ja k̄ar̄ɔ.» ⁵ Heti ta m̄ɔḡɔw ka Iburahima jaabi ko: ⁶ «An matigice, a fl̄e, ele ye Ala ta fagamaden le ye anw ce ra yan. An ta kaburulo min o min ka i diya, i ye i ta su don o ȳɔɔ ra; an si tena ban ka an ta sudonȳɔɔ to i ye, i ye i ta muso su don.»

⁷ Iburahima k̄'a kinbiri gban ka Heti ta m̄ɔḡɔw fo. ⁸ A k̄'a f̄ɔ o ye ko: «Ayiwa, i n'a f̄ɔ aw s̄ɔnna ko ne ye ne ta muso sutara, o tuma aw ye sabari ka Sohari dence Efur̄ɔn daari ne ye, ⁹ ko kuruwo min b'a fl̄e Makipela, a ta foro dan na, ko a ye o di ne ma; ne bena a wari k̄ɔsegi a ma. O ȳɔɔ ye ke ne ta sudonȳɔɔ ye aw fl̄e yan.»

¹⁰ O y'a s̄ɔɔ Efur̄ɔn yere tun siginin be Heti ta m̄ɔḡɔw ce ra. Ale fana tun ye Heti ta m̄ɔḡɔ d̄ɔ le ye. A ka Iburahima jaabi Heti ta m̄ɔḡɔ t̄ɔw be ja na, ani m̄ɔḡɔ minw be tun nana o ta dugu k̄ɔɔ o lon na. ¹¹ A ko Iburahima ma ko: «Ŋn-ɔn, ne matigice, a fl̄e, ne be foro di i ma le, ka kuruwo fana di i ma ka fara a kan. Ne be o be di i ma ka ne ta dugum̄ɔḡɔw be ke a seere ye. Taga i ta muso su don.» ¹² Iburahima k̄'a kinbiri gban dugum̄ɔḡɔw be ja na, ka o fo. ¹³ A k̄'a f̄ɔ Efur̄ɔn ye dugum̄ɔḡɔw be ja na ko: «Sabari k̄'a to ne ye foro s̄ɔnḡɔ di; sabari k̄'a mina, ne be s̄ɔɔ ka taga ne ta muso su don yi.» ¹⁴ Efur̄ɔn k̄'a f̄ɔ Iburahima ye ko: ¹⁵ «Ne matigice, foro min s̄ɔnḡɔ ye warigbe keme naani, o be mun le cen ne ni ele ce sa? Taga i ta muso su don.»

^e22.14 Yawe Yire, o k̄ar̄ɔ ye heburukan na ko Matigi Ala bena a janab̄ɔ.

¹⁶ Efurɔn ka warida min fɔ, o benna Iburahima ma. Iburahima ka o wari jate Heti ta mɔgɔw bɛɛ na na k'a di Efurɔn ma: warigbɛ keme naani, ka kapa ni jagokebagaw ta jate ye. ¹⁷ A kera ten minke, Efurɔn ta foro min tun bɛ Makipela, Mamire ta yɔrɔ terebɔyanfan na, foro ni kuruwo min bɛ o yɔrɔ ra, ani yiri o yiri bɛ foro kɔnɔ ka taga a bla fɔ foro dan na, ¹⁸ o bɛɛ kera Iburahima ta ye. Heti ta mɔgɔw bɛɛ kera a ko seere ye, ani mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ o ta dugu kɔnɔ o lon na.

¹⁹ O kɔ, Iburahima k'a muso Saran su don Makipela ta foro kuruwo ra; o yɔrɔ bɛ Mamire ta yɔrɔ terebɔyanfan na. O yɔrɔ le ye Heburɔn ye fana; a bɛ Kanaana jamana ra. ²⁰ Foro ni kuruwo min tun bɛ yi, o bɛɛ kera Iburahima ta ye, ka kɛ a ta sudonyɔrɔ ye. A ka o san Heti ta mɔgɔw fɛ.

Isiyaka ni Rebeka ta furu

24 ¹ Ayiwa, Iburahima tun kɔrɔra kosebɛ. Matigi Ala tun ka baraka don a ra fen bɛɛ ra. ² A ta baaradenw bɛɛ ra kɔrɔba, min mɛenna a ta so kɔnɔ ka tɛmɛ tɔw bɛɛ kan, a tun ka min sigi a ta borofenw bɛɛ kunna, a ko ale ma ko: «Sabari ka na i boro la ne woto jukɔrɔ^f, ³ ka kari Matigi Ala tɔgɔ ra, sankolo ni dugukolo tigi, ko an siginin bɛ Kanaanaka minw fɛ yan, ko i tena muso ta ne dence ye olugu ta denw na, ⁴ nka i bɛna taga ne ta jamana le ra, ne faso ra, ka taga muso ta ne dence Isiyaka ye o yɔrɔ ra.» ⁵ Iburahima ta baaraden ko: «Ni a nana kɛ ko muso t'a fɛ ka na ni ne ye fɔ yan do? O tuma ne ka kan ka taga ni i dence ye i ta jamana ra wa?» ⁶ Iburahima ko: «ɔn-ɔn dɛ! I kana taga ni ne dence ye fiyewu. ⁷ Matigi Ala sankolo tigi le ka ne labɔ ne faso ra, ani ne ta jamana ra. A kumana ne fɛ, ka kari ne ye ko a bɛna nin jamana di ne ta duruja ma. Ale Ala yɛɛ le bɛna a ta mɛlɛkɛ bla i na ka taga ne faso ra; i bɛna taga muso ta o yɔrɔ le ra ne dence ye. ⁸ Ni a kera ko muso le t'a fɛ ka na ni i ye, o tuma o kariri kunko bɔra i kunna. Nka i kɔni kana taga ni ne dence ye yi.» ⁹ Baaraden k'a boro la a matigice Iburahima woto kɔrɔ, ka kari, ko Iburahima ka min fɔ, ko ale bɛna o le kɛ.

¹⁰ A ka jɔgɔmɛ tan ta a matigice ta jɔgɔmɛw ra ka taga, ani a tagamanjɔgɔnw; fen o fen ye fen dawulaman ye, a ka o bɛɛ dɔ ta. A tagara Mesopotami jamana ra, Nahɔri ta dugu ra. ¹¹ A tagara se yi minke, a ka jɔgɔmɛw lala kɔlɔn dɔ kɔrɔ dugu kɔ fɛ. O wagati tun benna wulada le ma, wagati min musow bɛ bɔ ka na ji bi kɔlɔn na.

¹² A ka Ala daari ko: «Matigi Ala, ne matigice Iburahima ta Ala, ne bɛ muso min kɔ, sabari k'a to ne ye ben ni o ye bi; sabari ka o kojuman kɛ ne matigice Iburahima ye. ¹³ Ayiwa, ne lɔnin flɛ kɔlɔn kɔrɔ yan; ni dɔɔnin kera dugu sunguruw bɛna bɔ ka na ji bi. ¹⁴ Ni ne ka na a fɔ sunguru min ma ko: «Sabari ka i ta daga jenge k'a to ne ye min,» ni a ka sɔn, ka ne jaabi ko: «Min; ni i minna, ne bɛna i ta jɔgɔmɛw fana sɔn o ye min.» Ayiwa, ni sunguru min ka o fɔ, o le ye kɛ i ta jɔnce Isiyaka ta muso ye, i yɛɛ ka min latige a ye. O ra ne bɛna a lɔn can ra ko i ka kojuman kɛ ne matigice Iburahima ye.»

¹⁵ Sani cɛ ye ban a ta kuma ra dɔrɔn, Rebeka ye nin ye ni a ta daga ye a kamankun kan, a bɛ nana ji bi. Rebeka tun ye Betuheli denmuso le ye. Betuheli bamuso tun ye Milika ye, a face tun ye Nahɔri ye; Nahɔri tun ye Iburahima dɔgɔcɛ ye. ¹⁶ Sunguru cɛɓuman tun lo. A tun ma cɛko lɔn fɔlɔ. A tagara kɔlɔn da ra, ka taga a ta daga fa, ka sira mina. ¹⁷ Iburahima ta baaraden borira ka taga a kunben. A ko a ma ko: «Sabari ka daga jigi k'a to ne ye min.»

¹⁸ Sunguru ko: «Dɔ min, baba!» A teliyara ka daga jigi, ka a mina a boro, ka ji di cɛ ma, a k'a min. ¹⁹ Cɛ minna ka ban minke, sunguru ko: «Ne bɛna ji dɔ bi k'a di i ta jɔgɔmɛw fana ma, fɔ o bɛɛ ye min ka fa.» ²⁰ A teliyara ka daga ji yelem a beganw ta jiminfaga kɔnɔ, ka bori ka taga dɔ were bi. A ka ji caman bi jɔgɔmɛw bɛɛ ye.

²¹ Cɛ kɔni kabakoyanin lɔnin tora, a bɛ fleri kera; a ma sɔn ka kuma fɔlɔ. A tun b'a flera ni Matigi Ala bɛna ale ta sira diya, walama ni a tena a diya.

²² Jɔgɔmɛw bɛɛ nana min ka ban tuma min na, cɛ ka nunnanɛgɛ saninlaman dɔ bɔ, min tun bɛ garamu wɔɔrɔ bɔ, ani bororanɛgɛ saninlaman fla, minw tun ka ca ni garamu keme ye. A ka o di Rebeka ma. ²³ A ka sunguru jininka ko: «Hake to, jɔn ta den le bɛ ele ye? Yala an siyɔrɔ bɛ sɔrɔ i face ta so wa?» ²⁴ Rebeka ko: «Nahɔri ni Milika dence Betuheli, o denmuso le ye ne ye. ²⁵ Bin ni flaburu bɛ sɔrɔ an fɛ yi caman i ta jɔgɔmɛw ye. Aw siyɔrɔ fana bɛ sɔrɔ yi.»

²⁶ Cɛ ka o men minke, a k'a kinbiri gban ka Matigi Ala fo. ²⁷ A ko: «Matigi Ala baraka, ne matigice Iburahima ta Ala, sabu a tora a ta kojuman ni a ta kankelentigiya kan ne matigice Iburahima ye, a ka o dafa. Matigi Ala yɛɛ le ka ne jamina ka na ni ne ye ne matigice Iburahima yɛɛ ta balemaw fɛ.»

²⁸ Sungurunin borira ka taga a bamuso fɛ, ka taga o ko lakari a ye. ²⁹ Rebeka kɔrɔcɛ dɔ tun bɛ yi, a tɔgɔ ye ko Laban. Ale ka o kuma men minke, a borira ka bɔ, ka taga cɛ nɔ fɛ kene ma kɔlɔnda ra. ³⁰ Laban tun ka nunnanɛgɛ ni bororanɛgɛ ye a dɔgɔmuso boro. Rebeka tun ka cɛ ta kumaw lakari cogo min na, Laban tun ka o bɛɛ men fana. O kosɔn a wurira ka taga cɛ nɔ fɛ. O y'a sɔrɔ cɛ tun siginin bɛ a ta jɔgɔmɛw kɔrɔ kɔlɔnda ra. ³¹ Laban sera a kɔrɔ minke, a ko: «Wuri ka don so kɔnɔ; Matigi Ala ka baraka don i ra. Mun kosɔn i bɛ to kene ma yan? Ne ka yɔrɔ dɔ laben i ye, ka yɔrɔ dɔ fana laben i ta jɔgɔmɛw ye.»

^f24.2 Fɔlɔfɔlɔ ni o yɔrɔ mɔgɔw tun b'a fɛ ka kari kogbelen dɔ ra, o tun b'a kɛ nin cogo ra.

³² Cε wurira ka taga so kɔnɔ ni Laban ye. O sera so kɔnɔ minke, Laban ka jɔgɔmew ta doniw jigi, ka bin ni flaburu di o ma, ka ji di cε ni a nɔfemɔgɔw ma, o ka o senw ko. ³³ O kɔ, o ka domuni sigi o kɔrɔ. Nka cε ko: «Kuma min bε ne fε, ni ne ma o fɔ, ne tε se ka domuni kε.» Laban ko: «Ayiwa, min bε i fε, o fɔ sa.»

³⁴ Cε ko: «Ne ye Iburahima ta baaraden le ye. ³⁵ Matigi Ala ka baraka don ne matigice ra kosebe, k'a ke fentigi ye, k'a borofenw caya, ka sagaw ni baw ni misiw di a ma, ani warigbe ni sanin, ani baaraden cemanw ni musomanw, ani jɔgɔmew ni falliw. ³⁶ Ne matigice ta muso Saran fana, ale ni a ta kɔrɔya bεε, a ka dence woro ne matigice ye. Ne matigice k'a borofen bεε di o dence le ma. ³⁷ Ayiwa, lon dɔ, a nana a fɔ ko ne ye kari ale ye, ko ne tɛna muso ta ale dence ye Kanaanakaw ta denmusow ra, ale siginin bε minw cε ra yi; ³⁸ ko nka ne ye taga ale faso le ra, ale ta mɔgɔw fε, ka taga muso jini ale dence ye o yɔrɔ ra. ³⁹ Ne k'a fɔ a ye ko: «Ni muso t'a fε ka na ni ne ye do?» ⁴⁰ A ko: «Ne bε tagama ka kapa ni Matigi Ala min ta kuma ye, ale yere le bena a ta meleke ci ka taga ni i ye, k'a to i ta sira ye diya, janko i ye muso dɔ ta ne dence ye ne faso ra, ne ta somɔgɔw ra.» ⁴¹ A ko: «Ni i tagara muso daari ne ta somɔgɔw fε, ni olugu le ma sɔn k'a di i ma, o tuma i ta kariri kunko bɔra i kunna.»

⁴² «Ayiwa, ne nana o le ra ka na se kɔlɔnda ra bi. Ne ko: «Matigi Ala, ne matigice Iburahima ta Ala, ni i b'a fε ka ne ta sira diya, ⁴³ o tuma ne bε lɔ kɔlɔnda ra yan; sunguru min bena bɔ ka na ji bi, ni ne k'a fɔ a ye ko: Sabari k'a to ne ye i ta daga ji dɔɔnin min. Ni a ka ne jaabi ko: ⁴⁴ Dɔ min; o kɔ, ne bena dɔ bi k'a di i ta jɔgɔmew fana ma. Ayiwa, ni sunguru min ka o fɔ, o ye kε ne matigice dence ta muso ye, Matigi Ala yere ka min latige a ye.» ⁴⁵ Ayiwa, sani ne ye ban o kuma ra ne yere kɔnɔ dɔrɔn, Rebeka ye nin ye ni a ta daga ye a kamankun kan, a bε nana. A nana ji bi kɔlɔn na. Ne ko a ma ko: «Sabari ka ji di ne ma ne ye min.» ⁴⁶ A teliyara k'a ta daga jigi ko ne ye min, ko ale bena ji bi k'a di jɔgɔmew fana ma o ye min. Ayiwa, ne minna. O kɔ, a ka ji bi k'a di ne ta jɔgɔmew fana ma, o minna. ⁴⁷ Ne k'a pininka ko: «Jɔn den le bε ele ye?» A ko: «Nahɔri ni Milika dence Betuheli, o denmuso le bε ne ye.» Ne ka nunnanεge dɔ don a nun na, ka bororanεge don a boro ra. ⁴⁸ O kɔ, ne ka ne kinbiri gban dugu ma, Matigi Ala ja kɔrɔ, ne matigice Iburahima ta Ala, k'a fɔ; sabu ale le blara ne ja ka teren ni ne ye fɔ yan, k'a to ne ye ne Matigice yere dɔgɔcε ta denmuso le sɔrɔ, ne matigice dence ye. ⁴⁹ Ni aw b'a fε ka o kopuman kε ne matigice ye, k'a ta kankelentigiya yira, o tuma aw ye a fɔ ne ye; ni aw fana tε se k'a kε, aw ye a fɔ, janko ne ye ne tagayɔrɔ lɔn.»

⁵⁰ Ayiwa, Laban ni Betuheli ka Iburahima ta jɔnce jaabi ko: «Nin ko bɔra Matigi Ala yere le ra. An tε se k'a sɔsɔ. ⁵¹ Rebeka ye nin ye, a ta ka taga ni a ye; a ye kε i matigice dence ta muso ye, i n'a fɔ Matigi Ala yere k'a latige cogo min na.» ⁵² Iburahima ta jɔnce ka o kuma men minke, a k'a kinbiri gban ka Matigi Ala bato. ⁵³ A ka masirifenw bɔ k'a di Rebeka ma; dɔw warigberaman, dɔw saninlaman, ani faniw. A ka fen dawulamanw di a kɔrɔcε ni a bamuso fana ma. ⁵⁴ O kɔ, a ni a tagamajɔgɔnw ka domuni kε, ka min. O sira. O wurira minke sɔgɔmada fε, a ko: «Aw ye sira di ne ma, ne bε sekɔ ne matigice fε.» ⁵⁵ Rebeka kɔrɔcε ni a bamuso ko: «A to sunguru ye wagati fitini kε ni an ye, tere tan jɔgɔn; o kɔ, aw bε taga.» ⁵⁶ Cε ko: «Matigi Ala ka ne ta sira diya ka ban; aw kana ne lalɔ tuun. Aw y'a to ne ye taga ne matigice fε.» ⁵⁷ Rebeka ta mɔgɔw ko: «Ayiwa, an ye sunguru wele k'a pininka.» ⁵⁸ O ka Rebeka wele k'a pininka ko: «I b'a fε ka taga ni cε ye sisan wa?» A ko: «ɔnhɔn.»

⁵⁹ O cogo ra, o ka o balemamuso Rebeka ni a lamɔbamuso bla ka taga ni Iburahima ta baaraden ni a tagamajɔgɔnw ye. ⁶⁰ Sani o ye taga, o ka dugawu kε Rebeka ye; o ko:

«An balemamuso, Ala ye den caman di i ma,
ka o ke mɔgɔ waga caman caman ye.
Ala y'a to o ye se o juguw ra,
ka o ta duguw mina o ra.»

⁶¹ Rebeka ni a ta baaradenmusow wurira ka taga yelen jɔgɔmew kan, ka gban cε kɔ. A tagara ni Rebeka ye o cogo le ra.

⁶² O y'a sɔrɔ Isiyaka tun bɔra Lasayi Royi ta kɔlɔn yɔrɔ ra. A tun siginin bε jamana woroduguyanfan le fe. ⁶³ Lon dɔ, wulada fε, Isiyaka bɔra ka taga yaalayaala kongo kɔnɔ, ani ka miiri. A nana a ja kɔrɔta ka fleri ke, a ka jɔgɔmε dɔw ye, o bε nana. ⁶⁴ Rebeka natɔ k'a ja kɔrɔta ka Isiyaka ye. A jigira ka bɔ jɔgɔmε kan. ⁶⁵ A ka Iburahima ta baaraden pininka ko: «Cε juman le bε nana an kunben tan?» Baaraden ko: «Ne matigice Isiyaka lo.» Rebeka ka o men minke, a k'a ta lankana biri.

⁶⁶ Ayiwa, baaraden tun ka ko o ko kε, a ka o bεε nafɔ Isiyaka ye. ⁶⁷ Isiyaka tagara Rebeka bla a bamuso Saran ta fanibon kɔnɔ. Rebeka kera a muso ye; a ko diyara Isiyaka ye.

O le kera sababu ye ka Isiyaka jusu suma a bamuso sanin kɔ.

Iburahima ta duruja tɔw

25 ¹ Ayiwa, Iburahima ka muso were ta; ale tɔgɔ tun ye ko Ketura. ² Ketura ka dence minw woro Iburahima ye, o kera Zimiran ye, ani Yokisan, ani Medan, ani Madiyan, ani Isibaki, ani Suwa.

³ Yokisan ka Seba ni Dedan woro. Dedan le ye Asurikaw ye, ani Letusikaw, ani Lemikaw bemace ye.

⁴ Madiyan dencew tun ye Efa ye, ani Eferi, ani Hanɔki, ani Abida, ani Elida. Olugu bεε le ye Ketura denw ni a mamadenw ye.

⁵Nka Iburahima k'a borofenw bɛɛ di Isiyaka le ma. ⁶A tun ka jɔnmuso minw ke a musow ye, a ka olugu dencew fana sɔn fen dɔw ra. Nka sani a ye sa, a ka olugu bla ka taga fɔ yɔrɔjan, terebɔyanfan jamanaw ra, ka o mabɔ a dence Isiyaka ra.

Iburahima ta saya

⁷Iburahima si bɛɛ lajennin kera san keme ni san biwolonfla ni san looru; a ka o le sɔrɔ. ⁸Iburahima kɔrɔra fɔ ka kɔrɔya diyabɔ. O kɔ, a sara, ka taga fara a bema tɔw kan. ⁹A dence fla, Isiyaka ni Sumayila, olugu k'a su don Makipela kuruwo ra. O yɔrɔ bɛ Hetikace Sohari dence Efurɔn ta foro ra. A bɛ Mamire terebɔyanfan na. ¹⁰Iburahima tun ka o yɔrɔ le san Heti ta denw fe. Iburahima ni a muso Saran su donna yi le.

¹¹Iburahima sanin kɔ, Ala ka baraka don a dence Isiyaka ra. Isiyaka tun siginin bɛ Lasayi Royi ta kɔlɔn yɔrɔ le ra.

Sumayila ta duruja

¹²Iburahima ta muso Saran ta baaradenmuso min tɔgɔ tun ye ko Hajara, o Misirankamusu tun ka dence min woro Iburahima ye ni a tɔgɔ tun ye ko Sumayila, ale ta duruja fle nin ye. ¹³A dencew tɔgɔw ye nin ye, ka kapa ni o ta woro wagatiw ye: a dence fɔlɔ ye Nebayɔti ye; o kɔ fe, Kedari, ani Adibeli, ani Mibisamu, ¹⁴ani Misima, ani Duma, ani Masa, ¹⁵ani Hadadi, ani Tema, ani Yeturi, ani Nafisi, ani Kedima.

¹⁶Olugu le ye Sumayila dencew ye. O tɔgɔw le ye o ye, ka kapa ni o ta duguw, ni o ta werew ye. O kera kuntigi tan ni fla ye o ta siyaw ra. ¹⁷Sumayila si bɛɛ lajennin kera san keme ni san bisaba ni san wolonfla; a ka o le ke. O kɔ, a sara fana ka taga fara a bemace tɔw kan. ¹⁸A denw tun siginin bɛ mara min na, o bɛ damina Havila mara ra ka taga a bla fɔ Suri kongokolon na. A yɔrɔ bɛ Misiran jamana terebɔyanfan na, Asiri jamana sira ra. O sigira o yɔrɔ ra o danna, ka o yere mabɔ o balemaw bɛɛ ra.

Isiyaka dence fla worocogo

¹⁹Ayiwa, Iburahima dence Isiyaka ta duruja ye nin ye. ²⁰Iburahima ka Isiyaka woro. Ka Isiyaka si to san binaani, a ka Rebeka furu. Rebeka face tun ye Betuheli ye. Betuheli tun ye Arameka le ye, a bɛ bɔ Mesopotami jamana ra. Rebeka kɔrɔcɛ le tun ye Laban ye; ale fana tun ye Arameka ye.

²¹Isiyaka ka Matigi Ala daari kosebɛ a muso Rebeka ye, sabu a tun ma den sɔrɔ. Matigi Ala ka a ta daariri lamɛn; a muso ka kɔnɔ ta. ²²Rebeka ka kɔnɔ ta flandinw le ra. K'a sɔrɔ o ma woro ban, denw tun bɛ jɔgɔn jɔnɔjɔnina o bamuso kɔnɔ. Rebeka ko: «Ni o lo, ne ta kɔnɔtari kun kera mun le ye sa?» A ka Matigi Ala jininka o ko ra. ²³Matigi Ala ko:

«Siya fla le bɛ i kɔnɔ;

ni i ka na o siya fla woro,

o tena bɛn kelen ma;

o bɛna faran.

O fla ra kelen fanga bɛna bonya ka tɛmɛ tɔ kelen ta kan;

kɔrɔcɛman le bɛna ke dɔgɔcɛman ta jɔn ye.»

²⁴Ayiwa, Rebeka jigilon nana se. Sigiya ma ke a ra tuun, a jigira flandinw le ra. ²⁵Den fɔlɔ nana; ale kera wulenman, k'a yɔrɔ bɛɛ ke si ye i ko sagasi derege. O ka ale tɔgɔ la ko Esawu. ²⁶O kɔ, a dɔgɔcɛ nana; ale natɔ k'a kɔrɔcɛ sen mina a boro. O ka ale tɔgɔ la ko Yakuba^g.

O worora ka Isiyaka si to san biwɔrɔ.

Esawu banna a ta kɔrɔya ra

²⁷Denw nana janatige. Esawu nana ke donsocɛfari ye, ka ke kongoyaalabaga ye. Yakuba, ale kera mɔgɔ sumanin ye, ka ke sokɔnɔsigibaga ye. ²⁸Esawu ko le tun ka di Isiyaka ye, sabu ale baraka ra, Isiyaka tun bɛ sogo sɔrɔ k'a domu. Yakuba ko le tun ka di Rebeka ye.

²⁹Lon dɔ, Yakuba tun bɛ sɔsɔ tobira. Esawu sɛgeninba nana ka bɔ kongo ra. ³⁰A ko Yakuba ma ko: «Ne sɛgera, kɔngɔ bɛ jini ka ne faga; sabari k'a to ne ye i ta sɔsɔwulen nin dɔ domu.» Ayiwa, o le kosɔn Esawu tɔgɔ nana la ko Edɔmu^h. ³¹Yakuba ko: «Ni i ka i ta kɔrɔya falɛn sɔsɔ ra ne fe bi, ne bɛ sɔrɔ ka sɔsɔ dɔ di i ma.» ³²Esawu ko: «Kɔngɔ bɛ jini ka ne faga; kɔrɔya bɛ mun le ja ne ye?» ³³Yakuba ko: «Kari a ra fɔlɔ ne ye.» Esawu karira; a k'a ta kɔrɔya falɛn Yakuba fe sɔsɔ ra. ³⁴O kɔ, Yakuba sɔrɔra k'a ta sɔsɔ dɔ di Esawu ma, ani buru. Esawu ka o domu, ka ji min, ka wuri ka tɛmɛ.

A kera ten le, Esawu ma a ta kɔrɔya jate.

Isiyaka tagara Filisikaw ta jamana ra

26 ¹Ayiwa, o bɛɛ kɔ, kɔngɔ dɔ bɛna jamana kan. O ni Iburahima ta wagati ta kɔngɔ tun tɛ kelen ye. Isiyaka wurira ka taga Filisikaw ta masace Abimeleki fe, Gerari dugu kɔnɔ. ²Matigi Ala k'a yere yira

^g25.26 Yakuba kɔrɔ ye Heburu kan na ko senminabaga, walama mɔgɔjanfabaga.

^h25.30 Edɔmu fana kera Esawu tɔgɔ dɔ ye. A kɔrɔ ye ko: wulenman.

Isiyaka ra, k'a fɔ a ye ko: «I kana taga Misiran de! Ne be jamana min yira i ra, i ye sigi yi le. ³ Sigi nin jamana ra yan. Ne bena ke ni i ye, ka baraka don i ra, sabu ne bena nin yɔrɔ beɛ di i ni i ta duruja ma. O cogo ra ne ka layiri min ta i face Iburahima ye, ne bena o dafa. ⁴ Ne bena i ta duruja caya, k'a ke i ko lolow ka ca cogo min na. Ne bena nin mara beɛ di i ta duruja ma. Dugukolo siyaw beɛ bena baraka sɔrɔ ne fe ele ta duruja sababu le ra, ⁵ sabu Iburahima ka ne kan mina; a ka ne ta koketaw, ani ne ta kumaw, ani ne ta cifɔninw, ani ne ta sariyaw beɛ sira tagama.»

⁶ Ayiwa, Isiyaka tora Gerari. ⁷ Ni o tun ka Isiyaka jininka a muso ko ra, a tun be to k'a fɔ mɔgɔw ye ko Rebeka ye ale dɔgɔmuso le ye. A tun be siran ko ni ale k'a fɔ ko a muso lo, ko mɔgɔw bena ale faga Rebeka kosɔn, sabu a tun ce ka ni kosɛbe.

⁸ O nana mɛɛn Gerari minke, lon dɔ Filisikaw ta masace Abimeleki ka fleri ke finetiri fe, ka Isiyaka ni a muso Rebeka ye, o be toron kera jɔgɔn fe. ⁹ Abimeleki ka Isiyaka wele k'a fɔ a ye ko: «Ele ni muso nin toronkecogo b'a yira ko i muso lo, sigiya te o ra. Mun na i ko an ma ko i dɔgɔmuso lo?» Isiyaka ko: «Ne ka o fɔ sabu ne tun be siranna ko aw bena ne faga a kosɔn le.» ¹⁰ Abimeleki ko: «I ka mun ko le ke nin ye tan? A tun tora dɔɔnin ne ta mɔgɔ dɔ tun bena jen ni i ta muso ye; i tun bena a to an be Ala hake ta ka an yere jaraki gbansan.»

¹¹ O tuma Abimeleki ka kankari la a ta mɔgɔw beɛ ye ko: «Ni mɔgɔ min ka maga Isiyaka ra, walama a muso ra, o tigi be faga.»

¹² Ayiwa, Isiyaka tora Gerari ka sene ke, ka siman dan. Ala ka baraka don a ta baara ra, a ta siman jana; a ka min dan a ka o jɔgɔn caman sɔrɔ.

¹³ Isiyaka borofenw nana caya, fɔ ka na a ke nafortotigiba ye. ¹⁴ Sagakuruw tun b'a fe, ani baw, ani misiw, ani baaraden caman. A nana ke fɔ a jangboya ka Filisikaw mina. ¹⁵ A kera ten, Isiyaka face Iburahima ta baaradenw tun ka kɔlɔn o kɔlɔn sozi, Filisikaw ka bɔgɔ ke o beɛ kɔnɔ ka o gberen. ¹⁶ O kɔ, Abimeleki ko Isiyaka ma ko: «Taga ka bɔ an fe yan, sabu i fanga bonyara ka teme an kan.»

Filisikaw ka Isiyaka kere a ta kɔlɔnw ko ra

¹⁷ Isiyaka bɔra yi ka taga se Gerari kenegbe ra. A sigira o yɔrɔ ra.

¹⁸ Ayiwa, Isiyaka face Iburahima ta wagati ra, a tun ka kɔlɔn minw sozi, ni Filisikaw nana o gberen Iburahima sanin kɔ, Isiyaka ka o kɔlɔnw bɔgɔ bɔ tuun. A face Iburahima tun ka tɔgɔ minw don o kɔlɔnw na, Isiyaka ka o tɔgɔ kelenw don o ra tuun.

¹⁹ Lon dɔ, Isiyaka ta baaradenw ka kɔlɔn dɔ sozi o kenegbe ra yi, ka taga se bununji dɔ ma. ²⁰ Gerari ta sagagbenbagaw ka o ye minke, o ka Isiyaka ta sagagbenbagaw kere. O ko: «Nin ji ye anw ta le ye.» Isiyaka ka o kɔlɔn tɔgɔ la ko Esekiⁱ, ko sabu o kerera a kosɔn.

²¹ Isiyaka ta baaradenw ka kɔlɔn dɔ were sozi; o nana kere ke o fe o fana kosɔn. Isiyaka ka o tɔgɔ la ko Sitina^j.

²² O bɔra yi ka taga kɔlɔn dɔ were sozi tuun. Mɔgɔ si ma na kere ke o fe o kosɔn. A ka o tɔgɔ la ko Rehoboti^k; ko sisan kɔni Matigi Ala ka an wasa yere le. Sisan an borofenw bena caya jamana kɔnɔ.

²³ Isiyaka bɔra yi ka taga Beri Seba.

²⁴ Lon dɔ, su fe, Matigi Ala k'a yere yira Isiyaka ra k'a fɔ a ye ko: «Ne le ye i face Iburahima ta Ala ye. I kana siran, sabu ne be ni i ye. Ne bena baraka don i ra, ka i ta duruja caya, ne ta baaraden Iburahima kosɔn.»

²⁵ Isiyaka ka sarakabɔnan dɔ lɔ, ka Matigi Ala tɔgɔ wele, k'a bato. O kɔ, a k'a ta fanibon lɔ o yɔrɔ ra. A ta baaradenw ka kɔlɔn dɔ sozi o yɔrɔ ra fana.

Abimeleki nana jenjɔgɔnya don ni Isiyaka ye

²⁶ Lon dɔ, Abimeleki ni a terice Ahusati ni a ta kerekedenw kuntigi Pikɔli bɔra Gerari ka na Isiyaka fe.

²⁷ Isiyaka ko o ma ko: «Mun kosɔn aw nana ne fe tuun, k'a sɔrɔ aw ka ne kɔninya, ka ne gben ka bɔ aw ta yɔrɔ ra?» ²⁸ O ko: «An k'a ye ko Matigi Ala be ni i ye le, o kosɔn an nana i fe, ko an ye kari ka layiri ta jɔgɔn ye, ka jenjɔgɔnya don an ni jɔgɔn ce. ²⁹ Kari Ala ra ko i tena kojugu ke an na, i n'a fɔ an fana ma kojugu ke i ra cogo min na; an ka kopuman dama le ke i ye. An ka i bla ka bɔ an fe hera ra; ayiwa, sisan Matigi Ala fana ka baraka don i ra.»

³⁰ Isiyaka ka domuniba tobi o ye; o ka o domu, ka min. ³¹ O dugusagbe sɔgɔmada fe o wurira, o ka jenjɔgɔnya don ni Isiyaka ye, ka layiri ta jɔgɔn ye. O kɔ, o faranna jɔgɔn na; Isiyaka ka sira di o ma, o tagara hera ra.

³² Ayiwa, o lon yere, Isiyaka ta baaradenw tun be kɔlɔn min sogira, o nana o kɔlɔn ko fɔ Isiyaka ye. O ko: «An ka kɔlɔn sozi ka se ji ma.» ³³ Isiyaka ka o kɔlɔn tɔgɔ la ko Seba. O kosɔn o dugu tɔgɔ nana la ko Beri Seba^l. O tɔgɔ le tora a ra fɔ ka na se bi ma.

ⁱ26.20 Eseki kɔrɔ ye ko: kere.

^j26.21 Sitina kɔrɔ ye ko: sɔsɔri.

^k26.22 Rehoboti kɔrɔ ye ko: wasa.

^l26.33 Seba kɔrɔ ye ko: ka kari; Beri Seba kɔrɔ ye ko: Kariri ta kɔlɔn.

Esawu ta musow

³⁴ Ayiwa, ka Esawu si to san binaani, a ka Beri denmuso furu; Beri tun ye Hetika le ye; a denmuso tɔɔ tun ye ko Yuditi. O kɔ, Esawu ka Elɔn denmuso fana furu. Elɔn fana tun ye Hetika ye. A denmuso tɔɔ tun ye ko Basimati. ³⁵ O muso fla ta ko ka Isiyaka ni Rebeka jusu tɔɔɔ kosebe.

Isiyaka ka dugawu ke Yakuba ye

27 ¹ Isiyaka tun kɔɔra. A nadenw baraka dɔɔyara fɔ ka na ke a te foyi yera tuun. Lon dɔ, a k'a dence fɔlɔ Esawu wele; a ko: «Ne dence!» Esawu ko: «Naamu.» ² Isiyaka ko: «A fle, ne kɔɔra, ne ma ne sawagati lɔn fana. ³ Sabari, i ye i ta donsominanw ta, i ta kalan ni i ta bijew, ka taga kongo ra ka taga sogo jini ne ye. ⁴ Sogo tobigogo min ka di ne ye, i bena a tobi o cogo ra, ka na a di ne ma, ne ye a domu, janko ne ye dugawu ke i ye sani ne ye sa.»

⁵ Isiyaka ka min fɔ, jaga Rebeka ka o men. Ayiwa, Esawu nana taga kongo ra ka taga sogo jini minke, ⁶ Rebeka ko a dence Yakuba ma ko: «Ne ka i face kumakan men, a tun b'a fɔra i kɔɔɔ Esawu ye ko: ⁷ Taga sogo jini ne ye; sogo tobigogo min ka di ne ye, i bena o jɔɔɔn tobi k'a di ne ma ne ye a domu; ni o kera, ne bena dugawu ke i ye Matigi Ala ja kɔɔɔ sani ne ye sa.» ⁸ Rebeka ko Yakuba ma tuun ko: «Ne dence, ne bena min fɔ i ye, i toro lɔ ka o lamɛn kosebe. ⁹ Taga ba fla mina bakuru ra ka na. Domuni min jɔɔɔn ka di i face ye, ne bena o tobi a ye, ¹⁰ i be taga ni a ye a fe, a b'a domu, ka dugawu ke i ye sani a ye sa.»

¹¹ Yakuba ko a bamuso Rebeka ma ko: «Can lo, nka ne face k'a lɔn ko si be Esawu fari ra, k'a sɔɔɔ si te ne fari ra. ¹² Ni ne face ka na a fɔ ko a be maga ne ra, a bena a lɔn ko ne te Esawu ye; ne bena ke mɔɔɔjanfabaga le ye. O tuma sani ne ye dugawu sɔɔɔ, ne bena danga le sɔɔɔ.» ¹³ A bamuso ko: «Ne dence, Ala y'a to o danga ye ne yerɛ le mina. Ne ka min fɔ, o ke dɔɔɔn; taga baw mina ka na.»

¹⁴ Yakuba tagara ba fla mina ka na a di a bamuso ma. Sogo tobigogo min ka di a face ye, a bamuso ka o jɔɔɔn dɔ tobi. ¹⁵ O kɔ, Rebeka k'a dence fɔlɔ Esawu ta fani dɔw ta bon kɔɔɔ, faninuman dɔw, ka o don Yakuba ra. ¹⁶ A ka bagbolo dɔ ke ka Yakuba borokanw datugu, ani a kan. ¹⁷ A ka sogo min tobi, a ka o di Yakuba ma ko a ye taga ni a ye a face fe. ¹⁸ Yakuba tagara ni sogo ye a face fe. A k'a face wele ko: «Baba!» Isiyaka ko: «Naamu!» A ko: «Ne dence, ele ye jɔn le ye?» ¹⁹ Yakuba k'a face jaabi ko: «Ne le ye i dence fɔlɔ Esawu ye. I tun ka min fɔ ne ye, ne ka o le ke. Sabari ka wuri ka sigi ka ne ta sogo dɔ jimi, ka dugawu ke ne ye.» ²⁰ Isiyaka ko a dence ma ko: «E! Ele ka sogo sɔɔɔ ka ban wa?» Yakuba ko: «I Matigi Ala yerɛ le ka sogow lana ne fe.» ²¹ Isiyaka ko: «Ne dence, gbara yan, ne ye maga i ra k'a lɔn ni can lo ko ele le ye ne dence Esawu ye, walama ni ele te.» ²² Yakuba gbarara a face ra; a face magara a ra minke, a ko: «A tigi kan ye Yakuba kan ye, nka a borow ye Esawu ta borow ye.» ²³ Isiyaka ma se k'a lɔn ko Yakuba lo, sabu si tun be a borow ra i n'a fɔ a balemace Esawu borow. A ka dugawu ke a ye. ²⁴ A k'a jininka tuun ko: «Yala can ra ele le ye ne dence Esawu ye wa?» Yakuba ko: «Ŋnhɔn.» ²⁵ Isiyaka ko: «Ne dence, o tuma sogo sigi ne kɔɔɔ, janko ne ye dɔ jimi, ka dugawu ke i ye.» Yakuba ka sogo sigi a kɔɔɔ, a k'a domu. Yakuba nana ni rezenji fana ye, a ka o min. ²⁶ O kɔ, Isiyaka ko: «Gbara ne ra, i ye ne fo ni kanuya ye.» ²⁷ Yakuba gbarara a ra k'a fo ni kanuya ye. Isiyaka ka a ta faniw kasa men. A ka dugawu ke a ye; a ko:

«Ŋnhɔn, Matigi Ala ka baraka don kongo min na
ne dence kasa be i ko o kongo kasa.

²⁸ Ne dence, Ala ye sankolo gɔmiji di i ma
ka dugukolo turu di i ma,
ka siman ni rezen di i ma caman.

²⁹ Ala ye jamanaw bla i ta fanga kɔɔɔ
k'a to siyaw ye na o kinbiri gban i kɔɔɔ.
Ala ye i ke i balemaw matigice ye,
k'a to i balemaw ye na o kinbiri gban i kɔɔɔ.

Ni mɔɔɔ min ka i minako juguya,
Ala ye o tigi danga;
ni mɔɔɔ min ka i minako ja,
Ala ye baraka don o tigi ra.»

³⁰ Ayiwa, Isiyaka ka dugawu ke Yakuba ye ka ban minke, ani Yakuba bɔra a kɔɔɔ minke dɔɔɔn, a kɔɔɔɔ Esawu nana ka bɔ kongo ra. ³¹ A tagara a ta sogo dɔ tobi ka taga o sigi a face kɔɔɔ. A ko a face ma ko: «Baba, wuri ka i dence ta sogo dɔ domu, ka dugawu ke a ye.» ³² A face Isiyaka ko: «Ele ye jɔn le ye?» A ko: «Ne le ye i dence kɔɔɔba Esawu ye.» ³³ Esawu ka o fɔ minke, Isiyaka ja tigera fɔ a be yerɛyere. A ko: «O tuma jɔn le tagara sogo faga ka na o tobi k'a di ne ma? Sani i ye na, dɔ nana ni sogo ye ne fe; ne k'a domu ka dugawu ke a tigi ye, a fana bena o dugawu sɔɔɔ.»

³⁴ Ayiwa, Esawu ka o kuma men a face fe minke, a jusu kasira; a kulera kosebe. A k'a fɔ a face ye ko: «Baba, dugawu dɔ ke ne fana ye!» ³⁵ Isiyaka ko: «I dɔɔɔɔ le nana faninya tige, ka i janfa, ka i ta dugawu sonya.»

³⁶ Esawu ko: «E! O tuma a tɔɔ lara minke ko Yakuba^m, o kosɔn a ka ne janfa fɔ sɔnaga fla ke? A tɔɔ benna a ma faasi. A ka ne ta kɔɔya mina ka o ke a yere ta ye; sisan, a ka ne ta dugawu fana sonya.»

Esawu ko a face ma ko: «O tuma ele ma dugawu dɔ bla ne fana ye wa?» ³⁷ Isiyaka ko Esawu ma ko: «A fle, ne ka dugawu ke a ye ka ban ko a ye ke i matigice ye, ko a balema tɔw bɛɛ ye ke a ta jɔnw ye; ne ka siman ni rɛzɛn caman dugawu ke a ye. Ne bena dugawu juman werɛ le ke ele ye tuun sa?» ³⁸ Esawu ko a face ma ko: «Baba, o tuma o dugawu kelen dɔɔn le tun be ele fe wa? Dugawu dɔ werɛ ke ne ye.» Esawu ka o fɔ minke, a kasira kosebe. ³⁹ A face ko:

«A fle, ele tena dugukolo turu sɔɔ,
i tena sankolo gɔmiji fana sɔɔ.

⁴⁰ I bena janamanya i ta kerekemuru le baraka ra.

I bena ke i dɔɔɔɔ ta jɔn ye fana;
nka i bena to i yere ma ka yaala ka lamini,
ka i yere bɔ a ta jɔnya fanga kɔɔ.»

⁴¹ Ayiwa, Isiyaka tun ka dugawu min ke Yakuba ye, o ko kera sababu ye k'a to Esawu ka Yakuba kɔninya; a nana ke Esawu tun b'a fɔra a yere kɔnɔ ko: «Ne face sawagati be surunyara; ni a sara, ni ne k'a sutara ka ban, ne be ne dɔɔɔɔ Yakuba faga.» ⁴² Dɔ tagara Rebeka fe, ka taga a dence fɔlɔ Esawu ta miiriya fɔ a ye. Rebeka k'a dence Yakuba wele, k'a fɔ a ye ko: «A fle, i kɔɔɔɔ Esawu ko a bena i faga k'a yere dimibɔ. ⁴³ O ra ne bena min fɔ i ye, o lamɛn. I ka kan ka bori ka taga Haran jamana ra, ne kɔɔɔɔ Laban fe yi. ⁴⁴ I be taga to ale kɔɔ ka wagati ke yi, sani k'a to i kɔɔɔɔ jusu ye suma. ⁴⁵ I ye to yi fɔ i kɔɔɔɔ ta dimi ye mala, janko i ka min ke a ra, a ye jina o kɔ. Ni a nana jina, ne bena i lana yan tuun. Ni o tɛ, ne le bena bɔnɔ aw fla bɛɛ ra lon kelen na.»

⁴⁶ Ayiwa, Rebeka tagara a fɔ Isiyaka ye ko: «Isiyaka, Esawu ka Heti denmuso minw furu, o musow kɔni ka ne sege fɔ ka dunuɔa lɔɔ bɛɛ bɔ ne ra. Ayiwa, ni Yakuba fana nana o musow jɔɔɔn dɔ furu nin jamana ra yan, Heti denmusow ra, o tuma hali ne ye sa o belɛn ka fisa.»

Yakuba tagara Mesopotami jamana ra

28 ¹ Ayiwa, Isiyaka ka Yakuba wele o le ra ka dugawu ke a ye, k'a fɔ a ye ko: «I kana i ta muso ta Kanaanakaw ta denmusow ra dɛ! ² I be taga fɔ Mesopotami jamana le ra, i bamuso face ta so, ka taga i bamuso kɔɔɔɔ Laban ta denmuso dɔ ta i muso ye o yɔɔ ra yi. ³ Sebɛɛtigi Ala ye baraka don i ra, ka den caman di i ma, ka i ta duruja caya, janko i ta mɔɔɔw ye ke mɔɔɔ camanba ye. ⁴ Ala ka baraka min don Iburahima ra, a ye o baraka jɔɔɔn don ele ni i ta duruja ra, janko i siginin be jamana min na lonanya ra bi, o jamana min dira Iburahima ma, o jamana ye ke i ta ye.»

⁵ O kɔ, Isiyaka ka Yakuba bla ka taga Mesopotami jamana ra, Laban fe, min ye Aramekace Betuheli dence ye. Laban ye Yakuba ni Esawu bamuso Rebeka kɔɔɔɔ le ye.

Esawu ka muso werɛ furu

⁶ Ayiwa, Esawu nana a ye ko Isiyaka ka dugawu ke Yakuba ye, k'a ci ka taga Mesopotami jamana ra, ka taga muso ta yi; a k'a ye ko a ka dugawu ke Yakuba ye k'a fɔ a ye ko a kana muso ta Kanaanakaw ta denmusow ra; ⁷ a k'a ye fana ko Yakuba k'a face ni a bamuso kan mina, ka taga Mesopotami jamana ra.

⁸ Ayiwa, Esawu k'a lɔn o le ra ko Kanaana sunguruw man di a face Isiyaka ye. ⁹ A k'a ye ten minke, a wurira ka taga Iburahima dence Sumayila ta mɔɔɔw fe, ka taga olugu denmuso dɔ furu ka o fara a muso tɔw kan. O sunguru tɔɔ tun ye ko Mahalati. Ale tun ye Nebayɔti dɔɔɔmuso ye.

Yakuba ta siko

¹⁰ Ayiwa, Yakuba bɔra Beri Seba ko a be taga Haran. ¹¹ A tagatɔ, a sera yɔɔ dɔ ra; a sira yi sabu tere tun benna ka ban. A ka kabakuru dɔ ta ka o bla a kun kɔɔ ka la. ¹² A sikora ka yelɛnyelɛnnan dɔ ye, a lɔnin be dugu ma, a kun be sera fɔ sankolo ma. Ala ta melekew tun be yelɛnna ka jigi o yelɛnyelɛnnan fe. ¹³ Matigi Ala yere tun be yelɛnyelɛnnan kunna, san fe. Ala ko Yakuba ma ko: «Ne le ye Matigi Ala ye, i bemace Iburahima ta Ala, ani i face Isiyaka ta Ala. I lanin be dugukolo min kan, ne bena o di i ni i ta duruja ma. ¹⁴ I ta duruja bena caya i ko dugukolo kenkenmugu. I ta denw bena caya ka taga terebenyanfan na, ka taga terebɔyanfan na, ka taga sahiliyanfan fe, ani ka taga woroduguyanfan fe. Ne bena baraka don dugukolo gbaw bɛɛ ra, ele ni i ta duruja le sababu ra. ¹⁵ Ne be ni i ye; ni i be taga yɔɔ o yɔɔ, ne bena ke ni i ye ka i tanga kojugu ma. Ne bena a to i ye sekɔ ka na nin jamana ra yan tuun. Ne tena i to i kelen na fiyewu. Ne ka fen o fen fɔ i ye, ne bena o bɛɛ ke k'a dafa.»

¹⁶ Yakuba wurira a ta sunɔɔ ra minke, a ko: «Sigiya t'a ra, Matigi Ala be nin yɔɔ ra, k'a sɔɔ ne tun ma o lɔn.» ¹⁷ Yakuba siranna; a ko: «Nin yɔɔ ye siranyayɔɔ le ye dɛ! I b'a sɔɔ ko yan le ye Ala ta so ye cɔ. Sankolo donda fana ka kan ka sɔɔ yan le.» ¹⁸ A wurira sɔɔɔmada joona fe; a tun ka kabakuru min bla a kun

^m27.36 Yakuba tɔɔ kɔɔ ye ko: mɔɔɔjanfabaga.

kɔɔ, a ka o wuri k'a la, ka turu bɔn a kan, k'a ke hakirijigifen ye. ¹⁹ A ka o yɔɔ tɔɔ la ko Beteli¹⁹; k'a sɔɔ fɔɔfɔɔ o yɔɔ tɔɔ tun ye le ko Luzi.

²⁰ Yakuba ka dajuru ta Ala fe; a ko: «Ni Ala tora ni ne ye, ka ne tanga kojuguw ma nin tagama ra, ni a ka domuni di ne ma ne y'a domu, ka ne ta fani donta di ne ma, ²¹ k'a to ne ye sekɔ hera ra ka na ne faso ra, o tuma Matigi Ala bena ke ne ta Ala ye. ²² Ne ka nin kabakuru min la nin ye fana yan, k'a ke hakirijigifen ye, o yɔɔ bena ke Ala ta so ye. Ni ne ka fen o fen sɔɔ, ne bena o yaga bɔ Ala ye.»

Yakuba sera Laban fe

29 ¹ Yakuba wurira ka sira mina ka taga terebɔyanfan jamana fan fe. ² A tagara kɔɔn dɔ ye kongo kɔɔ. Sagakuru saba tun be yi, o sagaw tun lanin be kɔɔnda ra. O tun be o sagaw lamin o kɔɔn le ra. O tun be kɔɔn datugu ni kabakuru min ye, o kabakuru tun ka bon kosebe.

³ O tun be sagaw bee lajen o yɔɔ le ra; ni sagaw bee nana, o be sɔɔ ka kabakuruba kolonkolon ka bɔ kɔɔn da ra, ka sagaw lamin. Ni sagaw minna, o be kabakuruba kolonkolon k'a bla kɔɔn da ra tuun. ⁴ Yakuba ka o sagagbenbagaw nininka ko: «Ne balemaw, aw bɔra yɔɔ juman le?» O ko: «Anw bɔra Karan le.» ⁵ Yakuba ko: «Yala aw ka Laban lon wa, Nahɔri dence?» O ko: «An k'a lon.» ⁶ Yakuba ko: «Yala a ka kene wa?» O ko: «A ka kene kosebe. A denmuso Raseli yere nato ye nin ye, ni sagaw ye.»

⁷ Ayiwa, Yakuba ko sagagbenbagaw ma ko: «Sagaw lajentuma ma se fɔɔ de! Aw m'a ye ko tere tɔ ka jan hali bi wa? Aw ye sagaw to o ye min, o kɔ, aw ye taga ni o ye, o ye bin nimi.» ⁸ Sagagbenbagaw ko: «An te se ka o ke; fɔ sagaw bee le ye lajen fɔɔ, an be sɔɔ ka kabakuru kolonkolon ka bɔ kɔɔnda ra, ka sagaw lamin.»

⁹ Ka Yakuba to o kuma ra ni sagagbenbagaw ye, Raseli sera ni a face ta sagaw ye. Ale le tun be o sagaw gbenna.

¹⁰ Yakuba ka Raseli ye minke, a belence Laban denmuso, ani a belence ta sagaw, a tagara kabakuru kolonkolon ka bɔ kɔɔnda ra, k'a belence Laban ta sagaw lamin. ¹¹ Yakuba ka Raseli fo ni kanuya ye, ka kasi kosebe. ¹² A k'a fɔ Raseli ye ko ale ye a face ta mɔɔ le ye; ko ale ye a face dɔɔmuso Rebeka dence le ye. Raseli borira ka taga so ka taga o fɔ a face ye. ¹³ Kabini Laban k'a dɔɔmuso dence Yakuba ko men, a borira ka taga a nɔ fe, ka taga a boro melege a ma, k'a fo ni kanuya ye, ka taga ni a ye so kɔɔ. Ko minw ka Yakuba sɔɔ, a ka o bee lakari Laban ye. ¹⁴ Laban ka o men minke, a ko: «Ka can fɔ, ele ni ne bee ye mɔɔ kelen le ye.» Yakuba tora Laban fe ka na se fɔ karo kelen.

Yakuba ka Leya ni Raseli furu

¹⁵ Lon dɔ, Laban nana a fɔ Yakuba ye ko: «Ne ta mɔɔ le be i ye, o ye can ye, nka o bee n'a ta, i man kan ka baara ke ne ye gbansan. I sara ka kan ka ke min ye, o fɔ ne ye.»

¹⁶ Ayiwa, o y'a sɔɔ denmuso fla tun be Laban fe. Kɔɔmusoman tɔɔ tun ye ko Leya; a dɔɔmuso le tun ye Raseli ye. ¹⁷ Leya padenw le tun ce ka ni¹⁷; nka Raseli fari tun ce ka ni, a pada fana tun ce ka ni.

¹⁸ Raseli ko le tun ka di Yakuba ye. A ko Laban ma ko: «Ne bena baara ke i ye san wolonfla i denmuso flanan Raseli kosɔn.» ¹⁹ Laban ko: «Ne ye a di ele ma, o ka fisa ne ye a di mɔɔ were ma. To ni ne ye yan.»

²⁰ O cogo ra, Yakuba tora Laban fe ka baara ke fɔ san wolonfla Raseli kosɔn. Nka Raseli diyanya kosɔn, o san wolonfla kera a ja na i ko tere dama dɔɔn. ²¹ San wolonfla bannin kɔ, Yakuba ko Laban ma ko: «Ne ta muso di ne ma sisan sabu wagati min tun yirara, o dafara; ne b'a fe ka jen ni a ye sisan.»

²² Laban ka o yɔɔ mɔɔw bee lajen, ka domuniba tobi, o ka o yere panagbe. ²³ Ayiwa, su fe, Laban k'a denmuso Leya ta ka taga ni a ye Yakuba fe. Yakuba sira ni a ye o su fe. ²⁴ Laban tun k'a ta baardenmuso dɔ di Leya ma, k'a ke a ta baardenmuso ye. O tɔɔ tun ye ko Zilipa. ²⁵ Dugu nana gbe minke, Yakuba k'a ye ko Leya lo. A ko Laban ma ko: «I ka mun le ke ne ra tan? O tuma ne ma baara ke i ye Raseli le kosɔn wa? Mun kosɔn i ka ne janfa?» ²⁶ Laban ko: «An ta landa ra yan, an te se ka dɔɔmuso di furu ra kɔɔmuso ja. ²⁷ Lɔɔkɔn tɔ ke ni Leya ye. Ni lɔɔkɔn banna, an bena dɔɔmusoman fana di i ma, ni i ka san wolonfla were baara ke ne fe.»

²⁸ Yakuba k'a ke ten; a ka lɔɔkɔn tɔ ke ni Leya ye. O kɔ, Laban k'a denmuso Raseli fana di a ma. ²⁹ Laban k'a ta baardenmuso dɔ di Raseli ma; o tɔɔ tun ye ko Bila. ³⁰ Yakuba jenna ni Raseli fana ye. Ale le ko diyara a ye ka teme Leya kan; Yakuba ka baara ke Laban ye tuun fɔ san wolonfla.

Yakuba ka dence naani sɔɔ Leya fe

³¹ Matigi Ala k'a ye ko Leya ko tun man di Yakuba ye; o kosɔn Ala ka denworo nɔɔya Leya ma, nka Raseli ma se ka den sɔɔ.

³² Leya nana kɔɔ ta ka dence woro; a k'a tɔɔ la ko Ruben^P, ko: «Matigi Ala ka ne ta sege ye; sisan ne ce bena ne kanu.»

¹⁹28.19 Beteli kɔɔ ye ko: Ala ta so.

¹⁷29.17 Leya padenw le tun ce ka ni: Kitabu dɔw be nin kuma fɔ cogo were ra, sabu heburukan faamu ka gbelen.

³²29.32 Ruben tɔɔ kɔɔ ye ko: Aw ye dence fle!

³³ A nana kɔnɔ ta tuun, ka dence were woro; a ko: «Matigi Ala k'a men ko ne ko man di ne ce ye, o kosɔn a ka nin fana di ne ma.» A ka o tɔɔ la ko Simeyɔn^q.

³⁴ Leya ka kɔnɔ ta tuun ka dence were woro; a ko: «Sisan kɔni ne ce bena nɔrɔ ne ra, sabu ne ka dence saba le woro a ye.» O kosɔn a ka o tɔɔ la ko Levi^r.

³⁵ A ka kɔnɔ were ta ka dence naaninan woro. A ko: «Sisan ne bena Matigi tando le.» O kosɔn a ka o tɔɔ la ko Zuda^s.

O kɔ, a ma dɔ woro o wagati ra tuun.

Yakuba ta den tɔw

30 ¹ Ayiwa, Raseli nana a ye ko ale te den worora Yakuba ye minke, a kɔrɔmuso celiya k'a mina. A ko Yakuba ma ko: «Den dɔ di ne fana ma, ni o te, ne bena sa.» ² Yakuba dimina Raseli kɔrɔ kosebe. A ko: «O tuma ne le ye Ala ye wa? Ala le ma i bari denworo ra wa?» ³ Raseli ko: «Ne ta baaradenmuso Bila ye nin ye; jen ni ale ye, janko a ye den sɔrɔ ne ye. Ni o kera, ale sababu ra, ne fana bena den dɔ sɔrɔ.»

⁴ Raseli k'a ta baaradenmuso Bila di Yakuba ma k'a ke a muso ye. Yakuba jenna ni a ye. ⁵ Bila nana kɔnɔ ta ka dence woro Yakuba ye. ⁶ Raseli ko: «Ala ka jo di ne ma. Ne ka min fɔ a ka o men, ka dence di ne ma.» O kosɔn Raseli ka den tɔɔ la ko Dan^t.

⁷ Raseli ta baaraden Bila nana kɔnɔ ta ka dence flanan woro Yakuba ye. ⁸ Raseli ko: «Ne ka siyengbelen le ta ni ne kɔrɔmuso ye fɔ ka se sɔrɔ.» A ka o den tɔɔ la ko Nefitali^u.

⁹ Ayiwa, Leya nana a ye ko ale te den worora minke tuun, ale fana k'a ta baaradenmuso Zilipa ta ka o di Yakuba ma.

¹⁰ Zilipa nana kɔnɔ ta ka dence woro Yakuba ye. ¹¹ Leya ko: «Ne kunnadiyara de!» A ka o den tɔɔ la ko Gadi^v.

¹² Zilipa nana dence flanan woro Yakuba ye. ¹³ Leya ko: «E! Nin ye hera le ye de! Musow bena a fɔ ko ne ta jana.» A ka o tɔɔ la ko Aseri^w.

¹⁴ Lon dɔ, simantigewagati ra, Ruben bɔra ka taga mandaragɔrisun dɔ ye foro ra. A ka o yiri den tige ka na a di a bamuso Leya ma^x. Raseli ko Leya ma ko: «I te sabari ka i dence ta mandaragɔri dɔ di ne ma wa?»

¹⁵ Leya ko: «Mun? I ka ne ta ce bɔsi ne ra, o ma i wasa, fɔ i belen ko ne ye ne dence ta mandaragɔri le di i ma ka fara o kan ke!» Raseli ko: «Ayiwa, ni o lo, a bena bi su ke ni i ye. O be ke mandaragɔri sara ye.» Leya sɔnna o ma.

¹⁶ Ayiwa, wula fe, Yakuba bɔtɔ foro ra, Leya borira ka taga a kunben, k'a fɔ a ye ko: «I be si ne le fe bi. Ne ka i sɔrɔ ni ne dence ta mandaragɔriw ye.» Yakuba tagara si Leya fe o lon su fe. ¹⁷ Ala ka Leya ta daariri lamɛn. A nana kɔnɔ ta ka dence loorunan woro Yakuba ye. ¹⁸ Leya ko: «Ne ka ne ta baaradenmuso di ne ta ce ma minke, Ala ka o sara le di ne ma.» Leya ka o den tɔɔ la ko Isakari^y.

¹⁹ Leya nana kɔnɔ ta tuun, k'a dence wɔɔrɔnan woro Yakuba ye minke, ²⁰ a ko: «Ala ka fenba ke ne ye. Sisan ne ce bena ne bonya, sabu ne ka dence wɔɔrɔ le woro a ye.» Leya ka o den tɔɔ la ko Zabulɔn^z.

²¹ O kɔ, a ka denmuso woro, ka o tɔɔ la ko Dina.

²² Ayiwa, Ala hakiri tora Raseli ra, k'a ta daariri lamɛn, ka woro nɔɔɔya a ye. ²³ Raseli nana kɔnɔ ta ka dence woro. A ko: «Ala ka maroya bɔ ne ra sisan.» ²⁴ A k'a tɔɔ la ko Yusufu^a. A ko: «Ala ye dence were fara nin kan ne ye.»

Yakuba kera naforotigi ye

²⁵ Ayiwa, Raseli ka Yusufu woro minke, lon dɔ Yakuba k'a fɔ Laban ye ko: «Sira di ne ma ne be sekɔ ka taga so, ne faso ra. ²⁶ Ne ta musow, ani ne ta denw di ne ma; ne ka baara ke i ye olugu le kosɔn. O di ne ma ne be taga so, sabu ne ka min ke i ye, i yere ka o lɔn.» ²⁷ Laban ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma to yan. Ne ta lagberikefenw k'a yira ne ra ko Matigi Ala ka baraka don ne ra ele le sababu ra. ²⁸ I ta sara be ke min ye, o fɔ ne ye, ne be o di i ma.» ²⁹ Yakuba ko: «Ne ka baara ke cogo min na, ani i ta beganw cayara cogo min ne boro, ele yere ka o lɔn. ³⁰ Sabu began fitini min tun be i fe sani ne ye na yan, o cayara sisan ka ke begankuruba ye. Matigi Ala ka baraka don i ra ne le sababu ra. Sisan ne bena wagati juman le sɔrɔ ka baara ke ne yere ta

^q29.33 Simeyɔn tɔɔ kɔrɔ ye ko: Matigi be mɔɔɔ lamɛn.

^r29.34 Levi tɔɔ kɔrɔ ye ko: ka nɔrɔ a ra.

^s29.35 Zuda tɔɔ kɔrɔ ye ko: ne be Matigi tando.

^t30.6 Dan tɔɔ kɔrɔ ye ko: Ala ka kiti tige.

^u30.8 Nefitali tɔɔ kɔrɔ ye ko: ne ka siyen ta.

^v30.11 Gadi tɔɔ kɔrɔ ye ko: kunnadiya.

^w30.13 Aseri tɔɔ kɔrɔ ye ko: hera.

^x30.14 Mɔɔɔw tun b'a miiri ko o yiriden be se k'a to muso be kɔnɔ ta joona.

^y30.18 Isakari tɔɔ kɔrɔ ye ko: sara.

^z30.20 Zabulɔn tɔɔ kɔrɔ ye ko: bonya.

^a30.24 Yusufu tɔɔ kɔrɔ ye ko: ka dɔ fara a kan.

məgɔw ye?» ³¹ Laban ko: «I b'a fɛ ne ye mun le di i ma i sara ye?» Yakuba ko: «I tɛna foyi wɛrɛ di ne ma; ne bɛna min fɔ, ni i sɔnna o ma, ne bɛna i ta sagaw gbɛn tuun, ka o kɔrɔsi. ³² Nka bi, ne bɛna don i ta bɛganw cɛ ra ka o bɛɛ flɛflɛ kelen kelen. Sagaden musoman minw jɛgɛnjɛgɛnna, ani fin bɛ minw na, ani minw yɔrɔ bɛɛ finna, ani ba minw jɛgɛnna fana, ani fin bɛ minw na, ne bɛna olugu bɛɛ mina ka o bla danna. O le bɛ kɛ ne ta sara ye. ³³ O kɔ fɛ, ni i nana ne ta sagaw flɛ, ni ne terennin lo walama ni ne terennin tɛ, walama ni ne ka i janfa, i yɛrɛ bɛna o lɔn; ni i nana ba o ba ye ne fɛ, min ma jɛgɛn, walama fin tɛ a ra, ani ni i ka sagaden o sagaden ye ne fɛ, min ma fin, o tuma ne ka o sonya i fɛ le.» ³⁴ Laban ko: «Ayiwa, i k'a fɔ cogo min na, an ye a kɛ ten.»

³⁵ Nka, o lon yɛrɛ ra, bakɔrɔnin min o min jɛgɛnjɛgɛnna, ani fin bɛ a min o min na, ani ba musoman min o min jɛgɛnjɛgɛnna, ani fin bɛ a min o min na, walama gbɛ tun bɛ min o min na, ani saga min o min finna, Laban ka olugu bɛɛ woloma ka o bla danna. A ka olugu karifa a dɛncɛw ma, ³⁶ ka o bla ka taga yɔrɔ wɛrɛ, ka o yɔrɔ janya Yakuba ra; a dɛncɛw tagamana fɔ tere saba ka taga o yɔrɔ ra. Yakuba ka to ni Laban ta bɛgan tɔw ye, ka kɛ olugu kɔrɔsi ye.

³⁷ Ayiwa, Yakuba ka bere kɛnɛ dɔw tige, pepiliyesun dɔw ra, ani amandesun dɔw ra, ani pilatanisun dɔw ra. A ka o berekenɛw fara dɔw bɔbɔ o ra, ka o gbɛmanyɔrɔw bɔbɔ, ka o jɛgɛnjɛgɛn. ³⁸ A ka o bere kɛnɛ jɛgɛnninw blabla bɛganw ta jiminfaga kɔnɔ, janko bɛganw natɔ jiminyɔrɔ ra, o ye o bere jɛgɛnninw ye; k'a sɔrɔ bɛganw tun bɛ yɛlɛn jɔgɔn kan jiminyɔrɔ le ra. ³⁹ Ayiwa, bɛganw nana kɛ yɛlɛn ye jɔgɔn kan jiminyɔrɔ ra ka o jɔa to o bere jɛgɛnninw na. A kera ten, o bɛganw nana den o den woro, o denw bɛɛ jɛgɛnjɛgɛnnin worora, ka fin kɛ o ra, walama ka gbɛ kɛ o ra.

⁴⁰ Yakuba tun ka saga minw woloma, a ka olugu bla Laban ta saga jɛgɛnninw, ani a finmanw jɔa kɔrɔ, janko o ye Laban ta sagaw flɛ. A kera ten Yakuba ka bɛgankuru dɔw sɔrɔ a yɛrɛ ta ye; a ma sɔn ka o fara Laban taw kan.

⁴¹ Ni saga barakamanw le tun bɛ nana min, Yakuba tun bɛ bere jɛgɛnjɛgɛnnin bla jiminfaga kɔnɔ o jɔa kɔrɔ, janko o yɛlɛntɔ jɔgɔn kan, o ye berew ye, ani janko ni o sagamusow ka na kɔnɔ ta o denw ye jɛgɛnjɛgɛn. ⁴² Nka ni saga fasaninw le tun bɛ na min, Yakuba tun tɛ bere bla jiminfaga kɔnɔ o jɔa kɔrɔ. O cogo ra, saga fasaninw kera Laban ta ye, saga belebelew kera Yakuba yɛrɛ ta ye.

⁴³ Ayiwa, Yakuba kera fɛntigi ye o cogo le ra. A ka baw ni sagaw sɔrɔ caman; baarden musomanw ni a cɛmanw tun bɛ a fɛ, ani jɔgɔmɛw, ani faliw.

Yakuba ko a bɛ sekɔ Kanaana jamana ra

31 ¹ Ayiwa, Yakuba nana a mɛn ko Laban dɛncɛw b'a fɔra ko: «Yakuba ka an face borofɛnw bɛɛ ta. A ka an face ta naforo le ta k'a yɛrɛ kɛ fɛntigi ye.» ² Yakuba nana Laban kɔrɔsi fana, k'a ye ko Laban tun ka ale mina cogo min na fɔlɔ, a tɛ o cogo ra tuun.

³ Lon dɔ, Matigi Ala k'a fɔ Yakuba ye ko: «Sekɔ i faso ra, i worora yɔrɔ min na. Ne bɛna kɛ ni i ye.»

⁴ O kuma fɔra minke, Yakuba ka Raseli ni Leya wele ka na. Olugu tun bɛ kongo ra bɛganw kɔrɔ. ⁵ Yakuba ka o wele k'a fɔ o ye ko: «Ne k'a ye aw face jɔa ra ko a tun ka ne mina cogo min na fɔlɔ, ko a tɛ ten tuun. Nka ne face ta Ala le tora ne fɛ. ⁶ Aw yɛrɛ k'a lɔn ko ne ka baara kɛ aw face ye ni ne baraka bɛɛ le ye. ⁷ O bɛɛ n'a ta, aw face ka ne janfa, ka ne ta sara yɛlɛma fɔ sipaga tan. Nka Ala ma sɔn a ye kojugu kɛ ne ra. ⁸ A ko minke ko ni fin walama gbɛ ka kɛ sagaden minw na, ko olugu le bɛ kɛ ne ta sara ye, sagamusow ka sagaden o sagaden woro, fin walama gbɛ kɛra o bɛɛ ra. A nana yɛlɛma k'a fɔ ko ni sagaden minw jɛgɛnjɛgɛnna, ko olugu le bɛ kɛ ne ta ye; o tuma sagamusow ka sagaden o sagaden woro, o bɛɛ jɛgɛnjɛgɛnnin worora. ⁹ Ala le ka aw face ta sagaw mina a ra ka o di ne ma; ¹⁰ sabu wagati min bɛganw tun bɛ yɛlɛn jɔgɔn kan, lon dɔ ne sikora; ne ka ne jɔa kɔrɔta, k'a ye ko bakɔrɔnin minw tun yɛlɛnna ba musomanw kan, olugu bɛɛ tun jɛgɛnjɛgɛnnin lo, walama fin tun bɛ o ra. ¹¹ O wagati ra, Ala ta meleke ka ne wele ko: «Yakuba!» Ne ko: «Naamu.» ¹² A ko: «I jɔa kɔrɔta ka flɛri kɛ: bakɔrɔnin minw bɛ yɛlɛnna bamusow kan, o bɛɛ jɛgɛnjɛgɛnnin lo, walama nɔ bɛ o bɛɛ ra.» A ko: «Ne ka o kɛ sabu Laban ka fɛn o fɛn kɛ i ra, ne ka o bɛɛ ye. ¹³ Ala min k'a yɛrɛ yira i ra Betɛli, ne le ye o Ala ye. I ka turu kɛ kabakuru kan o yɔrɔ le ra k'a kɛ hakirijigifɛn ye, ka dajuru ta ne Ala fɛ. Ayiwa, sisan wuri ka bɔ nin jamana ra, ka sekɔ i worojamana ra.»

¹⁴ Ayiwa, Raseli ni Leya ka Yakuba ta kuma mɛn minke, o ko: «Anw ninyɔrɔ foyi tɛ yan tuun, an fana tena cɛn foyi sɔrɔ an face ta so yan tuun. ¹⁵ Anw face yɛrɛ bɛ anw jatera lonanw le ye sisan. A ma an fiyeere ka an wari domu ka ban wa?» ¹⁶ O ko Yakuba ma tuun ko: «Ala ka naforo minw mina an face ra k'a di i ma, o ye anw ni an ta denw ta le ye sisan. O ra, Ala ka min fɔ i ye, o kɛ.»

¹⁷ Yakuba wurira k'a ta musow ni a ta denw yɛlɛn jɔgɔmɛw kan ka sira mina. ¹⁸ A tagara ni a ta bɛganw bɛɛ ye, a ka bɛgan minw bɛɛ sɔrɔ Mesopotami jamana ra, ani fɛn o fɛn tun bɛ a ta ye. A ka kɛ taga ye a face Isiyaka fɛ, Kanaana jamana ra.

¹⁹ Yakuba bɔra wagati min na, o y'a sɔrɔ Laban tun tagara a ta sagaw sikanyɔrɔ ra. O bɔtɔ, Raseli k'a face Laban ta batofɛnw sonya.

²⁰ Yakuba ka Aramekacɛ Laban janfa tan le, ka bɔ ka taga, a ma sara a ra. ²¹ Fɛn o fɛn tun ye a ta ye, a teliyara ka o bɛɛ ta ka taga ni o ye. A ka Efirati ba tige, ka taga Galadi kuruw fan fɛ.

Laban ka Yakuba nɔɓben

²² Yakuba taganin tere sabanan le ra, o sɔrɔra k'a fɔ Laban ye ko Yakuba borira.

²³ Laban k'a ta mɔɔɔ dɔw ta ka Yakuba nɔɓben fɔ tere wolonfla. A tagara Yakuba sɔrɔ Galadi kuruyɔrɔw ra. ²⁴ Nka o lon su fɛ, Ala k'a yere yira Aramekace Laban na, siko ra, k'a fɔ a ye ko: «Laban, i yere kɔrɔsi, i kana foyi ke Yakuba ra dɛ!»

²⁵ Ayiwa, Laban tagara se Yakuba ma tuma min na, o y'a sɔrɔ Yakuba tun k'a ta fanibonw lɔ kuru sanfeyɔrɔ dɔ ra. Laban fana k'a ta fanibonw lɔ Galadi kuruw yɔrɔ dɔ were ra, ani a ta mɔɔw. ²⁶ O kɔ, Laban tagara a fɔ Yakuba ye ko: «Yakuba, ele ka mun le ke ne ra tan? Mun na i ka ne janfa ka bɔ, ka ne denmusow mina ka bɔ ni o ye, i n'a fɔ jɔn minw minana kerekeyɔrɔ ra? ²⁷ Mun na i ka ne janfa ka dogo ka bɔ, i yere ma sara ne ra. Ne tun bɛna janagbɛba dɔ ke ka i blasira, an bɛ jagari ni dɔnkirilakanw ye, ani dundunkanw, ani gɔnifɔkanw. ²⁸ Hali i yere m'a to ne ye ne denmusow ni ne mamadenw fɔ ni kanuya ye! I ka mun hakirintanyako le ke tan? ²⁹ An bɛ yɔrɔ min na sisan, ne bɛ se ka kojugu ke aw ra. Nka kunu, i bɛmaw ta Ala kumana ne fɛ. A ko: «Laban, i yere kɔrɔsi, i kana foyi ke Yakuba ra dɛ!» ³⁰ Ayiwa, ne k'a lɔn ko i kɔrɔtɔninba lɔ; i b'a fɛ ka taga i faso ra; nka mun kosɔn i tagatɔ ka ne ta batofɛnw fana sonya?» ³¹ Yakuba ka Laban jaabi ko: «Ne tun bɛ siranna ko i bɛna i denmusow bɔsi ne ra le; o kosɔn ne bɔra i jina ma. ³² Nka ni i ka i ta batofɛnw sɔrɔ mɔɔɔ o mɔɔɔ boro ne fɛ yan, o tigi ka kan ka faga le. An ta mɔɔw bɛɛ ye nin ye; i ta batofɛnw jini yɔrɔ bɛɛ; ni i ka min ye, i ye o ta.»

Yakuba tun m'a lɔn ko Raseli le k'a face Laban ta batofɛnw sonya.

³³ Laban tagara don Yakuba ta fanibon kɔnɔ, ka yɔrɔ bɛɛ fle; ka taga don Leya ta fanibon kɔnɔ, ka o fana fle; ka taga don baaradenmuso fla ta fanibon kɔnɔ ka o fana fle; a ma foyi ye. O kɔ, a tagara don Raseli ta fanibon kɔnɔ; ³⁴ jaga Raseli tun k'a face ta batofɛnw ta, ka o dogo jɔɔɔme ta sigifɛn kɔnɔ ka sigi a kan. Laban ka yɔrɔ bɛɛ fle, a ma foyi ye. ³⁵ Raseli ko a face ma ko: «Baba, musow ta landa le bɛ ne ra bi, o kosɔn ne tɛ se ka wuri; yafa ne ma.»

Laban k'a ta batofɛnw jini yɔrɔ tɔw bɛɛ ra, a ma o ye.

³⁶ Yakuba dimina Laban kɔrɔ, fɔ k'a ke kere ye. A ko Laban ma ko: «Ne ka i hake ta mun le ra, walama ne ka kojugu juman le ke i ra, fɔ i jusu gbannin bɛ ne nɔɓbenna tan? ³⁷ I ka ne ta minanw bɛɛ fle minke, i ka i ta mun le ye ne fɛ? Ni a kera ko i ka i ta fɛn dɔ ye an fɛ, a yira i ta mɔɔw ni ne ta mɔɔw bɛɛ ja na yan, olugu ye a kiti tige an fla cɛ. ³⁸ Ne ka san mugan le ke i fɛ baara ra. I ta sagaw, ani i ta baw ka den o den woro, a bɛɛ janaman worora. Lon si ne ma i ta sagajigi dɔ faga k'a jimi. ³⁹ Lon si ne ma na ni began dɔ ye i fɛ ko waraw k'a faga k'a tigtige. Ni waraw tun ka dɔ faga, ne yere le tun bɛ dɔ jini k'a bla o nɔ ra. Ni began dɔ tun sonyana ne fɛ, ni a kera tere fɛ o, ni a kera su fɛ o, i tun b'a fɔ ko ne ye a jɔɔɔn jini. ⁴⁰ Tere fɛ, tere fundenin tun bɛ ne kan. Su fɛ fana, nene tun bɛ ne mina, k'a ke fɔ ne tɛ se ka sunɔɔ. ⁴¹ Ne bɛ i ta so, nin ye a san mugan ye. Ne ka baara ke i ye san tan ni naani i denmuso fla kosɔn; o kɔ, ne ka san wɔrɔrɔ ke, ne bɛ i ta sagaw ni i ta baw kɔrɔsira. Nka i ka ne sara yeɛma fɔ sijaga tan. ⁴² Ne bɛmace Ibrahim ta Ala, ani ne face Isiyaka bɛ tagama o Ala kelen min jasaran na, ni o Ala tun tɛ ni ne ye, ele tun bɛna ne borolakolon le bla ka taga. Ala ka ne ta sege le ye, ani ne ta baara; o kosɔn kunu a ka nin kiti tige an fla cɛ, ka nin ko latige.»

⁴³ Ayiwa, Laban ka Yakuba jaabi ko: «Nin musow ye ne denmusow le ye, o ta denw fana ye ne ta denw le ye. Nin beganw ye ne ta le ye. I ja bɛ fɛn o fɛn na, o bɛɛ ye ne ta le ye. Ne bɛ se ka mun le ke ne denmusow ni o worodenw ye bi tuun?» ⁴⁴ Laban ko Yakuba ma tuun ko: «Na, an ye jɛnɔɔɔnya don, ele ni ne; o ye ke seereya ye ele ni ne cɛ.»

⁴⁵ Yakuba ka kabakuru dɔ ta k'a lɔ, ka o ke hakirijigifɛn ye. ⁴⁶ O kɔ, a ko a ta mɔɔw ma ko o ye kabakuruw cɛ. O ka kabakuruw cɛ k'a ton jɔɔɔn kan. O bɛɛ jenna ka domuni ke o kabakuruton kan. ⁴⁷ Laban ka o yɔrɔ tɔɔɔ la ko Yegari Sahaduta. Yakuba k'a tɔɔɔ la ko Galedi^b.

⁴⁸ Laban ko: «Nin kabakuruton ye ke an fla seere ye bi. O le kosɔn o yɔrɔ tɔɔɔ lara ko Galedi.» ⁴⁹ Nka a yɔrɔ tɔɔɔ nana la fana ko Misipa^c, sabu Laban ka a fɔ Yakuba ye ko: «Ni an nana fara jɔɔɔn na, k'a ke ko an ja tɛ jɔɔɔn na tuun, Matigi Ala ye an bɛɛ kɔrɔsi.»

⁵⁰ Laban ko Yakuba ma tuun ko: «Ni i ka ne denmusow minako juguya, ka muso werew ta, mɔɔɔ le tɛ an seere ye dɛ! I yere kɔrɔsi, sabu Ala le ye an seere ye.» ⁵¹ Laban k'a fɔ Yakuba ye tuun ko: «Nin kabakuruton fle, ani ne ka nin kabakuruba min lɔ, ele ni ne cɛ. ⁵² Ayiwa, nin kabakuruton ye an seere ye, nin kabakuruba ye an seere ye. Ne man kan ka tɛmɛ nin kabakuruton kan ka taga ele nɔ fɛ ni janinyajugu ye, ele fana man kan ka tɛmɛ ni kabakuruton kan, ani nin kabakuruba kan ka na ne nɔ fɛ ni janinyajugu ye. ⁵³ Ibrahim ta Ala, Nahɔri ta Ala, olugu face ta Ala, ale le ye ke an ta kititigɛbaga ye.»

Yakuba fana karira Ala ra, a face Isiyaka bɛ tagama Ala min jasaran na. ⁵⁴ O kɔ, Yakuba ka began dɔ ke saraka ye kuru kan; a k'a ta mɔɔw bɛɛ wele ka na, o ka domuniba ke; o kɔ, o sira kuru kan yi.

^b31.47 Yegari Sahaduta, ani Galedi, o kɔrɔ ye ko: kabakuruton min kera an seere ye.

^c31.49 Misipa kɔrɔ ye ko: k'a kɔrɔsi.

Yakuba ka cira bla Esawu ma

32¹ O dugusagbe sɔgɔmada jooona fe, Laban wurira k'a denmusow ni a mamadenw fo, ka dugawu ke o ye. O kɔ, a sekɔra ka taga a ta so.² Ayiwa, Yakuba k'a ta sira ka taga; a tagatɔ, a benna ni Ala ta meleke dɔw ye.³ Yakuba ka o ye minke, a ko: «Nin yɔrɔ ye Ala ta mɔgɔw ta yɔrɔ le ye.» O kosɔn a ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Mahanayimu^d.

⁴ Yakuba k'a ta mɔgɔ dɔw ci a kɔrɔce Esawu fe Seyiri jamana ra, Edomu mara ra.⁵ A k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga a fɔ ne matigice Esawu ye ko a ta jɔnce Yakuba le ka aw ci; ko ne tun be Laban fe yi, ko ne tun be yi le fɔ ka na se bi ma.»⁶ A ko tuun ko: «Aw ye a fɔ a ye ko misiw be ne fe, ani faliw, ani sagaw, ani baaraden cemanw ni a musomanw; ko ne be o fɔ ne matigice ye janko a ye sabari ka ne minako ja.»

⁷ Ayiwa, ciradenw tagara Esawu fe. O sekɔra minke, o nana a fɔ Yakuba ye ko: «An tagara i kɔrɔce Esawu fe. A be nana i kunben ni ce keme naani ye a kɔ fe.»

⁸ Kabini Yakuba ka o men, a siranna fɔ k'a hakiri jagami. Mɔgɔ minw bee tun be ni a ye, ani sagaw, ani misiw, ani jɔgɔmew, a ka o bee taran, ka o ke jenkuu fla ye.⁹ A ko: «Ni Esawu nana ben jenkuu kelen kan, ka olugu faga, tɔw bena boriyɔrɔ sɔrɔ.»¹⁰ A ka Ala daari ko: «Ne bemace Iburahima ta Ala, ne face Isiyaka ta Ala, Matigi Ala, ele le k'a fɔ ne ye ko ne ye sekɔ ka na ne ta jamana ra, ne woroyɔrɔ ra, ko i bena baraka don ne ra.¹¹ Ayiwa, i ka kopuman min bee ke ne ye, ani i ka kankelentigiya min bee ke i ta jɔnce ye, ne tun man kan ni o ye. Ne temetɔ yan ka taga Laban fe, ne ka Zuriden ba tige tuma min na, foyi tun te ne boro ni ne ta bere te. Nka bi ne ka ne ta mɔgɔw ni ne ta beganw taran ka o ke fɔ jenkuu fla.¹² Sabari ka ne bɔsi ne kɔrɔce Esawu boro. Sabu ne be siranna, a kana na ne faga, ka ne ta musow ni o ta denw fana faga.¹³ Matigi Ala, ele yere le k'a fɔ ko i bena baraka don ne ra, ka ne ta duruja caya i ko kɔgɔji kenken; k'a ke fɔ mɔgɔ tena se k'a jate k'a da lɔn.»

Yakuba ka sama ci ka taga a di Esawu ma

¹⁴ Ayiwa, Yakuba ka Ala daari ka ban minke, a sira o yɔrɔ ra yi. A k'a ta began dɔw woloma ko a be o sama a kɔrɔce Esawu ma.¹⁵ A ka sagajigi mugan mina, ani sagamusu keme, bakɔrɔnin mugan, ani ba musoman keme fla,¹⁶ ani jɔgɔmemuso bisaba ni o sinmindenw, ani misi binaani, ani misitoran tan, ani falimuso mugan, ani falice tan.¹⁷ A ka o karifa a ta baaradenw ma, o bee ni o ta begankuru. A k'a fɔ o ye ko: «Aw ye bla ne ja, ka furance dɔ to begankuruw ni jɔgɔn ce.»

¹⁸ A k'a fɔ baaraden fɔlɔ ye ko: «Ni ne kɔrɔce Esawu nana ben ni i ye, ni a ka i pininka ko: «Ele ye jɔn ta baaraden le ye? I be tagara min le? Begankuru min be i ja o ye jɔn ta le ye?»¹⁹ Ni a ka i pininka ten, i ye a jaabi ko: «I ta jɔnce Yakuba ta lo, a ka nin beganw di ko ka na a sama a matigice Esawu ma. A yere be nana kɔ fe.»

²⁰ Yakuba ka o kuma kelen fɔ baaraden flanan ye, ani baaraden sabanan, ani begankuru dɔ tun be min o min ja. A k'a fɔ o ye ko ni o ka ben ni ale matigice Esawu ye, o ye o kuma le fɔ a ye.²¹ A ko o ma ko: «Aw ye a fɔ a ye ko a ta jɔnce Yakuba yere be nana kɔ fe.»

Yakuba tun b'a fɔra a yere kɔnɔ ko: «Ne ka nin began minw bla ka taga ja, ni olugu dira a ma, a jusu bena suma; o ra, ni an ja ka na jɔgɔn ye, a be se ka ke ko a bena ne kunben ni hera ye.»

Yakuba tɔgɔ kera Izirayeli ye

²² Ayiwa, Yakuba ka o sama bla ka taga a yere ja minke, a yere tora ni a ta mɔgɔw ye o su fe.

²³ O su kelen na, Yakuba wurira k'a muso fla ta, ani a ta baaradenmuso fla, ani a ta den tan ni kelen, ka Yabaki ba tige.²⁴ A ka ba tige ni olugu ye, k'a borofen tɔw bee lateme fana ba kɔ fe.²⁵ O kɔ, ale yere tora a kelen. Ce dɔ nana siyen ta ni a ye fɔ ka taga dugugbeda se.²⁶ Ce k'a ye ko a te se ka Yakuba ben minke, a k'a bugɔ a tɔgɔkun na. Yakuba tɔgɔkun mugura.²⁷ Ce ko Yakuba ma ko: «A to ne ye taga, sabu dugu be gbera.» Yakuba ko: «Ni i ma dugawu ke ne ye, ne te a to i ye taga de!»²⁸ Ce ko Yakuba ma ko: «I tɔgɔ ye di?» A ko: «Yakuba.»²⁹ Ce ko: «I tɔgɔ tena ke Yakuba tuun, i tɔgɔ bena la ko Izirayeli^e; sabu i ka siyen ta ni Ala ye, ka siyen ta ni mɔgɔw ye, ka se sɔrɔ.»³⁰ Yakuba k'a pininka ko: «Sabari ka i tɔgɔ fɔ ne ye.» Ce ko: «Mun na i be ne tɔgɔ nininkara?» O wagati ra, a ka dugawu ke Yakuba ye.

³¹ Yakuba ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Penuweli^f; ko sabu ale ka Ala ye ja ni ja, nka ale kisira.

³² Yakuba bɔra wagati min na Penuweli ka ba tige, o y'a sɔrɔ tere bɔra ka ban. A tun be tagamana ka segelen.

³³ O le kosɔn fɔ ka na se bi ma, sogobu min be began tɔgɔkun na, Izirayeli ta mɔgɔw te o domu; sabu Ala ka Yakuba bugɔ o yɔrɔ le ra, a tɔgɔkun kolotuguyɔrɔ ra.

^d32.3 Mahanayimu kɔrɔ ye ko: sigiyɔrɔ fla.

^e32.29 Izirayeli kɔrɔ ye ko: ka siyen ta ni Ala ye.

^f32.31 Penuweli kɔrɔ ye ko: Ala pada.

Yakuba ni Esawu ka jɔɔɔn kunben

33¹ Ayiwa, Yakuba nana a ja kɔrɔta ka fleri ke, ka Esawu nato ye ni ce keme naani ye. Yakuba ka o ye minke, a k'a denw taran Raseli ni Leya ce, ani baardenmuso fla. ² A ka baardenmusow bla ja fe ni o ta denw ye, ka Leya ni a ta denw gban o ra, o ko, a ka Raseli ni Yusufu gban olugu ko fe. ³ Ale yere ka bla o bee ja fe. A k'a kinbiri gban fo sɔnaga wolonfla, fo ka taga se a kɔrɔce Esawu ma. ⁴ Esawu borira ka na a kunben, k'a boro mini a kan na, k'a fo ni kanuya ye. O fla bee ka ke kasi ye. ⁵ Esawu k'a ja kɔrɔta ka musow ni denmisenw ye minke, a ko: «Nin mɔgo minw be i ko olugu ye jɔntigiw le ye?» Yakuba ko: «Ala ka den minw di i ta jɔnce ma, olugu lo.»

⁶ Baardenmusow gbarara, o ni o ta denw, ka na o kinbiri gban. ⁷ Leya ni a ta denw gbarara fana, ka na o kinbiri gban. O ko fe, Raseli ni Yusufu gbarara ka na o kinbiri gban. ⁸ Esawu ko Yakuba ma ko: «Ne benna ni begankuru minw ye, o ye mun ta le ye?» Yakuba ko: «Ne b'a fe ka o di i ma janko ne ko ye diya ne matigice ye.» ⁹ Esawu ko: «Ne dɔgɔce, fen caman be ne fe ka ban, to ni i ta beganw ye.» ¹⁰ Yakuba ko: «ɔn-ɔn, sabari! Ni a kera ko i yafara ne ma, sabari ka ne ta bonya mina. O le kosɔn ne nana i kunben minke, ne ka i ye minke, a kera i n'a fo ne ja lara Ala yere le kan. I fana ka ne kunben ka ja. ¹¹ Sabari ka sɔn ka ne ta bonya mina, sabu Ala ka ne sɔn fen caman na, foyi ma ne dese.»

Yakuba k'a fo ten k'a gbeleya minke, a laban Esawu sɔnna.

¹² O ko, Esawu ko: «Ayiwa, an ye taga. An ye sira mina; ne be i blasira.» ¹³ Yakuba ko: «Ne matigice yere k'a lon ko denmisenw ta ko ka gbelen; sagadenw fana be ne fe, misiden daw be sin na. Ni an ka tagama lateliya ka teme o baraka kan lon kelen dɔrɔn, beganw bee bena sa. ¹⁴ O ra ne matigice ye bla a ta jɔnce ja. Ne bena to ka taga dɔnin dɔnin, ka gban beganw ko, ani denmisenw, fo ka taga se ne matigice fe Seyiri mara ra.» ¹⁵ Esawu ko: «O tuma ne bena ne ta mɔgo daw to ni i ye.» Yakuba ko: «O kekun ye mun ye sa? Ni ne ko diyara ne matigice ye ka ban, o be ne wasa.»

¹⁶ Ayiwa, o lon yere, Esawu ka sira ta ka taga Seyiri mara ra.

¹⁷ Yakuba tagara Sukoti. A k'a ta fanibon lo yi, ka were daw lo a ta beganw ye. O le kosɔn o ka o yɔrɔ tɔgo la ko Sukoti^g.

Yakuba sera Sikemu

¹⁸ Yakuba bɔra Mesopotami, a ni hera tagara se fo Sikemu, Kanaana jamana ra. A k'a ta fanibonw lo dugu ja fe. ¹⁹ A tun k'a ta fanibonw lo yɔrɔ min na, a nana o yɔrɔ san Hamɔri ta mɔgow fe warigbe keme. Hamɔri le ka Sikemu dugu sigi. ²⁰ Yakuba ka sarakabɔnan do lo o yɔrɔ ra, ka o tɔgo la ko Eli Elowe Izirayeli^h.

Dina ni Sikemu ta ko

34¹ Ayiwa, Leya tun ka denmuso min woro Yakuba ye, ni a tɔgo ye ko Dina, lon do, ale le nana bo ko a be taga a sunguru jɔɔɔnw fe dugu kɔnɔ. ² Jamanatigi Hamɔri Hevikace, ale dence min tɔgo ye ko Sikemu, o ka Dina ye. A k'a mina ka jen ni a ye fanga ra, k'a lanɔgo.

³ Ayiwa, Yakuba denmuso Dina ko diyara Sikemu ye; a k'a kanu. A kumana a fe, ka cogo bee ke janko ale ye a sɔrɔ k'a ke a muso ye. ⁴ A ma na ja, Sikemu tagara a fo a face Hamɔri ye ko a ye Dina daari k'a di ale ma, a be ke a muso ye.

⁵ Ayiwa, Yakuba nana a men ko Sikemu k'a denmuso Dina mina ka la ni a ye fanga ra k'a lanɔgo; nka i n'a fo Yakuba dencew tun be ni beganw ye kongo ra, a jera o ko kan fo ka na a to o ye na ka bo kongo ra.

⁶ Hamɔri ni a dence Sikemu tagara Yakuba fe ka taga kuma a fe. ⁷ Yakuba dencew nana ka bo kongo ra, o ka o ko men. O k'a men minke, a digira o ra, o dimina kosebe, sabu Sikemu tun ka maroyakoba le ke Izirayelimɔgow ce ra; a lara ni o dɔgɔmuso Dina ye, k'a sɔrɔ o tun man kan ka ke. ⁸ Hamɔri tagara kuma Yakuba dencew fe; a k'a fo o ye ko: «Aw denmuso ko diyara ne dence Sikemu ye. Ne be aw daari aw ye a di a ma a ye ke a muso ye. ⁹ Aw ye jenjɔɔɔnya don ni an ye; aw bena aw denmusow di an ma furu ra, ka an taw fana ta ka o ke aw ta musow ye. ¹⁰ Aw bena sigi ni anw ye yan. Jamana be labla aw ye, ni min ka aw diya aw be o ke. Aw be to yan ka jago ke, ka dugukolo daw san aw yere ye.»

¹¹ Sikemu fana k'a fo Dina face ni a balemaw ye ko: «Aw ye sɔn ka nin kelen ke ne ye. Ni aw ka fen o fen jini ne fe, ne bena o di. ¹² Ni a ka aw diya, aw ye furunaforoba do fo, ani wari caman; ne bena o bee di aw ma, janko aw ye muso di ne ma dɔrɔn.»

¹³ Yakuba dencew ka Sikemu ni a face Hamɔri jaabi ni janfa kumaw le ye, sabu Sikemu ka o balemamusow Dina lanɔgo minke, o ma diya o ye. ¹⁴ O ko Hamɔri ni Sikemu ma ko: «Ka an dɔgɔmuso di ce kenesigibari ma, o ye ko do le ye an te se ka min ke. O ye maroya le ye an fe. ¹⁵ Aw ka min fo, an te se ka sɔn o ma, fo aw ye ke i ko anw; o kɔrɔ ye ko aw ra cedenw bee ka kan ka kenesigi. ¹⁶ Ayiwa, ni aw sɔnna o ma, o tuma ra an bena an denmusow di aw ma, an fana bena aw taw ta. An bena sigi aw fe, an bee bena ke mɔgo kelen ye. ¹⁷ Nka ni aw ma sɔn an ta kuma ma, ka kenesigi, o tuma an bena an denmuso ta ka taga ni a ye.»

^g33.17 Sukoti kɔrɔ ye ko: werew.

^h33.20 Eli Elowe Izirayeli, o kɔrɔ ye ko: Ala ye Izirayeli ta Ala ye.

¹⁸ Ayiwa, o kuma benna Hamōri ni a dence Sikemu ma. ¹⁹ Sikemu ka o ko mina a sōbe ra, sabu Yakuba denmuso ko tun ka diya a ye. O ta so kōnō, mōgō bēe fana tun be Sikemu jatera.

²⁰ Hamōri ni a dence Sikemu tagara dugu donda* ra, ka taga kuma dugumōgōw fē. O ko: ²¹ «Nin mōgōw nana ni ḡaninyanuman le ye an fē. An ye a to o ye sigi an ta jamana ra, ka jago kē; an ta jamana ka bon, o sigiyōrō tēna fōn. An bēna o denmusow furu, an fana bēna an taw di o ma. ²² Nka ni an ta cēw bēe kelen kelen ma kenesigi i n'a fō olugu k'a kē cogo min na, o tēna sōn ka sigi ni an ye, an ye kē mōgō kelen ye. ²³ Ni o sigira an fē, o ta beganw, ni o borofenw, ni o ta misiw bēe tēna ke an ta ye wa? O ka min fō an ye sōn o ma, janko o ye to ni an ye.»

²⁴ Dugumōgōw minw bēe tun be dugu donda ra, o bēe sōnna Hamōri ni a dence Sikemu ta kuma ma. Min o min tun nana dugu donda ra, olugu bēe kenesigira. ²⁵ Ayiwa, o kenesiginin tere sabanan, ka jori dimi to o kan, Yakuba dence fla, Simeyōn ni Levi, Dina kōrōcēw, olugu ka o ta muruw ta ka taga ben dugumōgōw kan, ka cēw bēe faga, k'a sōrō dugumōgōw tun m'a lōn ko o ko ḡōgōn bēna se o ma. ²⁶ O ka Hamōri ni a dence Sikemu fana faga, ka o dōgōmuso Dina labō Sikemu ta bon kōnō ka taga ni a ye.

²⁷ Yakuba dence tōw ka suw ta fenw bēe bō o ra, ka dugumōgōw ta fenw bēe cē, sabu Sikemu tun ka o dōgōmuso lanōgō. ²⁸ O ka o ta beganw ta, ani o ta misiw, ani o ta falliw; fen o fen tun be dugu kōnō, ani fen o fen tun be forow ra, o ka o bēe ta. ²⁹ O ka o ta naforo bēe cē, ani o ta denw, ani o ta musow, ani fen o fen tun be o ta so kōnō.

³⁰ Yakuba ko Simeyōn ni Levi ma ko: «Aw ka ne hakiri ḡagami, sabu aw bēna ne ko gboya jamana mōgōw ye, Kanaanakaw, ani Perezikaw. Ne ta mōgōw man ca; o bēna lajen ne kama, ka ne ni ne ta somōgōw bēe faga ka ban.» ³¹ Yakuba dencew k'a jaabi ko: «Mun kosōn o ka an dōgōmuso kē i ko jatōmuso?»

Ala ka Yakuba tōgō kē Izirayeli ye

35 ¹ Ayiwa, lon dō, Ala kumana Yakuba fē, ko: «Wuri ka taga Beteli, ka taga sigi o yōrō ra; ni i sera yi, i be sarakabōnan dō lō ne ye, ne Ala min ka ne yere yira i ra, i boritō i kōrōcē Esawu ḡa.»

² Yakuba kumana a ta somōgōw fē, ani a nōfemōgōw bēe; a ko: «Batofen were minw be aw fē, aw ye o bēe labō yan. Aw ye aw yere saninya, ka fani were don aw yere ra; ³ sabu an bēna wuri ka taga Beteli, ne be taga sarakabōnan dō lō Ala ye, Ala min ka ne ta daariri lamēn ka ne demē ne ta sege wagati ra, ani ka to ne fē ne ta tagama ra.»

⁴ Batofen were minw tun be Yakuba ta mōgōw fē, o ka o bēe bō ka o di Yakuba ma, ani tororanēge minw tun be o torow ra. Yirisunba min be Sikemu dugu kōrō, Yakuba ka dinga sogi ka o dogo o yirisunba jukōrō. ⁵ O kō, o wurira ka taga. Ala ka siranyaba bla o yōrō dugumōgōw bēe ra. O si ma sōn ka gban Yakuba ta mōgōw kō, ko o be o kere.

⁶ Yakuba ni a nōfemōgōw bēe tagara se Luzi; o dugu tōgō le ye fana ko Beteli, a be Kanaana jamana ra. ⁷ Yakuba ka sarakabōnan dō lō o yōrō ra, ka o tōgō la ko: Eli Beteliⁱ; ko sabu Ala k'a yere yira ale ra o yōrō ra, tuma min na ale tun be borira a kōrōcē ḡa.

⁸ Ayiwa, Rebeka ta lamōbamuso min tun ye Debora ye, o sara. O k'a su don Beteli kōrō, yirisunba dō kōrō, o yirisunba tōgō le nana la ko kasi yirisunba.

⁹ Ala k'a yere yira Yakuba ra tuun, ka baraka don a ra, a nanin kō ka bō Mesopotami jamana ra. ¹⁰ Ala ko a ma ko: «I tōgō ye ko Yakuba, nka i tōgō tēna kē Yakuba ye tuun. I tōgō bēna la ko Izirayeli.» Ala ka Yakuba tōgō la ko Izirayeli o cogo le ra. ¹¹ Ala k'a fō a ye tuun ko: «Ne le ye Ala Sebēetigi ye. I bēna den caman sōrō; siya dō bēna bō i ra, ani jamana caman mōgōw. Masaw bēna bō i ta duruja ra. ¹² Ne ka jamana min di Iburahima ni Isiyaka ma, ne bēna o jamana di i ma. I ta den minw bēna na i kō fē, ne bēna a di olugu fana ma.»

¹³ Ayiwa, Ala kumana Yakuba fē yōrō min na, a bōra a kōrō o yōrō ra ka taga. ¹⁴ Ala tun kumana ni Yakuba ye yōrō min na, Yakuba ka kabakuruba dō lō o yōrō ra k'a kē hakirijigifen ye, ka rezenji kē saraka ye ka o bōn a kan, ani turu. ¹⁵ Ala kumana a fē yōrō min na, Yakuba ka o yōrō tōgō la ko Beteli.

Boniyaminu worocogo, ani Raseli ta saya

¹⁶ Ayiwa, Yakuba ni a ta mōgōw nana bō Beteli ka taga yōrō were. O ni Efirata dugu cē belen tun ka jan dōnōn. Raseli jigira o yōrō ra, nka a jigiko gbeleyara kosebe. ¹⁷ Ka tin dimi to a ra, tinminamuso ko a ma ko: «I kana siran, i ka dence were sōrō.»

¹⁸ Ayiwa, o y'a sōrō Raseli tun be ḡini ka sa ka ban. K'a satō to, a ka den tōgō la ko: Beni Ōni; nka kō fē faceman nana den tōgō la ko: Boniyaminuⁱ.

¹⁹ Ayiwa, Raseli sara o yōrō le ra. O k'a su don Efirata dugu sira ra. Efirata dugu tōgō le nana la ko Betilehemu. ²⁰ Yakuba ka kabakuruba dō lō Raseli ta kaburu kunna, ka o kē hakirijigifen ye. O kabakuru le kera Raseli ta kaburu hakirijigifen ye. A be yi hali bi.

ⁱ35.7 Eli Beteli kōrō ye ko: Beteli ta Ala.

^j35.18 Beni Ōni kōrō ye ko: dence min sōrōra tōrō ra. Boniyaminu kōrō ye ko: dence min be ne kininboro fē, walama dence min ko ka gbelen ne ma.

Yakuba dencew

²¹ Yakuba^k bɔra o yɔrɔ ra minke, a tagara a ta fanibonw lɔ, fɔ ka taga temɛ Migidali Ederi yɔrɔ kan.
²² Ayiwa, ka Yakuba to o yɔrɔ ra, Ruben tagara jen ni Bila ye, min tun ye a face ta jɔnmuso dɔ ye; Yakuba bɔra o ko kala ma.

Yakuba dencew tun ye cɛ tan ni fla:

²³ Leya dencew flɛ nin ye: a ka dence fɔlɔ min woro Yakuba ye, o ye Ruben ye, o kɔ, Simeyɔn, ani Levi, ani Zuda, ani Isakari, ani Zabolɔn. ²⁴ Raseli dencew tun ye Yusufu ni Boniyaminu ye. ²⁵ Raseli ta baardenmuso Bila dencew tun ye Dan ni Nɛfitali ye. ²⁶ Leya ta baardenmuso Zilipa dencew tun ye Gadi ni Aseri ye.

Olugu le ye Yakuba dencew ye, minw worora Mesopotami^l.

Isiyaka ta saya

²⁷ Ayiwa, Yakuba tagara se a face Isiyaka kɔrɔ Mamire ta yɔrɔ ra, Kiriya Araba dugu kɔrɔ; o dugu le ye Heburɔn ye fana. Iburahima ni Isiyaka tun sigira o dugu le ra. ²⁸ Isiyaka si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ ni san biseegi. ²⁹ O kɔ, a sara, ka fara a bɛmace tɔw kan. A tun kɔrɔra kosebɛ fɔ ka sijan sɔrɔ. A dencew Esawu ni Yakuba k'a su don.

Esawu tagara sigi Edɔmu jamana ra

36 ¹ Esawu ta denw ye nin ye; ale le bɛ wele fana ko Edɔmu. ² Esawu k'a ta musow ta Kanaanaka sunguruw le ra. A muso dɔ tɔgɔ tun ye ko Ada; ale tun ye Hɛtikace Elɔn denmuso le ye. Dɔ tɔgɔ tun ye ko Olibama; ale tun ye Ana denmuso ye; Ana yerɛ face tun ye Sibeyɔn ye. Sibeyɔn tun ye Hevika le ye. ³ Esawu muso sabanan kera Basimati ye. Ale tun ye Sumayila denmuso dɔ ye. Nebayɔti dɔgɔmuso tun lo.

⁴ Esawu muso Ada ka Elifazi woro Esawu fɛ. A muso Basimati ka Reweli woro. ⁵ Olibama ka Yehusi woro, ani Yalamu, ani Kore. Olugu le ye Esawu dencew ye, minw worora a fɛ Kanaana jamana ra.

⁶ Ayiwa, lon dɔ, Esawu k'a ta musow ta, ani a dencew, ani a denmusow, ani a ta somɔgɔw bɛɛ, ani a ta sagaw ni a ta baw, ani a ta misiw bɛɛ, ani a tun ka fen o fen sɔrɔ Kanaana jamana ra; a wurira ka taga jamana wɛrɛ ra, yɔrɔjan, ka bɔ a dɔgɔcɛ Yakuba kɔrɔ. ⁷ O fla borofɛnw caya kosɔn, o tun tɛ se ka to jɔngɔn kan. Yɔrɔ tun ka dɔgɔ o ta bɛganw ma. ⁸ O le kera sababu ye k'a to Esawu tagara sigi Seyiri kuruyɔrɔw ra. Esawu le bɛ wele fana ko Edɔmu.

Esawu ta denw

⁹ Ayiwa, Esawu le ye Edɔmukaw bɛmace ye. A ta durujaw ye nin ye, k'a siginin to Seyiri kuruyɔrɔw ra:
¹⁰ Esawu dencew tɔgɔw ye nin ye: Elifazi, ale ye Esawu ta muso Ada dence ye; Reweli, o ye Esawu ta muso Basimati dence ye.

¹¹ Elifazi yerɛ ta denw kera Teman ye, ani Omaru, ani Sefo, ani Getamu, ani Kenazi.

¹² Esawu dence Elifazi tun ka jɔnmuso min ke a muso ye, min tun ye Timina ye, ale le ka Amaleki woro Elifazi ye.

Olugu le ye Esawu ta muso Ada mamadenw ye.

¹³ Reweli dencew flɛ nin ye: Nahati, ani Zeraki, ani Sama, ani Miza.

Olugu le ye Esawu ta muso Basimati mamadenw ye.

¹⁴ Esawu ta muso Olibama, Sibeyɔn denmuso Ana ta denmuso, ale ka dence minw woro Esawu fɛ, olugu flɛ nin ye: Yehusi, ani Yalamu, ani Kore.

¹⁵ Ayiwa, Esawu dence minw kera kuntigiw ye, olugu ye nin ye: Esawu dence fɔlɔ Elifazi dencew ra, minw kera kuntigiw ye, o ye Teman, ani Omaru, ani Sefo, ani Kenazi, ¹⁶ ani Kore, ani Getamu, ani Amaleki.

Olugu le ye Elifazi dencew ye, minw kera kuntigiw ye Edɔmu jamana ra. Olugu le ye Esawu ta muso Ada mamadenw ye.

¹⁷ Esawu dence Reweli dence minw kera kuntigiw ye, olugu flɛ nin ye: Nahati kera gbatigi ye, ani Zeraki, ani Sama, ani Miza.

Olugu le ye Reweli dencew ye, minw kera kuntigiw ye Edɔmu jamana ra. Olugu le ye Esawu ta muso Basimati mamadenw ye.

¹⁸ Esawu ta muso Olibama dence minw kera kuntigiw ye, olugu flɛ nin ye: Yehusi kera gbatigi ye, ani Yalamu, ani Kore.

Olugu le ye Esawu ta muso Olibama, Ana denmuso dencew ye, minw kera kuntigiw ye.

¹⁹ Ayiwa, olugu le ye Esawu dencew ye, ani o ta kuntigiw. Olugu le ye Edɔmukaw ye.

^k35.21 Yakuba: A sebera heburukan na ko Izirayeli.

^l35.26 Boniyaminu le ma woro Mesopotami.

Seyiri dencew

²⁰ Ayiwa, mɔgɔ minw kɔnna ka sigi Edɔmu jamana ra, o ye Seyiri dencew le ye. Ale tun ye Hɔrika ye. A dencew tun ye Lotan ye, ani Sobali, ani Sibeyɔn, ani Ana, ²¹ ani Disɔn, ani Eseri, ani Disan. Hɔrikaw ta kuntigiw le ye olugu ye. Seyiri dencew lo; o tun siginin be Edɔmu jamana ra. ²² Lotan dencew tun ye Hɔri ni Hemamu ye. Lotan balemamuso tun ye Timina ye. ²³ Sobali dencew fle nin ye: Aliban ni Manati, ani Ebali, ani Sefo, ani Onamu. ²⁴ Sibeyɔn dencew fle nin ye: Aya, ani Ana. Lon dɔ, o Ana tɔgɔ le tagara bɔ bununji gbanninman dɔ kan kongo kɔnɔ, k'a to a be a face Sibeyɔn ta faliw kɔrɔsira. ²⁵ Ana dence tun ye Disɔn ye; a denmuso tun ye Olibama ye. ²⁶ Disɔn dencew fle nin ye: Hemedan, ani Esiban, ani Itiran, ani Keran. ²⁷ Eseri dencew tun ye Bilan, ani Zavan, ani Akan ye. ²⁸ Disan dencew tun ye Usi ye, ani Aran.

²⁹ Hɔrikaw ta kuntigiw fle nin ye: Lotan, ani Sobali, ani Sibeyɔn, ani Ana, ³⁰ ani Disɔn, ani Eseri, ani Disan. Olugu le ye Hɔrikaw ta kuntigiw ye Seyiri ta jamana ra.

Edɔmu masacew

³¹ Sani masace dɔ ye sigi Izirayelimɔgɔw kunna, masace minw sigira Edɔmu mara kunna, olugu fle nin ye: ³² Behɔri dence Bela, ale sigira masaya ra Edɔmu; a ta dugu tɔgɔ tun ye ko Dinaba. ³³ Bela nana sa minke, Zera dence Yobabu, min be bɔ Bɔsira, ale sigira a nɔ ra. ³⁴ Yobabu nana sa minke, Husamu sigira a nɔ ra; ale tun bɔra Temankaw ta jamana ra. ³⁵ Husamu nana sa minke, Bedadi dence Hadadi sigira a nɔ ra; ale le ka Madiyankaw kere ka se o ra Mohabu mara ra. A ta dugu tɔgɔ tun ye ko Aviti. ³⁶ Hadadi nana sa minke, Samula min tun be bɔ Masireka, ale sigira a nɔ ra. ³⁷ Samula nana sa minke, Sawuli min tun be bɔ Rehobɔti, bada ra, ale sigira a nɔ ra. ³⁸ Sawuli nana sa minke, Akibɔri dence Bahali Hanani sigira a nɔ ra. ³⁹ Akibɔri dence Bahali Hanani nana sa minke, Hadari sigira a nɔ ra; a ta dugu tɔgɔ tun ye Pawu. A muso tɔgɔ tun ye ko Metabeli; Metabeli tun ye Materedi denmuso ye, Materedi tun ye Mezahabu denmuso ye.

⁴⁰ Ayiwa, kuntigi minw bɔra Esawu dencew ra ka kapa ni o ta gbaw, ani o ta sigiyɔrɔw, ani o tɔgɔw ye, o kuntigiw fle nin ye: Timina, ani Aliva, ani Yeteti, ⁴¹ ani Olibama, ani Ela, ani Pinɔn, ⁴² ani Kenazi, ani Teman, ani Mibisari, ⁴³ ani Magidiyeli, ani Iramu.

Olugu le kera Edɔmu mara kuntigiw ye; o bee sigira o ta mara ra.

Esawu le kera o Edɔmukaw bemace ye.

Yusufu ta sikow

37 ¹ Ayiwa, Yakuba sigira Kanaana jamana ra. A face fana tun sigira o jamana le ra. ² Yakuba dencew ta kow fle nin ye.

Ka Yusufu si to san tan ni wolonfla, a tun be sagaw ni baw gbenna ni a kɔrɔcew ye. A tun be ni a face ta jɔnmuso Bila ni Zilipa dencew le ye. Olugu tun be ko benbari minw ke, Yusufu tun bena o bee lakari a face ye. ³ Yusufu ko le tun ka di Yakuba^m ye ka teme a ta den tɔw bee kan, sabu a tun ka Yusufu sɔrɔ k'a kɔrɔnin to; o kosɔn Yakuba tun ka forokiya jumannin jegenjegenman dɔ karan Yusufu ye.

⁴ Yusufu kɔrɔcew k'a ye ko o face be Yusufu le kanuna ka teme olugu kan minke, o ka Yusufu kɔninya; hali kumajuman yere tun te se ka bɔ o da ra k'a fɔ Yusufu ye tuun.

⁵ Lon dɔ, Yusufu nana siko dɔ ke; a ka o lakari a kɔrɔcew ye minke, o ka dɔ fara o ta kɔninya kan. ⁶ A k'a fɔ o ye ko: «Aw ye sabari ka ne ta siko lamɛn! ⁷ Ne sikora k'a ye ko an tun be foro ra, an be siman tigera k'a siri. Ne ta simansiri nana wuri ka lɔ, aw ta simansiriw nana ne ta lamini ka biribiri a kɔrɔ k'a ke i n'a fɔ o be a bonyara.» ⁸ Yusufu kɔrɔcew ko: «O tuma ele be a miiri ko ele le bena sigi an kunna ka ke an ta masace ye ke.» O k'a kɔninya tuun o siko kosɔn, ani o kumaw kosɔn.

⁹ Ayiwa, Yusufu nana siko dɔ were ke; a ka o fana fɔ a kɔrɔcew ye. A ko: «Ne ka siko dɔ were ke tuun; ne ka tere ni karo ni lolo tan ni kelen ye, o nana o yere majigi ne kɔrɔ.»

¹⁰ A ka o siko fɔ a face ni a kɔrɔcew ye. A face sɔngɔra a ra, k'a fɔ a ye ko: «Nin siko kɔrɔ le ye di? O tuma i b'a fe ne ni i bamuso ni i kɔrɔcew, an bee le ye na an kinbiri gban ele kɔrɔ ke?»

¹¹ A nangboya donna a kɔrɔcew ra; nka a face ka o kumaw to a yere kɔnɔ.

Yusufu kɔrɔcew k'a fiyeere

¹² Ayiwa, Yusufu kɔrɔcew tun tagara Sikemu ni o face ta beganw ye. ¹³ Lon dɔ, Yusufu face Yakubaⁿ ko a ma ko: «I kɔrɔcew tagara ni beganw ye Sikemu; na, ne be i ci o fe.» Yusufu nana.

¹⁴ Yakuba ko: «Taga a fle, ni i kɔrɔcew ka kene, ani ni foyi te beganw na; i ye na o kibaroya fɔ ne ye.»

A ka Yusufu ci ka taga. A bɔra Heburɔn kenegbeyɔrɔ ra ka taga Sikemu. ¹⁵ Ayiwa, ce dɔ tagara ben ni Yusufu yaalayaalatɔ ye kongo kɔnɔ. A k'a pininka ko: «Ele be mun le pinina?» ¹⁶ Yusufu ko: «Ne be ne kɔrɔcew le yɔrɔ pinina. O be min le? Sabari ka o yɔrɔ yira ne ra.» ¹⁷ Ce ko: «O bɔra yan; sabu ne tun k'a men o fe ko o be taga Dotan.»

^m37.3 Yakuba, walama Izirayeli.

ⁿ37.13 Yakuba, walama Izirayeli.

Yusufu tagara o kɔ ka taga o sɔɔ Dotan. ¹⁸ A kɔɔcɛw k'a ye yɔɔjan a bɛ nana. Sani a ye se o ma, o ka janfa siri a kama ko o b'a faga. ¹⁹ O ko: «An ta sikobagawara nato ye nin ye. ²⁰ Aw ye na an ye a faga, k'a firi kɔɔnkolon dɔ kɔɔ. An bɛ taga a fɔ ko wara dɔ le k'a faga k'a domu. A ta sikow bena kɛ min ye, an bena o ye.»

²¹ Ruben ka o kuma mɛn minke, ale tun b'a fɛ ka Yusufu kisi ka bɔ o boro; a ko: «An kana a to a ye sa.»

²² Ruben k'a fɔ tuun ko: «Aw kana a faga; aw ye a firi kɔɔnkolon kɔɔ, kongo kɔɔ yan; aw kana aw boro se a ma.»

Ruben tun b'a fɛ ka na Yusufu labɔ dogo ra o kɔ fɛ, ka seko ni a ye ka taga a di a face ma.

²³ Ayiwa, Yusufu nana se o kɔɔ minke, o k'a ta forokiya jumannin jɛgenjɛgenman sama ka bɔ a kan na.

²⁴ O k'a mina k'a firi kɔɔnkolon kɔɔ. Ji foyi tun tɛ kɔɔn kɔɔ. ²⁵ O kɔ, o sigira ka domuni kɛ. O nana fleri kɛ, ka Sumayila ta mɔgɔ dɔw nato ye ni o ta jɔgɔmɛw ye ka bɔ Galadi. Wusunanw, ani kasadiyananw, ani latikɔɔn tun bɛ o ta doniw na jɔgɔmɛw kɔ ra. O tun bɛ tagara ni o ye Misiran.

²⁶ O ra, Zuda k'a fɔ a balemaw ye ko: «Ni an ka an dɔgɔnin faga k'a dogo, o bena mun le ja an ye? ²⁷ Aw y'a to an y'a fiyeere Sumayila ta mɔgɔw ma. An kana an boro se a ma k'a faga, sabu an dɔgɔnin lo, an yɛrɛ dɔ lo.»

A balema tɔw sɔnna a ta kuma ma.

²⁸ Madiyanka jagokebagaw, Sumayila ta mɔgɔw, olugu tɛmɛtɔ, o ka Yusufu sama k'a labɔ kɔɔn kɔɔ, k'a fiyeere olugu ma warigbɛ mugan. Sumayila ta mɔgɔw k'a san ka taga ni a ye Misiran.

²⁹ Ayiwa, Ruben sekɔra ka na kɔɔnda ra, ko a bena Yusufu labɔ. A nana a ye ko Yusufu tɛ kɔɔn kɔɔ tuun. A jusu kasira, fɔ a k'a ta derege mina k'a faran. ³⁰ A nana a dɔgɔcɛw fɛ ka na a fɔ o ye ko: «E! Den tɛ kɔɔn kɔɔ tuun! Ne bena taga min ni nin ko ye?»

³¹ O ka Yusufu ta forokiyantin ta, ka bakɔɔnin dɔ faga, ka forokiyantin don o jori ra. ³² O kɔ, o ka Yusufu ta forokiyantin bla ka taga a di a face ma k'a fɔ a ye ko: «An ka forokiya nin ye kongo kɔɔ; a flɛ ni a kera i dence ta forokiya lo walama ni o tɛ.» ³³ Yakuba k'a flɛ, k'a ye ko a dence ta derege lo. A ko: «E! Ne dence ta derege lo; wara dɔ le k'a domu. E! Wara dɔ le ka Yusufu tigɛtigɛ tan!»

³⁴ Yakuba k'a ta derege mina k'a faran, ka bɔɔ dɔ don a yɛrɛ ra, ka kasi a dence saya ko ra tere caman.

³⁵ A dencew ni a denmusow nana ko o bena a jusu saaro, nka a tun t'a fɛ mɔgɔ si ye a jusu saaro. A tun b'a fɔra ko: «Ne bena to kasi le ra fɔ ka na sa ka taga lahara ne dence nɔ fɛ.» A tora ka kasi.

³⁶ Ayiwa, Madiyanka jagokebagaw tagara Yusufu fiyeere Misiran, Farawona ta sorasiw kuntigiba ma; o tɔgɔ ye ko Potifari.

Zuda ni Tamari ta ko

38 ¹ Ayiwa, wagati dɔ nana kɛ, Zuda bɔra a balemaw kɔɔ, ka taga sigi Adulamu, cɛ dɔ kɔɔ, o cɛ tɔgɔ ye ko Hira. ² Zuda ka Kanaanaka sunguru dɔ ye o dugu ra, a face tɔgɔ ye ko Suwa. A ka o sunguru furu, ka jɛn ni a ye. ³ Muso nana kɔɔ ta, ka dence woro. A ka den tɔgɔ la ko Eri. ⁴ A nana kɔɔ wɛrɛ ta, ka dence wɛrɛ woro. A ka o tɔgɔ la ko Onan. ⁵ A nana kɔɔ wɛrɛ ta tuun ka dence wɛrɛ woro. A ka o tɔgɔ la ko Sela. O den worotuma ra, Zuda tun bɛ Kesibu dugu kɔɔ.

⁶ Ayiwa, Zuda nana muso dɔ furu ka o di a dence fɔɔ Eri ma. O muso tɔgɔ tun ye ko Tamari. ⁷ Nka Zuda dence fɔɔ kera mɔgɔjugu ye Matigi Ala ja kɔɔ; o kosɔn, Matigi Ala ka saya lase a ma. ⁸ Zuda k'a fɔ a dence flanan Onan ye ko: «I kɔɔcɛ muso ta ka jɛn ni a ye, sabu i nimɔgɔmuso lo; janko i ye den sɔɔ ni a ye i kɔɔcɛ nɔ ra, ka duruja to i kɔɔcɛ kɔ.»

⁹ Ayiwa, Onan k'a ye ko o den tɛna kɛ ale yɛrɛ ta ye; o ra, ni a tun bɛ jɛn ni a ninmɔgɔmuso ye, a tun bɛ lawa bɔn dugu ma, janko muso kana kɔɔ ta ka duruja to a kɔɔcɛ kɔ. ¹⁰ Onan tun bɛ min kera, o ma diya Matigi Ala ye. Ala ka saya lase ale fana ma. ¹¹ Zuda k'a ye ten minke, a ko Tamari ma ko: «I kana cɛ wɛrɛ ta; taga to i face ta so, sani k'a to ne dence Sela ye janatigɛ. Ni a ka janatigɛ, ne bena i di ale ma.» Zuda ka o fɔ, sabu a tun bɛ siranna; a tun t'a fɛ Sela ye Tamari furu janko ale fana kana na sa i n'a fɔ a kɔɔcɛ tɔw.

Tamari tagara to a face ta so.

¹² Wagati dama tɛmenin kɔ, Zuda ta muso sara. O muso tun ye Suwa denmuso le ye. Sangakow nana nɔgɔya minke, ani Zuda jusu sumana tuma min na, Zuda tagara a ta sagasikanbagaw fɛ Timina dugu kɔɔ, a ni a tericɛ Hira, min bɛ bɔ Adulamu. ¹³ Ayiwa, dɔ nana a fɔ Tamari ye ko a burance Zuda bɛ tagara Timina, ka taga a ta sagaw si kan. ¹⁴ Tamari ka o mɛn minke, a k'a ta firiya faniw bɔ a yɛrɛ ra, ka lankana dɔ biri a kun na, k'a yɛrɛ datugu, ka taga sigi Enayimu dugu donda ra, Timina dugu sira ra, k'a yɛrɛ kɛ i ko jatɔmuso. Tamari ka o kɛ, sabu a k'a ye ko Sela kɔɔyara, nka Zuda ma sɔn ka ale di a ma, ale ye kɛ a muso ye.

¹⁵ Ayiwa, Zuda tɛmɛtɔ nana Tamari siginin ye; a kera a ja na ko jatɔmuso dɔ lo, sabu Tamari tun k'a ja datugu. ¹⁶ Zuda k'a siginin ye sirada ra, a m'a lɔn ko a buranmuso lo. A ko a ma ko: «A to ne ye jɛn ni i ye.» Tamari ko: «Ni i ka jɛn ni ne ye, i bena mun le di ne ma?» ¹⁷ Zuda ko: «Ne bena badennin kelen bɔ ne ta baw ra ka o sama i ma.» Tamari ko: «I bɛ mun le di ne ma a sarati ye, sani i ye na a sama ne ma?» ¹⁸ Zuda ko: «Ele yɛrɛ b'a fɛ ne ye mun le di i ma a sarati ye?» Tamari ko: «I tɔgɔ tagamasien bɛ fen min kan, ani a juru, ani bere min bɛ i boro, olugu di ne ma.»

Zuda ka o fenw di a ma, ka jen ni a ye. Tamari ka kɔɔ ta Zuda fe o cogo le ra. ¹⁹ O kɔ, Tamari wurira ka taga. A k'a ta faniw bɔ a yere ra, k'a ta firiya faniw don tuun.

²⁰ Ayiwa, kɔ fe, Zuda nana badennin di a terice Adulamukace ma, ko a ye na a di muso ma, ani ale ka fen minw di muso ma, ka o mina ka na. Ce tagara, a ma muso ye. ²¹ A ka o yɔɔ mɔgɔw jininka ko: «Jatɔmuso min be to ka sigi Enayimu dugu donda ra, sirada ra, a be min le?» Mɔgɔw ko: «Jatɔmuso si ma sigi yan ka ye.»

²² Ayiwa, a sekɔra ka taga a fɔ Zuda ye ko: «Ne ma muso ye de! Ne k'a yɔɔ mɔgɔw jininka; o ko: «Jatɔmuso si ma sigi yan ka ye.» » ²³ Zuda ko: «A ye to ni o fenw ye. An kana maroya jini ka se an yere ma. Ne kɔni k'a ta badennin ci a ma, nka ele m'a ye!»

²⁴ Ayiwa, karo saba temenin kɔ, o nana a fɔ Zuda ye ko: «I buranmuso Tamari ka jatɔya ke; sisan a ye nin ye, a ka kɔɔ ta yere.» Zuda ka o kuma men minke, a ko: «Aw ye taga a mina ka bɔ ni a ye kene ma, o ye a jeni.»

²⁵ O ko o be taga Tamari mina ka bɔ ni a ye minke, a ka mɔgɔ bla k'a fɔ a burance ye ko: «Nin tagamasiyen ni nin bere ye mɔgɔ min ta ye, ne ka kɔɔ ta o tigi le fe. Sabari ka nin tagamasiyen ni a juru, ni nin bere tigi jini, k'a lon jon ta lo.»

²⁶ Zuda ka fenw fle k'a ye ko ale yere ta lo. A ko: «Ne jarakira ka teme Tamari kan. Can lo, sabu ne tun ka kan k'a furu ne dence Sela ma, nka ne ma o ke.»

Zuda ma jen ni Tamari ye o kɔ tuun.

²⁷ Ayiwa, a jigiwagati ra, denw kera flaniw ye. ²⁸ A jigitɔ, den kelen k'a boro bɔ; tinminamusu ka ale boro mina ka jese wulenman dɔ siri a ra, k'a fɔ ko: «Nin le ye fɔɔ ye.» ²⁹ Nka den k'a boro sama k'a don yi tuun. A flaniwɔgɔn bɔra. Tinminamusu ko: «Ele le ka sira dayele ke!» A k'a tɔgɔ la ko Peresi^o.

³⁰ O kɔ, a dɔgɔnin bɔra, ni jese wulenman sirinin ye a boro ra. O ka ale tɔgɔ la ko Zeraki.

O ka Yusufu fiyeere Potifari ma

39 ¹ Ayiwa, Sumayila ta mɔgɔw tagara ni Yusufu ye Misiran. Misirankace Potifari, Farawona ta sorasiw kuntigiba, ale ka Yusufu san Sumayila ta mɔgɔw fe; olugu le tun tagara nin Yusufu ye. ² Matigi Ala tora ni Yusufu ye k'a ta kow bee ja a boro. A tun be a matigice Misirankace Potifari ta so le kɔɔ.

³ A matigice nana a ye ko Matigi Ala be ni Yusufu ye; ko ni a k'a boro don fen o fen na, Ala be o ja a boro. ⁴ Yusufu ko nana diya a matigice ye, fɔ a k'a sigi a ta so kunna, k'a borofenw bee karifa a ma. ⁵ Kabini Potifari ka Yusufu sigi a ta so kunna, ani a borofenw bee kunna, Matigi Ala ka baraka don Misirankace Potifari ra, k'a ta so kopaw bee ja Yusufu kosɔn. Matigi Ala ta baraka lara Potifari borofenw bee kan, sokɔɔfenw, ani forokɔɔfenw bee.

⁶ A kera ten minke, Potifari k'a ta so kopaw bee to Yusufu boro. A tun te maga foyi ra, ni a yere ta domuni dɔɔn te.

Yusufu tun ye kanbelen cepumanba le ye; a fari tun dakapanin lo, a pada fana tun ce ka jini.

Potifari muso jaboɔra Yusufu fe

⁷ Wagati dɔ nana ke, Yusufu matigice ta muso jaboɔra Yusufu fe. A ko Yusufu ye jen ni ale ye. ⁸ Yusufu ma sɔn; a ko a ma ko: «Ne matigice te foyi ke a yere ye tuun so kɔɔ yan. A k'a borofenw bee karifa ne le ma. ⁹ A ni ne bee kera kelen ye nin so kɔɔ yan. A ma ne bari foyi ra, fɔ ele kelen, sabu i ye a muso ye. Ne bena o kojoguba jɔgɔn ke cogo di ka Ala hake ta?»

¹⁰ Lon bee muso tun be Yusufu wele, nka Yusufu ma sɔn ka taga la a kɔɔ ka jen ni a ye.

¹¹ Ayiwa, lon dɔ Yusufu tun donna bon kɔɔ ka taga a ta baara ke; o y'a sɔɔ lukɔɔmɔgɔ si tun te yi.

¹² Muso ka Yusufu mina a ta derege ma, ko a ye jen ni ale ye. Yusufu k'a ta derege bɔ k'a to a boro, ka bori ka bɔ kene ma.

¹³ Ayiwa, muso k'a ye ko Yusufu k'a ta derege to ale boro ka bori ka bɔ kene ma minke, ¹⁴ a kulera ka lukɔɔmɔgɔw wele k'a fɔ o ye ko: «Aw y'a fle, ne ce nana ni Heburu kanbelen min ye, o nana an janfa le. Aw m'a ye, a nana ne kɔ ko a bena jen ni ne ye; nka ne ka kulekanba ci. ¹⁵ A nana a ye ko ne be ne kan bɔra ka kule kosebe minke, a k'a ta derege to ne boro yan ka bori ka bɔ kene ma.»

¹⁶ Muso ka Yusufu ta derege bla a yere kɔɔ, sani a ce ye sekɔ ka na so kɔɔ. ¹⁷ A ce nana minke, a ka o kuma kelen fɔ a ye, ko: «A fle, i nana ni jonce Heburuka min ye, a nana ne kɔ ko a bena jen ni ne ye. ¹⁸ Ne ka ne kan bɔ ka kule minke, a k'a ta derege to ne boro, ka bori ka bɔ kene ma.»

O ka Yusufu bla kaso ra

¹⁹ Ayiwa, muso ka min fɔ Yusufu ta ko ra, ce ka o men minke, a dimina kosebe. ²⁰ A ka Yusufu mina k'a bla kaso ra, masace ta kasodenw be yɔɔ min na. Yusufu tora kasobon na yi.

²¹ Nka Matigi Ala tora ni Yusufu ye, ka ja a ma, k'a ko diya kasobon kɔɔsibaga ye. ²² Kasobon kɔɔsibaga ka Yusufu bla kasoden tɔw bee kunna kasobon kɔɔ, ko a ye o kɔɔsi. Yusufu le tun be fen bee janabo

^o38.29 Peresi kɔɔ ye ko: wo; walama ko: k'a dayele.

kasobon kɔnɔ yi. ²³ Kasobon kɔrɔsibaga yere nana a boro bɔ fen bɛe ra, ka ko bɛe to Yusufu le boro, sabu Matigi Ala tun bɛ ni Yusufu ye. Ala tun bɛ a ta ko bɛe ɲa a boro.

Yusufu ka kasoden fla ta siko kɔrɔ fɔ

40 ¹ Ayiwa, lon dɔ, Misiran masace ta minnifendibagaw kuntigi, ani a ta burujenibagaw kuntigi, olugu ka ko dɔ ke min ma ben masace ma. ² Farawona dimina o kuntigi fla kɔrɔ, minw ye minnifendibagaw kuntigi ni burujenibagaw kuntigi ye. ³ Masace ko o ye o mina ka o bla kaso ra, sorasiw kuntigiba ta bon kɔnɔ, Yusufu tun bɛ yɔrɔ min na. ⁴ Sorasiw kuntigiba ka o bla ni Yusufu ye, ko Yusufu ye o kɔrɔsi. Yusufu le tun bɛ o ta ko bɛe ɲanabɔ. O ka wagati dama ke kasobon na yi.

⁵ Lon dɔ, ka o to kasobon na yi, minnifendibagaw kuntigi, ani burujenibagaw kuntigi ka siko dɔ ke su kelen na. O bɛe ni o ta siko, dɔ ni dɔ kɔrɔ tɛ kelen ye. ⁶ Ayiwa, sɔgɔmada fɛ, Yusufu nana o flɛ minke, a k'a ye ko o ɲa kumunin lo. ⁷ A ka o ɲininka ko: «Mun le ka aw ɲa kumu tan bi?» ⁸ O ko: «An ka siko dɔ le ke; mɔgɔ fana tɛ yi min bɛ se ka a kɔrɔ fɔ an ye.» Yusufu ko: «Siko kɔrɔ lonniya bɛ Ala le fɛ. Aw ye aw ta sikow fɔ ne ye.»

⁹ Masace ta minnifendibagaw kuntigi k'a ta siko fɔ; a ko: «Ne ta siko ra, ne ka rezensun dɔ le ye ne ɲa fɛ, ¹⁰ yiriboro saba tun b'a ra. A fiyerenna, a fiyerenw denna, a rezendenw mɔna. ¹¹ O y'a sɔrɔ Farawona ta jiminminan tun bɛ ne boro. Ne ka rezɛnmɔ mina k'a bisi Farawona ta jiminminan kɔnɔ, k'a di Farawona ma.»

¹² Yusufu ko: «I ta siko kɔrɔ ye nin ye: Yiriboro saba, o ye tere saba le ye. ¹³ Ni tere saba dafara, Farawona bena i labɔ kaso ra, ka i bla i ta baarakɔrɔ ra. I bena to ka minnifen di Farawona ma i n'a fɔ i tun b'a kera cogo min na kakɔrɔ, tuma min na i tun bɛ o baara ra. ¹⁴ Nka ni i nana o hera sɔrɔ tuma min na, i ye i hakiri to ne ra, ka ɲa ne ma; i ye kuma Farawona fɛ, ka ne ko fɔ a ye, janko a ye ne labɔ kaso ra. ¹⁵ Sabu o ka ne mina fanga ra ka bɔ Heburuw ta jamana le ra ka na ni ne ye yan. O ka ne bla kaso ra yan, k'a sɔrɔ ne ma kojugu si ke.»

¹⁶ Ayiwa, burujenibagaw kuntigi k'a ye ko Yusufu k'a tɔɲɔgɔnce ta siko kɔrɔ fɔ k'a diya minke, ale fana k'a ta fɔ. A ko: «Ne fana ta siko ra, segi saba tun bɛ ne kun, buru gbeman tun bɛ o segi saba kɔnɔ. ¹⁷ Segi min tun bɛ tɔw bɛe san fɛ, domunifen suguya bɛe tun bɛ o kɔnɔ, a bɛe tobira ka mɔ Farawona ye. Ayiwa, kɔnɔ dɔw nana ke o fenw domu ye segi kɔnɔ ne kunna.» ¹⁸ Yusufu ko: «I ta siko kɔrɔ ye nin ye: Segi saba, o ye tere saba ye fana. ¹⁹ Ni tere saba dafara, Farawona bena i labɔ kaso ra, ka i kun tige, ka i su dulon yiri ra, kɔnɔw bena ke i sogisogi ye.»

²⁰ Ayiwa, tere saba nana dafa, ka ben Farawona worolon kunben ma. O ɲanagbe ra, a ka domuniba dɔ tobi a ta jamana ɲamɔgɔw bɛe ye. A ka minnifendibagaw kuntigi ni burujenibagaw kuntigi labɔ kaso ra a ta jamana ɲamɔgɔw ɲa na. ²¹ A ka minnifendibagaw kuntigi bla a ta baarakɔrɔ ra, ko a ye to ka minnifen di Farawona ma. ²² Nka a ka burujenibagaw kuntigi dulon yiri ra ka kaɲa ni Yusufu ta kuma ye.

²³ Kabini minnifendibagaw kuntigi bɔra kaso ra, a ma miiri Yusufu ma tuun; a ɲinana a kɔ pewu.

Farawona ta siko

41 ¹ San fla temenin kɔ, Farawona yere ka siko dɔ ke. A sikora k'a yere ye Nili bada ra. ² A ka misi ɲumanman tɔrɔnin wolonfla ye, o bɔra ji ra, ka na ke bin ɲimi ye bada ra. ³ A ka misi cejugu fasamannin wolonfla ye, olugu fana bɔra ji ra, misi ɲumanman wolonfla kɔ fɛ, ka na lɔlɔ o kɔrɔ bada ra. ⁴ Ayiwa, misi cejugu fasamannin wolonfla, olugu ka misi tɔrɔnin wolonfla domu. O kɔ, Farawona kununa sunɔgɔ ra.

⁵ Sunɔgɔ nana a ta tuun; a ka siko dɔ were ke. A ka ɲɔtizan wolonfla ye, o bɔra ɲɔsun kelen na, o bɛe kise ka bonbon, o ce ka ɲi. ⁶ O kɔ, ɲɔtizan wolonfla were bɔra o ɲɔsun kelen na, o kisew ka dɔgɔ dɔgɔ, sabu kongokolon fɔɲɔ ka o bɛe jaja fɔ ka o cejuguya. ⁷ Ayiwa, ɲɔtizan minw jajanin bɛ, olugu ka ɲɔtizan kiseɲuman belebelew domu.

O kɔ, Farawona kununa tuun. A k'a ye ko siko lo.

⁸ O lon sɔgɔmada fɛ, Farawona hakiri ɲagamina. A ka Misiran jamana lagberikebagaw, ani a kolɔnbagaw bɛe wele. A ka a ta sikow lakari o ye, nka o si ma se k'a kɔrɔ fɔ Farawona ye. ⁹ O tuma ra, Farawona ta minnifendibagaw kuntigi ka kuma ta, k'a fɔ Farawona ye ko: «Ne ka kojugu min ke, ne hakiri jigira o ra bi.» ¹⁰ A ko: «Farawona, lon dɔ i tun dimina i ta jamana mɔgɔba dɔw kɔrɔ. I tun ka ne mina o wagati ra ka ne bla kaso ra, sorasiw kuntigiba ta bon kɔnɔ, ne ni burujenibagaw kuntigi. ¹¹ Lon dɔ, su fɛ, an mɔgɔ fla bɛe sikora, an bɛe ta siko kɔrɔ fɔra an ye. ¹² Heburu kanbelen dɔ le tun bɛ ni an ye kasobon na; sorasiw kuntigiba ta baaraden tun lo fɔlɔfɔlɔ. An ka an ta siko ɲafɔ ale le ye, a k'a kɔrɔ fɔ an ye. ¹³ A ka min fɔ an ye fana, kow nana ke ka kaɲa ni o le ye. I ka ne bla ne ta baarakɔrɔ ra, ka burujenibagaw kuntigi kun tige k'a su dulon yiri ra.»

Yusufu ka Farawona ta siko kɔrɔ fɔ

¹⁴ Ayiwa, Farawona ka o men minke, a ka mɔgɔ ci ka taga Yusufu wele. O teliyara ka Yusufu labɔ kasobon na. O k'a kun ni a bonbosiw bɛe li, k'a saninya, ka fani were don a ra, ka taga ni a ye Farawona fɛ. ¹⁵ A sera yi minke, Farawona ko a ma ko: «Ne ka siko dɔ le ke, mɔgɔ si ma se k'a kɔrɔ fɔ ne ye. Ne k'a men ko ni siko

fɔra ele ye, ko i be se k'a kɔrɔ fɔ.»¹⁶ Yusufu ka Farawona jaabi ko: «Farawona, ne te, Ala le bena i ta siko kɔrɔ fɔ i ye ka na.»

¹⁷ Farawona k'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne ta siko ra ne k'a ye ko ne tun be Nili bada ra. ¹⁸ Ne ka misi ceɗuman tɔrɔnin wolonfla ye, o bɔra ji ra ka na ke bin jimi ye kene ma. ¹⁹ Misi wolonfla were bɔra ji ra tuun, o fasanin be, o ce ka jugu, sogo janaman te o ra; Misiran jamana bee ra ne ma o misiw ɲɔgɔn cejugu ye ban. ²⁰ Ayiwa, misi cejugu fasaninw, olugu ka misi tɔrɔninw domu, minw tun konna ka bɔ. ²¹ O ka o kunu yere le; nka o bee n'a ta, a kera i ko foyi yere ma don o kɔnɔbara ra. O cejuguyanin tora ten, i ko o tun be cogo min na kakɔrɔ. O kɔ, ne kununa sunɔgɔ ra.

²² «Ayiwa, ne sunɔgɔra tuun; ne ka siko dɔ were ke. O ra ne ka ɲɔtizan wolonfla ye, o bee kisew ka bonbon, a ce ka ni. O tizan wolonfla bee bɔra ɲɔkala kelen na. ²³ Tizan wolonfla were bɔra o kɔ fe, o ka dɔgɔdɔgɔ, sabu kongokolon fɔɲɔ ka o bee jaja. ²⁴ Ayiwa, tizan minw ka dɔgɔdɔgɔ, olugu ka tizanɲumanw domu.

«Ayiwa, ne ka nin siko le fɔ ne ta lagberikebagaw ye, nka o si ma se k'a kɔrɔ fɔ ne ye.»

²⁵ Yusufu k'a fɔ Farawona ye ko: «Farawona, i ka siko fla min ke, o bee ye fen kelen le ye. Ala bena min ke, a ka o le yira i ra. ²⁶ Misi ɲumanman wolonfla, o ye san wolonfla ye. ɲɔtizan wolonfla, o ye san wolonfla ye. A bee ye siko kelen le ye. ²⁷ Misi fasanin cejugu wolonfla minw bɔra ji ra ka na tɔw kɔ, o ye san wolonfla kɔngɔ ye. ɲɔtizan wolonfla minw ka dɔgɔdɔgɔ, fɔɲɔ ka minw jaja, o fana ye o san wolonfla kɔngɔ kelen le ye. ²⁸ Ne k'a fɔ i ye cogo min na sisan, Farawona, Ala bena min ke, a ka o le yira i ra. ²⁹ Sanji wolonfla bena ke, siman bena ɲa kosebe Misiran jamana bee ra. ³⁰ Nka sanji wolonfla were bena na o kɔ fe, o bena ke kɔngɔba ye, k'a ke fɔ mɔgɔw bena ɲina san temeninw ta siman camanba wagati bee kɔ Misiran jamana ra. Kɔngɔ bena jamana bee halaki. ³¹ Kɔngɔ juguyakoju ye, siman tun ɲana san minw na, mɔgɔw bena ɲina o sanw bee kɔ pewu.»

³² Yusufu ko Farawona ma tuun ko: «Farawona, ni i k'a ye ko i ka nin siko ke cogoya fla ra, o b'a yira ko can ra Ala le ka nin ko latige; a fana tena meen ni a ma ke. ³³ Ayiwa, sisan i ka kan ka mɔgɔ hakirman kolɔnbaga dɔ le ɲini, k'a sigi Misiran jamana bee kunna, ³⁴ ka mɔgɔ dɔw fana sigi jamana kunna ni ale ye, janko ni siman o siman ka sɔrɔ, o ye o tarantaran yɔrɔ looru, ka taran kelen bɔ k'a bla danna, Misiran jamana yɔrɔ bee ra, sanɲuman wolonfla bee kɔnɔ. ³⁵ Sanɲuman wolonfla min bena na, o ye siman lajen o sanw bee kɔnɔ. Ele Farawona yere ye o mɔgɔw kɔrɔsi. O ye o simanw lajen k'a bla danna duguw bee ra, k'a kɔrɔsi. ³⁶ Ni san wolonfla kɔngɔ nana se Misiran jamana ma tuma min na, o siman min lajenna, o le bena ke ka jamana baro. Ni o kera, kɔngɔ tena jamana halaki.»

Yusufu kera Misiran jamana ɲamɔgɔba ye

³⁷ Ayiwa, Yusufu ka min fɔ, o diyara Farawona ni a ta jamana ɲamɔgɔw bee ye. ³⁸ Farawona k'a fɔ a ta jamana ɲamɔgɔw ye ko: «An be se ka mɔgɔ juman le sɔrɔ tuun Ala ka hakiri di min ma i ko nin ce?»

³⁹ Farawona ko Yusufu ma ko: «I n'a fɔ Ala ka nin kow yira ele ra, mɔgɔ si te yi tuun min be sɔrɔ kolɔnbaga ye, ani hakiritigi ye ka ele bɔ. ⁴⁰ Ne be i sigi ne ta so kunna; ni i ka min fɔ, ne ta mɔgɔw bena o le ke. Masaceya dɔrɔn le bena ne bonya ni i ye. ⁴¹ Ne ka Misiran jamana bee kuntigiya don i boro bi.»

⁴² Farawona k'a yere ta borokandennege bɔ k'a don Yusufu borokanden na. A ko o ye lenfani ɲumanman dɔw don a ra, ka kannanege saninlaman dɔ don a kan na. ⁴³ A ka Yusufu yele sowotoro dɔ kan, k'a gban a yere ta sowotoro kɔ. Mɔgɔ dɔw blara o ɲa ka ke peren ye, ko: «Aw ye sira bla, aw ye sira bla, fagamaw be nanaP!»

Ayiwa, Farawona ka Misiran jamana bee kuntigiya di Yusufu ma o cogo le ra.

⁴⁴ Farawona ko Yusufu ma tuun ko: «Ne le ye Farawona ye. Nka mɔgɔ man kan ka foyi ke Misiran jamana bee kɔnɔ yan, ni ele ma o sira di o tigi ma.»

⁴⁵ Farawona ka Yusufu tɔgɔ la ko Safinati Paneya. A ka muso di a ma. A muso tɔgɔ tun ye ko Asanati. Muso face tɔgɔ tun ye Potifera; ale le tun ye ɓni dugu sarakalasebaga ye.

Yusufu sigira Misiran jamana bee kunna.

⁴⁶ Wagati min na o ka Yusufu wele ka taga Misiran masace Farawona fe, o y'a sɔrɔ a si tun ye san bisaba.

O le kɔ fe, a bɔra Farawona kɔrɔ ka taga Misiran jamana yaala.

⁴⁷ Ayiwa, san wolonfla kera, siman pana, ka den kosebe. ⁴⁸ Yusufu ka o san wolonfla ta siman dɔw lajen Misiran jamana yɔrɔ bee ra, ka o bla danna. A ka siman lajen k'a bla duguw bee ra. Forow be dugu minw kɔrɔ, a ka o forow simanw lajen o duguw ra. ⁴⁹ Yusufu ka siman lajen caman, i ko kɔgɔji kenken. A cayara fɔ a laban o nana a jateri dabra, sabu a jateda tun te se ka lɔn tuun.

⁵⁰ Ayiwa, sani kɔngɔ wagati ye se, Yusufu ka dence fla sɔrɔ ni a muso Asanati ye, ɓni dugu sarakalasebaga Potifera denmuso.

⁵¹ Yusufu k'a dence fɔlɔ tɔgɔ la ko Manase^q, ko sabu Ala k'a ke ale ɲinana a ta tɔrɔw bee kɔ, k'a hakiri bɔ a face ta so kɔ.

⁵² A ka dence flanan tɔgɔ la ko Efirayimu^r, ko sabu ale tɔrɔra jamana min na, Ala ka dence di ale ma o jamana ra.

^{P41.43} Kitabu dɔw kɔnɔ a sebera ko: «Aw ye aw kinbiri gban.»

^{q41.51} Manase tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ka ɲina.

^{r41.52} Efirayimu tɔgɔ kɔrɔ ye ko: Ala ka den di.

⁵³ Ayiwa, siman jana kosebe sanji wolonfla min kɔɔ Misiran, o sanji wolonfla nana ban. ⁵⁴ O kɔ fe sanji wolonfla kɔngɔ daminana, i n'a fɔ Yusufu tun k'a fɔ cogo min na. Kɔngɔ benna jamana tɔw bɛɛ kan, nka siman tun bɛ Misiran jamana yɔɔ bɛɛ ra. ⁵⁵ Ayiwa, kɔngɔ nana se Misiran jamana fana ma tuma min na, mɔgɔw nana kɛ kule ye Farawona kɔɔ, ko a ye domuni di o ma. Farawona ko Misirankaw bɛɛ ma ko: «Aw ye taga Yusufu fe; ni a ka min fɔ aw ye, aw y'a ke ten.» ⁵⁶ O tuma kɔngɔba le tun bɛ jamana yɔɔ bɛɛ ra. Yusufu ka simanmarayɔɔw dayele, ka siman fiyeere Misirankaw ma. O y'a sɔɔ kɔngɔ tun bɛ juguyara ka taga Misiran jamana ra.

⁵⁷ Mɔgɔw tun bɛ bɔ jamanaw bɛɛ ra ka na siman san Misiran, Yusufu fe; sabu kɔngɔ tun bɛ juguyara jamanaw bɛɛ ra.

Yusufu kɔɔcɛw tagara siman san Misiran

42 ¹ Yakuba nana a mɛn ko siman bɛ sɔɔra Misiran. A k'a fɔ a dɛncɛw ye ko: «Mun kosɔn aw bɛ sigi yan ka ke jɔgɔn flɛ ye? ² Ne k'a mɛn ko siman bɛ sɔɔra Misiran. Aw ye taga yi ka taga dɔ san an ye, janko kɔngɔ kana na an faga yan.»

³ Yusufu kɔɔcɛ mɔgɔ tan ka sira mina, ka taga siman san Misiran. ⁴ Yakuba ma sɔn ka Yusufu dɔgɔcɛ Boniyaminu bla ni o ye ka taga. A tun bɛ siranna ko kojugu dɔ kana na taga a sɔɔ yi.

⁵ Ayiwa, Yakuba^s dɛncɛw tagara simansanyɔɔ ra ni mɔgɔ wɛrɛw ye, sabu kɔngɔ tun bɛ Kanaana jamana yɔɔ bɛɛ le ra.

Yusufu k'a kɔɔcɛw lasiran

⁶ O y'a sɔɔ Yusufu le tun bɛ Misiran jamana kuntigiya ra; ale le tun bɛ siman fiyeerera mɔgɔ bɛɛ ma Misiran. A kɔɔcɛw nana se minke, o ka o kinbiri gban Yusufu kɔɔ, ka o ja biri dugu ma. ⁷ Yusufu k'a kɔɔcɛw ye minke, a ka o lɔn; nka a k'a kɛ i n'a fɔ ale ma o lɔn. A kumana o fe k'a kɛ i n'a fɔ a dimina o kɔɔ le. A ko o ma ko: «Aw bɔra min le?» O k'a jaabi ko: «An bɔra Kanaana jamana le ra, ka na siman san yan.»

⁸ O ka o fɔ minke, Yusufu k'a lɔn can ra ko a kɔɔcɛw lo. Nka olugu ma Yusufu lɔn. ⁹ Yusufu tun ka siko minw kɛ a kɔɔcɛw ko ra, a hakiri jigira o ra. A ko o ma ko: «Aw nana jamana flɛ dogo ra le, janko aw bɛna se ka jamana yɔɔ minw kɛrɛ, aw ye o yɔɔw lɔn.» ¹⁰ A kɔɔcɛw ko: «An matigice, o tɛ! I ta jɔnw nana siman le san. ¹¹ An bɛɛ ye fakelendenw le ye. An bɛ can le fɔra. An ma na jamana flɛ dogo ra.» ¹² Yusufu ko: «Can tɛ! Aw nakun ye ka na jamana flɛ le, janko aw bɛna se ka yɔɔ minw kɛrɛ, aw ye o lɔn.» ¹³ O ko: «Anw ye i ta jɔnw le ye; an ye balemace tan ni fla le ye, an bɛɛ ye fakelendenw le ye. An sigira Kanaana jamana ra. An bɛɛ ra fitini, ale bɛ ni an face ye so; kelen sara an na.» ¹⁴ Yusufu ko: «Ne ka min fɔ, o le ye can ye; ne ko aw nana an ta jamana flɛ dogo ra le. ¹⁵ Ne bɛna aw sɛgesɛge cogo min na, o ye nin ye: ne bɛ kari Farawona tɔgɔ ra, ko ni aw dɔgɔcɛ fitini ma na fiyewu, aw tɛna bɔ yan. ¹⁶ Aw ye mɔgɔ kelen bɔ aw ra k'a ci, o ye taga aw dɔgɔcɛ fitini ta ka na ni a ye. Tɔw bɛ to kaso ra yan. Ne bɛna aw ta kuma sɛgesɛge o cogo le ra k'a lɔn ni aw bɛ can le fɔra. Ni aw ma o kɛ kɔni, o tuma ne karira Farawona tɔgɔ ra ko aw nana jamana flɛ dogo ra le.»

¹⁷ Yusufu ka o fɔ minke, a ka o bla kaso ra tere saba.

¹⁸ A tere sabanan, a k'a fɔ o ye ko: «Sisan ne bɛna min fɔ aw ye, ni aw ka o kɛ, o tuma ne tɛna foyi kɛ aw ra, sabu ne bɛ siran Ala ja. ¹⁹ Ni a kɛra ko aw bɛ can le fɔra, o tuma, aw ra kelen ye to kaso ra yan, aw tɔw ye taga ni siman ye ka taga a di aw ta somɔgɔw ma, sabu kɔngɔ bɛ o ra. ²⁰ O kɔ, aw sɛkɔɔ, aw ye na ni aw dɔgɔcɛ fitini ye yan; ni o kɛra, ne bɛ a lɔn ko aw bɛ can le fɔra; o ra ne tɛna foyi kɛ aw ra.»

A kɔɔcɛw sɔnna o ma.

²¹ O ka kɛ a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «Can ra, an ka an dɔgɔcɛ Yusufu hake ta; sabu an yɛɛ tun k'a nin tɔɔɔɔ ye; a ka an daari ko an ye sabari ka makari ale ra k'a to yi, nka an ma sɔn. O le kosɔn nin jagban bɛ sera an ma bi.»

²² Ruben ka kuma ta, k'a fɔ o ye ko: «Ne tun m'a fɔ aw ye ko aw kana den nin faga wa? Aw ma sɔn ka ne ta kuma lamɛn. Sisan a ye nin ye, Ala b'a hake le bɔra an na tan.»

²³ Ayiwa, o tun m'a lɔn ko Yusufu bɛ o ta kan mɛnna; sabu Yusufu yɛɛ tun bɛ kumana o fe ni daramina le ye. ²⁴ Yusufu ka o kuma mɛn minke, a bɔra o kɔɔ ka taga kasi. A kɔsɛgira ka na, ka na kuma o fe tuun. O kɔ fe a ka Simeyɔn mina k'a siri o yɛɛ jana.

Yusufu kɔɔcɛw sɛkɔra ka taga Kanaana

²⁵ Yusufu k'a fɔ a ta baaradenw ye ko o ye a kɔɔcɛw ta bɔɔw fa siman na, ka o bɛɛ ta wariw dondon o ta bɔɔw kɔɔ, ani ka o ta siraradomuni di o ma. Baaradenw k'a kɛ ten. ²⁶ O ka o ta bɔɔw lala o ta faliiw kɔ ra, ka sira mina ka ke taga ye.

²⁷ O tagara se yɔɔ dɔ ra, o y'a sɔɔ su kora. O sira yi. O ra kelen k'a ta bɔɔ dayele ko a bɛ domuni di a ta falii ma; a k'a ta wari ye bɔɔ da ra. ²⁸ A ko tɔw ma ko: «E! O ka ne ta wari sɛkɔ; a ye nin ye bɔɔ da ra.» Tɔw k'a ye ten minke, o jusu kasira. O siranna fɔ o bɛ yɛɛyɛɛ. O ko: «Ala ka mun le kɛ an na tan sa?»

^s42.5 Yakuba, walama Izirayeli.

²⁹ Ayiwa, o nana se o face Yakuba fe, Kanaana jamana ra. Min ka o sɔɔ, o ka o beɛ fɔ a ye. O ko: ³⁰ «Ce min be Misiran jamana kunna, a ma kuma an fe ni numanya ye de! A ko, ko an tagara o ta jamana fle dogo ra le. ³¹ An k'a fɔ a ye ko an ye mɔgɔsɔbew le ye, ko an ma na jamana fle dogo ra. ³² An k'a fɔ a ye ko an tun ye balemace tan ni fla le ye an face fe, ko kelen sara, ko an dɔgɔce fitini, sisan ale be ni an face ye Kanaana jamana ra. ³³ Ayiwa, a ko an ma ko: «Fen min be se k'a to ne be la aw ra, ko aw ye mɔgɔsɔbew ye, o ye nin ye: aw ye aw balema kelen to yan; aw tɔw be siman ta ka taga a di aw ta somɔgɔw ma, sabu kɔngɔ be o ra. Ni aw tagara, aw ye na ni aw dɔgɔce fitini ye ne fe yan. ³⁴ O ra, ne bena a lɔn ko aw ma na jamana fle, ko aw ye mɔgɔsɔbew le ye. Ni o kera, ne bena aw balemace bla. O kɔ, aw be se ka taga jamana yɔɔ beɛ ka sanni ni fiyeere ke, aw yere sago ma.»

³⁵ Ayiwa, o nana ke siman bɔ ye o ta bɔɔw kɔnɔ tuma min na, o k'a ye ko o beɛ ta wari be o ta bɔɔw kɔnɔ. O ka wari ye o ta bɔɔw kɔnɔ minke, o ni o face beɛ siranna.

³⁶ O face Yakuba k'a fɔ o ye ko: «E! Aw bena ne bɔnɔ ne ta denw na de! Yusufu te yi tuun, Simeyɔn fana te yi tuun; aw bena Boniyaminu fana mina ka taga ni a ye wa? Nin tɔɔɔ beɛ be ben ne le kan.»

³⁷ Ruben ko a face ma ko: «Ni ne ma sekɔ ka na ni Boniyaminu ye i fe, o tuma i ye ne dence fla beɛ faga! Boniyaminu to ne boro; ni a kera cogo o cogo, ne bena sekɔ ka na ni a ye i fe.» ³⁸ Yakuba ko: «ɔn-ɔn, ne dence te taga ni aw ye Misiran fiyewu; sabu a ni a kɔɔce min be bamuso kelen na, o sara k'a kelen to. Ni ko dɔ nana a sɔɔ tagama ra, aw bena a to ne kɔɔninba kunsigigbetigi ye sa jusukasi ra le.»

Yusufu kɔɔcew tagara Misiran ni Boniyaminu ye

43 ¹ Ayiwa, kɔngɔ nana juguya jamana kɔnɔ. ² Yakuba dencew tun nana ni siman min ye ka bɔ Misiran, o nana o domu ka ban tuma min na, Yakuba k'a fɔ o ye ko: «Aw ye sekɔ ka taga domuni dɔ jini an ye Misiran.»

³ A dence Zuda k'a jaabi ko: «Misirankace k'a fɔ an ye ka a gbeleya kosebe ko ni an ma taga ni an dɔgɔce ye, an ja tena la ale kan. ⁴ O ra, ni i be sɔn ka an dɔgɔce Boniyaminu bla ka taga ni an ye, an bena taga domuni san i ye. ⁵ Nka ni i te sɔn k'a bla ka taga ni an ye, an te taga; sabu ce k'a fɔ an ye ko ni an dɔgɔce te ni an ye, an ja tena la ale kan.»

⁶ O face Yakuba^t ko: «Aw ka kojugu ke ne ra de! Mun na aw k'a fɔ ce nin ye ko dɔgɔce were be aw fe de? Han?»

⁷ A dencew k'a jaabi ko: «Ce yere le ka jininkari caman gban an na an ta somɔgɔw beɛ ta ko ra. A ko: «Yala aw face be si ra wa? Yala balemace were be aw fe wa?» Anw fana k'a ta jininkariw jaabi. An tun be se k'a lɔn cogo di ko a bena a fɔ an ye ko an ye na ni an dɔgɔce ye?»

⁸ Zuda ko a face Yakuba ma ko: «Baba, den to ne boro, a ye taga ni an ye; a to an ye wuri ka taga domuni jini, janko kɔngɔ kana na an beɛ faga yan, ele ni anw, ani an ta denw.

⁹ «Ne le bena lɔ ni den kunko ye. Ni ko k'a sɔɔ, i ye ne jininka. Ni ne ma sekɔ ni a ye fiyewu ka na a lɔ i ja kɔɔ yan, o tuma o jaraki bena to ne kan tuma beɛ; ¹⁰ sabu ni tagama tun ma lalɔ tan, i b'a sɔɔ ko an tun tagara ka kɔsegi ka ban fɔ sijaga fla.»

¹¹ O face Yakuba ko: «Ayiwa, i n'a fɔ jagboya le ye a taga ye, o tuma aw bena min ke, o fle: Aw ye an ta jamana fenpumanman dɔw bla aw ta bɔɔw kɔnɔ, ka taga o sama Misirankace ma. Aw ye turu dɔɔnin ta, ani li, ani kasadiyananw, ani turu kasadiman, ani yiriden dɔw, ani saraden, ani amande.

¹² «Aw ye aw ta wari jɔgɔn fla ta. O tun ka wari min bla aw ta bɔɔw kɔnɔ, aw ye sekɔ ni o ye. I b'a sɔɔ o firira le. ¹³ Ayiwa, aw ye aw dɔgɔce ta, aw ye wuri ka taga Misirankace fe. ¹⁴ Ala Sebeetigi ye aw makari don ce ra, janko a ye aw balemace tɔ kelen ni Boniyaminu bla o ye na. Nka ni ne ka kan ka bɔnɔ ne ta denw na le, o tuma ne ye bɔnɔ o ra.»

Yusufu kɔɔcew sera Yusufu fe tuun

¹⁵ Ayiwa, Yusufu kɔɔcew ka o samafenw ta; o tun ka kan ka wari min ta, o ka o jɔgɔn fla ta. O wurira, o ni Boniyaminu, ka taga Misiran, Yusufu fe. ¹⁶ Kabini Yusufu ka Boniyaminu ye ni o ye, a k'a fɔ a ta baaradenw kuntigi ye ko: «Nin mɔgɔw ladon so kɔnɔ, i ye began dɔ faga k'a laben; o bena tererafana domu ni ne yere le ye.»

¹⁷ Yusufu ka min fɔ, ce ka o ke. A tagara ni Yusufu kɔɔcew ye Yusufu ta so kɔnɔ.

¹⁸ Yusufu kɔɔcew k'a ye ko o tagara ni olugu ye Yusufu ta so minke, o siranna. O ko: «Wari min tora an ta bɔɔw kɔnɔ an nako fɔlɔ ra, i b'a sɔɔ o le kosɔn o nana ni an ye yan. O bena ben an kan le, ka jen an na, ka an mina ka an ke o ta jɔnw ye, ka an ta faluw fana mina.» ¹⁹ O siranya kosɔn, o gbarara Yusufu ta baaradenw kuntigi ra, so donda ra, ka kuma a fe. ²⁰ O ko: «Hake to, an matigice, anw nana siman san yan kakɔɔ. ²¹ An ta siman sanko fɔlɔ, an sekɔtɔ, an sera an siyɔɔ ra minke, an ka an ta bɔɔw dayele k'a ye ko an beɛ ta wari dafanin be an ta bɔɔw da ra, dɔ ma bɔ a ra; a be i ko an tun nana ni a ye cogo min na. O kosɔn an sekɔra ni a ye ka na a di. ²² An nana ni wari were ye fana ka na siman dɔ were san. Nka an m'a lɔn jɔn le ka wari bla an ta bɔɔw da ra.»

^t43.6 Yakuba, walama Izirayeli.

²³ Baardenw kuntigi ko o ma ko: «Aw ye aw hakiri sigi, aw kana siran! Aw ta Ala, aw face ta Ala, ale le ka o wari bla aw fe bɔrɔ kɔnɔ. Ni o te, aw tun ka wari min di, o sera ne ma.»

Ce ka o kuma fɔ ka ban minke, a nana ni Simeyɔn ye o fe.

²⁴ A ka o ladon Yusufu ta bon kɔnɔ, ka ji di o ma, o ka o senw ko. A ka domuni di o ta faliw fana ma. ²⁵ O tun nana ni samafen minw ye, o ka o laben ka bla, sani Yusufu ye na teregban fe; sabu a tun fora o ye ko o ni Yusufu bena domuni ke Yusufu ta so.

²⁶ Yusufu nana so kɔnɔ tuma min na, o ka samafenw di a ma, ka o kinbiri gban a kɔrɔ k'a fo. ²⁷ Yusufu ka o pininka ko: «Aw ka kene wa?» A ka o pininka fana ko: «Aw ka aw face min ko fɔ ko a kɔrɔra, yala a be si ra hali bi wa?»

²⁸ O ka Yusufu jaabi ko: «I ta jonce min ye an face ye, a be si ra, a fana ka kene.»

O birira tuun ka o kinbiri gban Yusufu kɔrɔ k'a fo.

²⁹ Yusufu k'a ja kɔrɔta k'a dogɔce Boniyaminu fle, a yere baden dogɔnin. A ko: «Aw ka aw dogɔce min ko fɔ, ale le ye nin ye wa?» Yusufu ko Boniyaminu ma ko: «Ne dence, Ala ye baraka don i ra.»

³⁰ Yusufu k'a dogɔce ye minke, a hina donna a ra, fɔ ka kasilɔgɔ bla a ra. A teliyara ka don bon kɔnɔ ka taga kasi. ³¹ O kɔ, a k'a ja ko, ka bɔ kene ma. Kasilɔgɔ tun b'a ra belen, nka a jijara k'a yere mina. A k'a fɔ a ta baardenw ye ko o ye na ni domuni ye. ³² O ka Yusufu ta domuni bɔ danna, k'a kɔrɔcew ta bɔ danna. Misiranka minw tun be ni o ye, o ka olugu fana ta bɔ danna, sabu Misirankaw te sɔn ka domuni ke ni Heburuw ye; Misirankaw be pigi o ra.

³³ Yusufu kɔrɔcew sigira a ja kɔrɔ, ka gbangban jɔgɔn na, ka kɔra ni o sandaw ye; k'a damina kɔrɔ ra ka taga a bla dogɔnin na. O ka ke jɔgɔn fle ye; o kabakoyara. ³⁴ Domuni min tun be Yusufu kɔrɔ, a ka o dɔ di o ma. A ka tɔw ta jɔgɔn looru di Boniyaminu ma. O ka domuni ke, ka min, ka jagari ni Yusufu ye.

Yusufu k'a kɔrɔcew kɔrɔbɔ k'a fle

44 ¹ Ayiwa, o kɔ, Yusufu k'a fɔ a ta baardenw kuntigi ye ko: «Nin mɔgɔw ta bɔrɔw fa siman na; o fanga be se min o min kɔrɔ, o di o ma. O kɔ, i ye o bee ta wari bla o ta bɔrɔ kɔnɔ, bɔrɔ da ra. ² I ye ne ta jiminminan warigberaman fana bla o bee ra fitini ta bɔrɔ kɔnɔ, a ta wari kan.»

Ayiwa, Yusufu ka min fɔ, baardenw kuntigi k'a ke ten.

³ Dugu gbera minke dɔrɔn, sɔgɔmada fe o ka sira di Yakuba dencew ma. O ka o ta doniw lala o ta faliw ko ra, ka taga. ⁴ O bɔra dugu kɔnɔ minke, k'a sɔrɔ o yɔrɔ tun ma janya fɔlɔ, Yusufu k'a ta baardenw kuntigi wele k'a fɔ a ye ko a ye wuri ka tugu o kɔ; ko ni a kunna o ra, a ye a fɔ o ye ko: «Mun na aw ka ne ta kopuman sara ni kojugu ye? ⁵ Yala aw ma ne matigice ta jiminminan ta wa, a be lagberi ke ni min ye? Aw ka kojuguba le ke nin ye de!»

⁶ Ayiwa, baardenw kuntigi tagara kun o ra, a ka o kuma fɔ o ye ten. ⁷ O k'a jaabi ko: «An matigice, mun na i be o kuma jɔgɔn fɔ? Ala ye an kisi o ko jɔgɔn keri ma. ⁸ An tun ka wari min ye an ta bɔrɔw kɔnɔ, an ma na ni o ye ka bɔ Kanaana ka na o di i ma wa? An bena sɔn cogo di ka warigbe walama sanin sonya i matigice ta so kɔnɔ? ⁹ Ayiwa, ni minan ka ye i ta jon min o min fe anw na, aw ye o tigi faga, tɔw ye ke an matigice ta jonw ye.»

¹⁰ Baardenw kuntigi ko: «Ayiwa, aw ka min fɔ, ne sɔnna o ma; nka ni minan yera mɔgɔ min kun, o tigi le be ke ne ta jon ye, foyi te ke tɔw ra.»

¹¹ O yɔrɔnin bee, o bee ka o ta bɔrɔw jigi, ka o dayele. ¹² Baardenw kuntigi ka ke bɔrɔw kɔnɔ flefle ye. A k'a damina o bee ra kɔrɔba ra, ka taga a laban fitini na. Minan tagara ye Boniyaminu ta bɔrɔ kɔnɔ.

¹³ A kera ten minke, o jusu kasira fɔ o ka o ta deregew mina ka o faranfaran. O ka o ta bɔrɔw ta ka o lala faliw ko ra ka sekɔ dugu kɔnɔ.

Zuda ka Yusufu daari Boniyaminu ko ra

¹⁴ Zuda ni a balemaw tagara se Yusufu ta so, k'a sɔrɔ Yusufu belen tun be yi. O ka o kinbiri gban Yusufu kɔrɔ k'a fo. ¹⁵ Yusufu ko o ma ko: «Aw ka mun ko le ke tan? O tuma aw ma a lɔn ko ne jɔgɔn be se ka ko dogoninw lɔn wa?» ¹⁶ Zuda ko: «An matigice, an bena mun le fɔ sa? Kuma te an fe tuun. An be se ka an yere bɔ nin ko ra cogo di? Ala yere le ka i ta jonw ta hake bɔ kene kan. Sisan an ye nin ye, an kera an matigice ta jonw le ye, anw, ani minan tagara ye min ta bɔrɔ kɔnɔ.» ¹⁷ Yusufu ko: «Ala ye ne kisi o ko jɔgɔn keri ma. Ne ta minan yera min ta bɔrɔ kɔnɔ, o tigi kelen le bena ke ne ta jon ye. Aw tɔw, aw ye taga hera ra aw face fe.»

¹⁸ Zuda gbarara Yusufu ra k'a fɔ a ye ko: «Ne matigice, sabari k'a to i ta jonce ye kuma dɔ fɔ i ye; i kana dimi ne kɔrɔ, sabu ele ni Farawona bee le ye kelen ye. ¹⁹ Ne matigice, an nako fɔlɔ ra yan, ele le tun ka an pininka ko yala an face belen be yi wa, ko yala dogɔce were be an fe wa. ²⁰ An ka i jaabi ko an face be yi, ko a kɔrɔra, ani ko an dogɔce fitini dɔ be yi, an face ka ale woro k'a sɔrɔ a tun kɔrɔra kosebe ka ban. Kɔrɔce dɔ fana tun be an dogɔce fitini fe, nka ale sara. O fla bee tun be bamuso kelen na. Ayiwa, o dogɔce fitini kelen le tora sisan; an face be a kanu kosebe. ²¹ Ele k'a fɔ an ye ko an ye na ni a ye i fe, janko i yere ja ye a ye. ²² An tun ka i jaabi ko den te se ka bɔ a face kɔrɔ. Ni a bɔra a face kɔrɔ, a face be sa jusukasi boro. ²³ I k'a fɔ an ye ko ni an dogɔce ma na, an ja tena la ele kan tuun. ²⁴ Ayiwa, tuma min na an sekɔra an face fe, an ka an

matigice ta kuma fɔ a ye. ²⁵ Lon min an face nana a fɔ an ye ko an ye seko ka na siman dɔ san, ²⁶ an k'a fɔ a ye ko an te se ka na ni an dɔgɔce te ni an ye, ko sabu Misirankace k'a fɔ an ye ko ni an dɔgɔce te ni an ye, an na tena la ale kan.

²⁷ «I ta jɔnce, an face k'a fɔ o le ra ko: «Aw k'a lon ko ne ta muso Raseli ka dence fla dɔɔn le woro ne ye. ²⁸ Kelen tun bɔra so kɔnɔ lon dɔ; ne be miiri ko wara dɔ le k'a faga, sabu ne m'a ye tuun fɔ ka se bi ma.» ²⁹ A ko: «Ni aw ka na nin fana ta tuun, ni ko dɔ tagara a sɔɔɔ yi, o tuma aw bena a to ne kɔɔɔnɔnba le bena sa tɔɔɔ ra.»

³⁰ «Ayiwa, sisan ni ne ka seko i ta jɔnce fe, ne face fe, k'a sɔɔɔ den min be a ta ko be ye, o den te ni an ye, ³¹ ni a k'a ye ko den te ni an ye, a bena sa jusukasi boro. O tuma anw minw ye i ta jɔnw ye, anw le bena ke sababu ye k'a to i ta jɔnce, an face kɔɔnɔnba be sa jusukasi ra; ³² sabu, ne matigice, ne le k'a fɔ an face ye ko ne be lo ni den kunko ye. Ne k'a fɔ a ye ko ni ne ma seko ni den ye a fe, o tuma ne face hake ye to ne kan tuma be. ³³ O kosɔn, ne matigice, sabari i y'a to ne ye to yan den nɔ ra, ka ke i ta jɔn ye, k'a to den ye taga so ni a kɔɔcew ye. ³⁴ Ne bena taga ne face fe cogo di, ni den te ni ne ye? E! Ne te se ka taga ne face tɔɔɔɔ ye.»

Yusufu k'a yere yira a balemaw ra

45 ¹ Ayiwa, Zuda banna o kuma ra minke, Yusufu ma se k'a yere mina tuun mɔgɔw na. A perenna ko o ye mɔgɔw be labɔ.

Tuma min na Yusufu tun be a yere yira a balemaw ra, mɔgɔ si tun te ni o ye. ² Yusufu kasira, fɔ Misirankaw k'a kasikan men; Farawona ta somɔgɔw fana k'a kasikan men. ³ Yusufu k'a fɔ a balemaw ye ko: «Ne le ye Yusufu ye! Yala ne face be si ra wa?»

Yusufu balemaw ma se k'a jaabi, sabu o be hakiri tun jagamina. ⁴ Yusufu k'a fɔ o ye ko: «Aw ye gbara ne ra.» O gbarara a ra. A ko: «Ne le ye aw balemace Yusufu ye, aw ka min fiyeere Misiran tagabagaw ma. ⁵ Nka aw kana aw jusu kasi; aw kana dimi aw yere kɔɔ ko mun na aw ka ne fiyeere; sabu Ala le ka ne ci aw na yan, janko ne ye na ke sababu ye ka aw kisi. ⁶ Nin ye a san fla le ye kɔngɔ be jamana kɔnɔ. Ayiwa, sene tena se ka ke fɔ sanji looru tuun, siman fana tena ke yi. ⁷ Ala le ka ne ci ka na aw na yan, janko aw ye na duruja sɔɔɔ nin jamana ra, ka panamanya; o ye kisiriba le ye. ⁸ Aw le ma ne ci yan, Ala yere lo. A ka ne sigi yan, ka ne ke i n'a fɔ Farawona fa; ka ne sigi a ta so fen be kunna, ka ne ke Misiran jamana be pamɔgɔba ye.

⁹ «Ayiwa, aw ye teliya ka taga ne face fe; aw ye taga a fɔ a ye ko a dence Yusufu ko, ko Ala ka ale ke Misiran jamana be kuntigi ye. Ko a ye teliya ka na ne kɔɔ yan. ¹⁰ Ko a bena sigi Goseni mara ra; a bena to ne kɔɔ yan, ale ni a ta denw, ani a mamadenw, ani a ta sagaw, ani a ta misiw, ani a borofenw be. ¹¹ Ko ne bena domuni di a ma, sabu kɔngɔ bena ke fɔ sanji looru tuun. Ni a nana yan, a ni a ta somɔgɔw ni a ta beganw be, o tena fɔn foyi ra. ¹² Aw yere na be a ra, ne dɔgɔce Boniyaminu yere na b'a ra ko ne Yusufu le be kumana aw fe. ¹³ Bonya min be ne kan Misiran yan, ani aw yere na ka min ye, aw ye taga o be lakari ne face ye. O kɔ, aw y'a to ne face ye na ne fe joona.»

¹⁴ Ayiwa, Yusufu ka o kumaw fɔ minke, a k'a boro mini a dɔgɔce Boniyaminu kan na, ka kasi, Boniyaminu fana k'a boro mini Yusufu kan na ka kasi. ¹⁵ A k'a boro mini a kɔɔcew be kan na kelen kelen, ka kasi. O ko fe, a kɔɔcew sɔɔɔra ka kuma ni a ye.

Farawona ko Yakuba ye na Misiran

¹⁶ Ayiwa, Yusufu balemaw nako kibaroya sera Farawona ta lukɔnɔmɔgɔw ma. O diyara Farawona ni a ta jamana pamɔgɔw ye. ¹⁷ Farawona ka Yusufu wele, k'a fɔ a ye ko: «A fɔ i balemaw ye ko o ye o ta faliw doni siman na ka kɔsegi Kanaana; ¹⁸ ni o sera yi, o ye o face ni o ta gbamɔgɔw be ta ka na to ne kɔɔ yan. Ne bena Misiran jamana yɔɔ be ra numanman di o ma. O bena jamana domunijumanw domu.» ¹⁹ A ko Yusufu ma tuun ko: «A fɔ i balemaw ye ko ne ko, ko o ye sowotoro dɔw ta Misiran yan, ka taga o ta musow ni o ta denw ni o face ta ka na ni o ye. ²⁰ Ni o ma se ka na ni fen dɔw ye, o kana hami o ra, sabu Misiran jamana yɔɔ be ra numanman le bena di o ma.»

²¹ Ayiwa, Farawona ka min fɔ, Yakuba dencew ka o ke. Yusufu ka sowotorow di o ma, ka kapa ni Farawona ta kuma ye. A ka domuni dɔ di o ma ko o ye o domu sira ra.

²² A ka fanikura donta fana di o be kelen kelen ma, ka warigbe keme saba di Boniyaminu ma, ani fanikura looru. ²³ A ka falice tan doni Misiran ta domunijumanw na, ka falimuso tan doni simankise ni buru ra, ani domunifen suguya werew, ko o ye taga o be sama a face ma, janko ni o nana ke na ye Misiran, o ye o ke o ta baro ye sira ra. ²⁴ O kɔ, a ka sira di a balemaw ma, ko o ye taga. A ko o ma ko: «Aw kana kere sira ra de!» O tagara.

²⁵ O bɔra Misiran, ka taga se Kanaana jamana ra, o face Yakuba fe. ²⁶ O sera minke, o k'a fɔ o face ye ko: «Yusufu belen be si ra! Ale le yere siginin be Misiran jamana kunna.» Nka Yakuba k'a ke i n'a fɔ mɔgɔ te kumana a fe; a manwuna, fɔ a ma se ka foyi fɔ, sabu a ma se ka la o ta kuma ra. ²⁷ Nka dencew nana ke Yusufu ta kumaw be fɔ ye a ye minke, ani Yusufu tun ka sowotoro minw bla ka na a ta, a ka o be ye minke,

a hakiri sɔrɔra ka sigi. ²⁸ Yakuba^u ko: «Ne dence Yusufu be si ra wa? Ne te foyi jinina tuun ka teme o kan. Ne be taga ne ja la a kan sani ne ye sa.»

Yakuba tagacogo Misiran

46 ¹ Yakuba^v tagato Misiran, a tagara ni a borofenw bee ye. A tagara se Beri Seba, a ka saraka bo a face Isiyaka ta Ala ye.

² Ala k'a yere yira a ra su fe, k'a wele ko: «Yakuba, Yakuba!» A ko: «Naamu.» ³ Ala ko: «Ne le ye Ala ye, i face ta Ala. I kana siran ka taga Misiran, sabu ne bena i ta duruja caya, k'a ke siyaba ye o yoro ra. ⁴ Ne Ala yere le bena taga ni i ye Misiran, ne yere le fana bena i labo. I bena sa ka i to Yusufu le boro.»

⁵ Yakuba bora Beri Seba. Farawona tun ka sowotoro minw di ka na a ta, a dencew k'a ladon o kono, ani o ta denw ni o ta musow. ⁶ O ka o ta beganw fana ta, ani o tun ka fen o fen soro Kanaana jamana ra. Yakuba ni a ta somogow bee tagara Misiran. ⁷ A tagara ni a dencew ye Misiran, ani a denmusow, ani a mamaden cemanw, ani a musomanw, ani a ta durujaw bee.

Yakuba ta somogow

⁸ Ayiwa, Yakuba ta den minw tagara Misiran, olugu togow ye nin ye; olugu le ye Izirayelimogow ye. A dence folo ye Ruben ye.

⁹ Ruben dencew tun ye Hanoki ye, ani Palu, ani Hesiron, ani Karimi.

¹⁰ Simeyon dencew tun ye Yemuweli ye, ani Yamini, ani Owadi, ani Yakini, ani Sohari, ani Sawuli; Sawuli bamuso tun ye Kanaanaka le ye.

¹¹ Levi dencew tun ye Gerison ye, ani Kehati, ani Merari.

¹² Zuda dencew tun ye Eri ye, ani Onan, ani Sela, ani Peresi, ani Zeraki. Nka Eri ni Onan sara Kanaana jamana ra. Peresi dencew tun ye Hesiron ni Hamuli ye.

¹³ Isakari dencew tun ye Tola ye, ani Puva, ani Yasubu^w, ani Simiron.

¹⁴ Zabulon dencew tun ye Seredi ye, ani Elon, ani Yaleli.

¹⁵ Leya ka o denw le woro Yakuba ye, ka o to Mesopotami jamana ra, ani a denmuso Dina. A dencew ni a denmusow bee lajennin tun ye mogow bisaba ni saba.

¹⁶ Gadi dencew tun ye Sifiyon ye, ani Hagi, ani Suni, ani Esibon, ani Eri, ani Arodi, ani Areli.

¹⁷ Aseri dencew tun ye Imina ye, ani Isiva, ani Isivi, ani Beriya, ani o balemamuso Sera. Beriya dencew kera Heberi ye, ani Malikiyeli.

¹⁸ Ayiwa, Olugu le ye Zilipa dencew ye, Laban tun ka o baardenmuso min di a denmuso Leya ma. A ka o le soro Yakuba fe. O bee lajennin tun ye mogow tan ni woro.

¹⁹ Yakuba ta muso Raseli dencew tun ye Yusufu ni Boniyaminu ye. ²⁰ Dence fla worora Yusufu fe Misiran; o ye Manase ni Efirayimu ye. A muso Asanati le ka o woro a ye. Asanati tun ye Potifera denmuso le ye; Potifera le tun ye Oni dugu sarakalasebaga ye. ²¹ Boniyaminu dencew tun ye Bela ye, ani Bekeri, ani Asibeli, ani Gera, ani Naaman, ani Ehi, ani Rosi, ani Mupimi, ani Hupimi, ani Aridi. ²² Olugu le ye Raseli dencew ye, a ka minw woro Yakuba fe. O bee lajennin tun ye mogow tan ni naani.

²³ Dan dence ye Husimu ye. ²⁴ Nefitali dencew ye Yaseli ye, ani Guni, ani Yeseri, ani Silemu.

²⁵ Olugu le ye Bila dencew ye, Laban tun ka o baardenmuso min di a denmuso Raseli ma. A ka o dencew le woro Yakuba ye. O bee lajennin tun ye mogow wolonfla.

²⁶ Mogow minw tagara Misiran ni Yakuba ye, a yere denw, ani a mamadenw, o bee lajennin tun ye mogow biworo ni woro. A dencew ta musow ma jate. ²⁷ Ayiwa, dence fla fana worora Yusufu fe Misiran; o cogo ra Yakuba ta mogow minw bee nana sigi ni a ye Misiran, o bee lajennin tun ye mogow biwolonfla.

Yakuba sera Misiran

²⁸ Ayiwa, Yakuba ka Zuda bla ka taga a yere ja Misiran, Yusufu fe, ka taga a fo a ye ko ale be nana Misiran, Goseni mara ra. ²⁹ Yusufu ka o men minke, a k'a ta sowotoro laben, ka taga Goseni, ka taga a face Yakuba^x kunben. A sera a face ma minke, a k'a boro mini a face kan na, ka kasi ka meen.

³⁰ Yakuba ko Yusufu ma ko: «Sisan hali ni ne sara o te baasi ye tuun. Sabu ne ka i ye, k'a ye ko i belen be si ra.»

³¹ Yusufu k'a fo a balemaw ni a face ta somogow tow ye ko: «Ne bena taga a fo Farawona ye, k'a lasomi ko ne balemaw nana, ani ne face ta mogow minw tun be Kanaana jamana ra.» ³² Yusufu ko tuun ko: «Ne bena a fo Farawona ye ko ne ta mogow ye sagagbenbagaw le ye. O ta baara ye beganmara le ye. Ne bena a fo a ye ko aw nana ni aw ta sagaw ni aw ta baw ni aw ta misiw ye, ani aw borofenw bee. ³³ Ni Farawona ka na aw wele ka aw jininka ko: «Aw be mun baara le ke?» ³⁴ Aw ye a fo a ye ko: «I ta jonw be beganw le mara kabini o

^u45.28 Yakuba, walama Izirayeli.

^v46.1 Yakuba, walama Izirayeli.

^w46.13 Yasubu: Kitabu dow ra a fora ko Yebu.

^x46.29 Yakuba, walama Izirayeli.

denmisenman fɔ ka na se bi ma; anw ni an bɛmaw bɛɛ ka o le kɛ.» Ni o kɛra, a bɛna a to aw ye sigi Goseni mara ra, sabu Misirankaw bɛ nigɪ bɛganmarabagaw ra.»

Yusufu k'a ta mɔgɔw yira Farawona ra

47¹ Ayiwa, Yusufu tagara a fɔ Farawona ye ko: «Ne face ni ne balemaw nana ka bɔ Kanaana jamana ra, ani o ta sagaw ni o ta baw, ni o ta misiw, ani o borofɛnw bɛɛ. O bɛ Goseni mara ra.»² Yusufu tun bɛ ni a balemace looru ye; a ka olugu yira Farawona ra.³ Farawona k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛ mun baara le kɛ?» O ka Farawona jaabi ko: «Anw ye bɛganmarabagaw le ye, i n'a fɔ an bɛmaw.»⁴ O ko Farawona ma tuun ko: «An minw ye i ta jɔnw ye, anw nana ka na sigi i ta jamana ra, sabu anw ta jamana ra domunikeyɔɔ tɛ an ta bɛganw fɛ tuun. Kɔngɔ juguyara Kanaana jamana ra. A to an ye sigi Goseni mara ra. Anw ye i ta baaradenw le ye.»

⁵ Farawona ko Yusufu ma ko: «Ayiwa, i face ni i balemaw nana i fɛ.⁶ Misiran jamana ye nin ye i kɔɔ; i face ni i balemaw bla jamana yɔɔ bɛɛ ra jumanman na, Goseni mara ra; ni i ka dɔw sɔɔ i balemaw ra fana minw ka baara lɔn kɔsɛbe, i ye olugu bla ne yɛɛ ta sagaw kunna o ye o kɔɔsi.»

⁷ Yusufu nana ni a face Yakuba fana ye ka na a yira Farawona ra. Yakuba ka Farawona fo kɔsɛbe.⁸ Farawona ka Yakuba jininka ko: «Ele si ye san jori ye sisan?»⁹ Yakuba k'a jaabi ko: «Ne si ye san kɛmɛ ni san bisaba. Ne ka o le kɛ yaala ra. Ne ma san caman sɔɔ, ne ta janamanya fana gbɛleyara. Ne tena se ka sijan sɔɔ, i n'a fɔ ne bɛmaw ka min sɔɔ ka o to yaala ra jamana kɔɔ.»

¹⁰ Yakuba ka o fɔ minke, a ka dugawu kɛ Farawona ye tuun ka sɔɔ ka taga.

¹¹ Yusufu ka yɔɔ dɔ di a face ni a balemaw ma Misiran jamana ra, i n'a fɔ Farawona tun k'a fɔ a ye cogo min na; a ka jamana yɔɔ bɛɛ ra jumanman di o ma, Ramusesi mara ra.¹² Yusufu ka domuni di a face ni a balemaw ma, ani a face ta somɔgɔw bɛɛ ma, ka kapa ni o ta gbamɔgɔw hakeya ye.

Kɔngɔ juguyara Misiran tuun

¹³ Ayiwa, domuni foyi tun tɛ sɔɔra Misiran jamana ra tuun; kɔngɔ tun juguyara kɔsɛbe. Misiran jamana ni Kanaana jamana mɔgɔw bɛɛ baraka tun bɛ desera kɔngɔ boro fɔ ka o fasa.¹⁴ Yusufu ka siman fiyeere o ma, ka Misiran jamana ni Kanaana jamana wari bɛɛ mina k'a bla Farawona ta so.¹⁵ Misiran jamana ni Kanaana jamana wari bɛɛ nana ban tuma min na, Misirankaw bɛɛ nana Yusufu fɛ ka na a fɔ a ye ko: «Domuni di an ma; kana sɔn k'a to an ye faga i kɔɔ. Wari foyi le tɛ an boro tuun.»¹⁶ Yusufu ko o ma ko: «Ni wari tɛ aw fɛ, aw ye na ni aw ta bɛganw ye. Aw ye na aw ta bɛganw falen ne fɛ siman na.»

¹⁷ O nana ni o ta bɛganw ye Yusufu fɛ. Yusufu ka o ta sow, ni o ta sagaw, ni o ta baw, ni o ta misiw, ni o ta faliw falen siman na.

¹⁸ O san nana ban minke, o nana Yusufu fɛ tuun ka na a fɔ a ye ko: «An matigice, an ta wari banna; an nana ni an ta bɛganw bɛɛ ye i fɛ fana. An tena a dogo i ma, ko foyi wɛɛ le tɛ an fɛ tuun k'a di i ma, ni an yɛɛ ni an ta dugukolow tɛ.¹⁹ I kana sɔn k'a to an ye faga i kɔɔ, ka an ta dugukolow lakolon to yi. An ni an ta dugukolow san, ka siman di an ma. O ra an ni an ta dugukolo bɛɛ bɛ kɛ i ta ye. Siman di an ma an ye a dan, janko an ye baro, an kana sa kɔngɔ boro, ka an ta dugukolow lakolon to.»

²⁰ Yusufu ka Misiran dugukolo bɛɛ san Farawona ye. Kɔngɔ gbankojugu o ra, Misirankaw ka o ta forow bɛɛ fiyeere. Jamana bɛɛ kɛra Farawona ta ye.²¹ O cogo ra Misiran jamana mɔgɔw bɛɛ kɛra Farawona ta jɔnw ye, k'a ta jamana kun kelen na, ka taga a bla a kun dɔ ra^y.

²² Dugukolo min tora ni a ma san, o kɛra sarakalasebagaw ta le ye. A ma olugu ta san, sabu Farawona tun ka sariya dɔ sigi sarakalasebagaw kosɔn; Farawona tun bɛ min di sarakalasebagaw ma, o tun bɛ baro o le ra. O kosɔn olugu ma o ta dugukolo fiyeere.

²³ Yusufu k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ne ka aw ni aw ta dugukolow san bi Farawona ye. Ne bɛ siman di aw ma, aw ye taga a dan aw ta forow ra.²⁴ Nka ni simantigewagati sera, aw bɛna siman taran k'a kɛ sigiyɔɔma looru, k'a taran kelen di Farawona ma. A taran naani tɔ, aw bɛ o dɔ kɛ si ye, ka dɔ kɛ aw ni aw denw, ni aw ta somɔgɔ tɔw ta baro ye.»²⁵ O ka Yusufu jaabi ko: «An matigice, i ka an kisi. Ayiwa, i n'a fɔ i ka o kopumanba kɛ an ye, o tuma, an bɛna kɛ Farawona ta jɔnw ye.»

²⁶ Yusufu ka o sariya sigi Misiran jamana bɛɛ kan, ko san o san Misiran siman ka kan ka taran sigiyɔɔma looru, k'a taran kelen kɛ Farawona ta ye. O sariya bɛ yi fɔ bi. Sarakalasebagaw dɔɔn ta dugukolow le ma kɛ Farawona ta ye.

Yakuba ta kumalabanw

²⁷ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw sigira Misiran jamana ra, Goseni mara ra. O borofɛnw nana caya, o ka den caman sɔɔ fana.

²⁸ Yakuba ka san tan ni wolonfla le kɛ Misiran jamana ra. A si bɛɛ lajennin kɛra san kɛmɛ ni san binaani ni san wolonfla.²⁹ A sawagati sera minke, a k'a dence Yusufu wele, k'a fɔ a ye ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma i boro la ne woto kɔɔ, ka kari, ko i bɛna kopuman kɛ ne ye, ka kɛ kankelentigi ye ni ne ye, ko i tena ne su don

^y47.21 Kitabu dɔw kɔɔ a sebera ko: «A ka mɔgɔw bɔ o sigiyɔɔw ra ka o lajen dugubaw ra.»

Misiran yan. ³⁰Ni ne sara tuma min na, ka taga fara ne bemaw kan, i ye ne ta ka bɔ Misiran, ka taga ne su don ne bemaw ta kaburu yɔrɔ ra.» Yusufu ko: «I ka min fɔ, ne bena o ke.» ³¹Yakuba ko: «O tuma, kari ne ye.» Yusufu karira.

O kɔ, Yakuba k'a kinbiri gban a ta lanan kunyanfan fe ka Ala bato^z.

Yakuba ka dugawu ke Yusufu dencew ye

48 ¹Wagati dama temenin kɔ, o nana a fɔ Yusufu ye ko a face man kene. Yusufu k'a dence fla ta, Manase ni Efirayimu, ka taga a face kɔrɔ. ²A fɔra Yakuba ye minke ko a dence Yusufu be nana a fe, a jijara ka wuri ka sigi a ta lanan kan. ³Yakuba ko Yusufu ma ko: «Ala Sebeetigi k'a yere yira ne ra Luzi, Kanaana jamana ra, ka baraka don ne ra. ⁴A k'a fɔ ne ye ko: «Ne bena den caman di i ma, ka i ta mɔgɔw caya, ka o ke siya caman ye, ka nin jamana di i ta duruja ma i kɔ fe, a be ke o ta ye wagati bee.» ⁵Yakuba ko Yusufu ma tuun ko: «I ka dence fla min sɔrɔ Misiran jamana ra yan, sani ne ye na i fe yan, Efirayimu ni Manase, olugu bena ke ne ta denw le ye. O bena ke ne ta le ye i n'a fɔ Ruben ni Simeyɔn ye ne ta ye cogo min na.

⁶«Nka i ka den minw sɔrɔ olugu kɔ fe, olugu bena ke i yere ta ye. O bena o ta cen sɔrɔ Efirayimu ni Manase sababu le ra. ⁷Ne be o kera Raseli le kosɔn. Sabu ne sekɔtɔ ka bɔ Mesopotami jamana ra, Raseli sara ne fe sira ra Kanaana jamana ra, Efirata dugu kere fe. Ne k'a su don o yɔrɔ ra, Efirata dugu sira ra, Efirata min be wele fana ko Betilehemu.»

⁸Yakuba^a ka Yusufu ta denw ye minke, a ko: «Ninnugu ye jɔnw le ye!»

⁹Yusufu ko: «Ala ka dence fla min di ne ma yan, olugu lo.» Yakuba ko: «Sabari ka o gbara ne ra yan, janko ne ye dugawu ke o ye.»

¹⁰Yakuba ja baraka tun dɔgɔyara kɔrɔya fe. A tun te yeri kera berebere tuun. Yusufu k'a denw gbara Yakuba ra. Yakuba ka o ta ka o sigi a sen kan, k'a boro mini o ma ni kanuya ye. ¹¹A k'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne tun te a miiri ko ne ja bena la ele kan tuun. Nka a ye nin ye, Ala nana a ke fɔ ne ka i ta denw yere ye.»

¹²Yusufu ka denw ta ka o bɔ a face sen kan, ale yere k'a kinbiri gban dugu ma, a face kɔrɔ. ¹³O kɔ, a k'a dence Efirayimu bla a kininboroyanfan fe, ka Manase bla a numanboroyanfan fe. A gbarara ni o ye a face ra, ka Efirayimu lɔ a face numanboroyanfan fe, ka Manase lɔ a kininboroyanfan fe. ¹⁴Nka a face Yakuba k'a borow bananbiri, k'a kininboro la Efirayimu kun na, k'a sɔrɔ ale le ye dɔgɔceman ye, k'a numanboro la kɔrɔceman Manase kun na.

¹⁵Yakuba ka dugawu ke Yusufu ye. A ko:

«Ne bemace Iburahima ni ne face Isiyaka ka Ala min bato,
ale Ala min blara ne ja kabini ne worolon, fɔ ka na se bi ma,
ale ye baraka don nin denw na.

¹⁶Meleke min ka ne bɔsi kojugu bee ma, o meleke ye baraka don nin denw na.

Nin denw sababu ra ne tɔgɔ kana tunu;
ne bemace Iburahima ni ne face Isiyaka tɔgɔ kana tunu,
o ta duruja ye caya jamana kɔnɔ.»

¹⁷Ayiwa, Yusufu k'a ye ko a face k'a kininboro la Efirayimu le kun na minke, o ma diya a ye, a k'a face boro mina ka bɔ Efirayimu kun na, ka taga ni a ye a dence fɔlɔ Manase fan fe. ¹⁸A k'a fɔ a face ye ko: «Baba, i firira, nin le ye dence fɔlɔ ye. I tun ka kan ka i kininboro la ale le kun na.»

¹⁹Nka a face ma sɔn. A ko: «Ne dence, ne k'a lɔn cɔ. Ne k'a lɔn ko Manase fana ta duruja bena caya ka ke siya dɔ ye; a fana bena bonya, nka a dɔgɔce bena bonya ka teme a kan. A dɔgɔce ta siya le bena caya ka ke siya camanba ye.»

²⁰Yakuba^b ka dugawu ke o ye o lon na. A ko: «Izirayelimɔgɔw bena aw tɔgɔ le ta ka dugawu ke ni a ye. O bena a fɔ mɔgɔw ma ko: «Ala ye baraka don aw ra, i n'a fɔ a ka baraka don Efirayimu ni Manase ra cogo min na.» »

Yakuba ka Efirayimu bla Manase ja fe o cogo le ra. ²¹O kɔ, a k'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne bena sa, nka Ala bena to ni aw ye. A bena kɔsegi ni aw ye aw bemaw ta jamana ra.» ²²A ko Yusufu ma tuun ko: «Ne bena i ta cen caya ka teme i balemaw ta kan. Ne be Sikemu mara di i ma. Ne ka Amɔrikaw kere le ni ne ta kerekemuru ni ne ta kalan ye, ka o yɔrɔ mina o ra.»

Yakuba ka cirayakuma minw fɔ a denw ko ra

49 ¹O kɔ, Yakuba k'a dencew bee wele k'a fɔ o ye ko: «Aw ye na lajen ne kɔrɔ, ne bena aw ta duruja nataw ta kow fɔ aw ye.»

²A ko:

«Aw ye na lajen ka menni ke,
Yakuba dencew!»

^z47.31 Heburuw 11.21 ra a sebera ko: «A tintinnin tora a ta bere kan ka Ala bato.»

^a48.8 Yakuba, walama Izirayeli.

^b48.20 Yakuba, walama Izirayeli.

Aw ye na aw face Izirayeli lamén.

³Rubén, ne dence fóló,
 ele ye ne ta baraka ye, ne kanbelenman kónna ka den fóló min woro.
 I ta bonya temena bæe ta kan,
 i baraka fana temena bæe ta kan.
⁴Nka i ma jamaló;
 i be i ko jiba woyotó min be lamaga;
 o ra, i tena nafeyóró sóró dè!
 Sabu i yelenna i face ta lanan kan,
 i yelenna ne ta lanan kan, ni ne muso ye.

⁵«Ayiwa, Simeyón ni Levi ye mógó suguya kelen ye.

O ta muruw ye kojugukefenw le ye.
⁶O ka jén min siri, ne te ni o ye o ra;
 ne te ni o ye o ta jén ra fiyewu!
 Sabu dimi kosón o ka mógó faga,
 o ta juguya kosón, o toronketó,
 o ka mógów ta misitoranw senfasaw tige.
⁷Ala ye o ta dimi danga,
 sabu o le ka o bla kojugu ra.
 Ala ye o ta fariya danga,
 sabu o le ka o ke hinabariw ye.
 Ne bena o ta denw faran ka o bó jógón na Izirayeli ta jamana ra,
 ka o yerége ka taga jamana yóró bæe.

⁸«Ayiwa, Zuda, ele balemaw bena ele le bonya.

I bena i boro la i juguw tón kan,
 ka o kun biri fanga ra.
 I fadenw fana bena o kinbiri gban i kóró.
⁹Zuda be i ko jaranbelen le.
 Ne dence, i bóra fagarikéyóró ra ka na!
 A be a kinbiri turu, ka la i ko jara, i ko jaraba.
 Jón le be són k'a lawuri!
¹⁰Masacebere tena mabó Zuda ta gba ra fiyewu.
 Kuntigiya bere tena bó a boro ka ye,
 fó ka taga se kotigi^c yere nawagati ma.
 Siyaw bæe bena o yere majigi ale le ye.
¹¹Rezen bena caya fó a be a ta fali siri rezensun le ra,
 k'a ta falimuso den siri rezensunw bæe ra pumanman na.
 A be a ta derege ko rezenji le ra,
 k'a ta deregeba ko rezenji ra.
¹²Rezenji be a na manamana tuma bæe,
 nónó be a jinw gbe a da ra.

¹³«Zabulón sigiyóró bena ke kórójida le ra,
 kurunbaw lóyóró le bena ke a sigiyóró ye.
 A ta mara dan bena se fó Sidón dugu fan na.

¹⁴«Isakari ye fali barakaman le ye,
 a be la beganw siyóró ra.

¹⁵A k'a ye ko a layóró laganfiyanin be minke,
 ko a yóró ce ka ni minke, a tora yi kunkelen.
 A k'a kó bla donita kama,
 fó ka na ke tów ta jón ye, ka jagboyabaaraw ke tów ye.

¹⁶«Dan le bena sigi a ta mógów kunna
 ka o kiti tige, ka ke i n'a fó Izirayeli ta gba tów.

¹⁷Dan ye sa le ye, min be la sira ra.

^c49.10 Kotigi: Heburukan na a sebera ko: Silo.

Fɔnfɔnnin lo, min be la mɔgɔw ja siradennin kan.
A be sow kin o sen na,
fɔ sotigi be yeɓema ka ben dugu ma.

¹⁸ «E! Matigi Ala, ne jigi be i ta demeri kan.

¹⁹ «Gadi, mɔgɔ dɔw bena jen ka na ben i kan ko o be i kere,
nka ele bena ben o kan ka o gben.

²⁰ «Aseri, domunifen numanman bena sɔrɔ i ta jamana le ra;
ele le bena domunijumanw di masacew ma.

²¹ «Nefitali be i ko dagbe, min be a yere ma;
a be denjumanw le woro.

²² «Yusufu be i ko yiridenta min be wurira kura ye,
yiridenta min be bununda ra.
A yiriborow be janya fɔ ka teme kogo kunna.

²³ Kalantigiw tugura a nɔ fe;
o k'a bon ni o ta bijew ye, o gbanna a ra kosebe.

²⁴ Nka ale ta kalan tora a boro;
Yakuba ta Ala fangatigi ka fanga don a borow ra.

Ale Ala le ye Izirayeli korɔsibaga ye,
ani Izirayeli ta Ala barakaman.

²⁵ I face ta Ala, ale bena i deme.

Ala Sebeetigi le bena baraka don i ra,
ka sankolo ta baraka di i ma,
ka dugukolo ta baraka di i ma,
ka baraka don musow ra, ka denworo nɔgɔya o ye,
ka baraka don beganw fana ra, ka o caya.

²⁶ I face ta dugawu temena kuru banbariw ta kan;
o dugawuw bena to i kan, ka meen,
fɔ ka teme kuruw si kan, kuru minw danna kabini fɔɔfɔɔ.

O dugawu ye ke Yusufu kan,
o dugawu bee ye to Yusufu kan, ale min kera a balemaw ta kuntigi ye.

²⁷ «Boniyaminu ye wara le ye,
a be sogo mina k'a faga.
Sɔgɔmada fe a be sogo dɔ jimi,
wulada fe, a ka min mina, a be o taran.»

²⁸ Ayiwa, Izirayeli ta gba tan ni fla le ye nin mɔgɔw ye. O face ka nin cirayakumaw le fɔ o ye, a dugawuketɔ.
A ka dugawu ke o ye, bee ni i ta dugawu.

Yakuba ta saya

²⁹ Ayiwa, o kɔ, Yakuba k'a fɔ a dencew ye ko: «Ne bena sa ka taga ne ta bemaw fe. Ni ne ka sa, kuruwo min be Hetikace Efurɔn ta foro ra, aw ye taga ne su don yi, ne ta bemaw kere fe. ³⁰ O kuruwo be Makipela ta foro ra, Mamire ta yɔrɔ kɔrɔ, Kanaana jamana ra. Iburahima ka o foro le san Hetikace Efurɔn fe, k'a ke sudonyɔrɔ ye. ³¹ Iburahima ni a muso Saran su donna yi le. Isiyaka ni a muso Rebeka fana su donna yi. Ne le ka Leya su don yi fana. ³² O foro ni o kuruwo bee sanna Heti ta mɔgɔw fe.»

³³ Ayiwa, Yakuba ka o kuma fɔ ka ban minke, a k'a senw layelen lanan kan, ka la. A sara ka taga a bemaw fe.

Yakuba ta sanga

50 ¹ Yusufu k'a ye ko a face sara minke, a face kanuya kosɔn, a ka ja biri a face pada kan, k'a boro mini a kan na, ka kasi. ² Flakebaga minw tun be baara ke a ye, a k'a fɔ olugu ye ko o ye a face su laben ka ja ni kasatigenan ye. Flakebagaw k'a su laben ni kasatigenan ye. ³ O k'a laben ka se fɔ tere binaani. Misirankaw k'a su kasi fɔ tere biwolonfla.

⁴ O sukasionw dafara minke, Yusufu k'a fɔ Farawona ta somɔgɔw ye ko: «Ni can ra ne ko ka di aw ye, aw ye taga kuma Farawona fe ne ye. Aw ye a fɔ a ye ko, ⁵ sani ne face ye sa, a tun k'a fɔ ne ye ko ne ye kari ale

ye, ko ni ale nana sa, ale tun ka kaburu min san Kanaana jamana ra, ko ne ye taga ale su don yi. O kosɔn ne b'a fe ka taga ne face su don, ka sekɔ ka na.»

⁶ Ayiwa, o kuma sera Farawona ma minke, Farawona k'a fɔ Yusufu ye ko: «Taga i face su don i n'a fɔ i karira a ye cogo min na.» ⁷ Yusufu tagatɔ a face sudonyɔrɔ ra, Farawona ta jamana jamɔgɔw bɛɛ tagara a blasira, ani Farawona ta cekɔrɔbaw, ani Misiran jamana cekɔrɔba tɔw bɛɛ, ⁸ ani Yusufu ta somɔgɔw bɛɛ, ani a balemaw, ani a face ta somɔgɔw bɛɛ. Denmisɛnw, ani sagaw ni baw, ani misiw dɔrɔn le tora Goseni mara ra yi, Misiran jamana ra. ⁹ Sowotorotigiw, ani sotigiw fana tun bɛ ni o ye. Jama caman le tun bɛ jɔgɔn kɔ ka taga.

¹⁰ Kenegbe min tɔgɔ ye ko Atadi, o sera o yɔrɔ ra minke, Zuriden kɔba kɔ fe, o ka sukasi ke, ka kulekanbaw bɔ o yɔrɔ ra. Yusufu ka tere wolonfla le bla k'a face sanga ke. O k'a face sanga ke o yɔrɔ ra k'a su kasi.

¹¹ Kanaanaka minw bɛ o jamana ra, olugu ka o sanga ko ye Atadi kenegbe ra, o ko: «Nin kera sangaba ye Misirankaw fe de!» O le kosɔn, o ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko: Abeli Misirayimu^d; o yɔrɔ bɛ Zuriden ba kɔ fe.

¹² O cogo ra, Yakuba satɔ tun ka min fɔ a ta sanga ko ra, a dencew ka o ke.

¹³ O tagara ni a su ye Kanaana jamana ra. Kuruwo min bɛ Makipela foro ra, o tagara a su don yi. Iburahima tun ka o yɔrɔ le san Hetikace Efurɔn fe, k'a ke sudonyɔrɔ ye; a bɛ Mamire ta yɔrɔ kɔrɔ.

¹⁴ Yusufu k'a face su don ka ban minke, a sekɔra Misiran, ani a balemaw, ani minw bɛɛ tun tagara ni a ye a face sudonyɔrɔ ra.

Yusufu kɔrɔcɛw k'a daari

¹⁵ Ayiwa, Yusufu balemaw k'a ye ko o face sara minke, o ko: «Ni Yusufu ka wuri an kama sisan do! An ka kojugu min ke a ra, ni a ko a bɛ o juru sara an na do!» ¹⁶ O ka mɔgɔ ci ka taga a fɔ Yusufu ye ko: «Sani i face ye sa, a tun k'a fɔ ko ¹⁷ an ye kuma i fe, ko i ye sabari ka i balemaw ta hake ni o ta jurumun yafa o ma, sabu o ka kojugu le ke i ra.» O ko Yusufu ma ko: «An ye i face ta Ala ta jɔnw le ye; sabari ka an ta hakew yafa an ma.»

Yusufu ka o kuma mɛn minke, a kasira.

¹⁸ A kɔrɔcɛw yere nana o kinbiri gban a kɔrɔ; o ko: «Anw ye i ta jɔnw le ye.» ¹⁹ Yusufu ko o ma ko: «Aw kana siran. Ala ka min latige, o le kera. ²⁰ Aw tun b'a fe ka kojugu le ke ne ra, nka Ala k'a yelem a k'a ke kopuman ye, k'a laban ke nin ye bi, janko ka mɔgɔ caman kisi. ²¹ O ra, aw kana siran, ne bena ne janto aw ra, aw ni aw ta denw bɛɛ.»

Yusufu kumana o fe, ni kanuya ye, ka o jusu saaro.

Yusufu ta saya

²² O kɔ, Yusufu ni a face ta somɔgɔw tora Misiran. Yusufu si tun ye san keme ni tan. ²³ A k'a dence Efirayimu ta denw ye, ka Efirayimu mamadenw fana ye. A dence Manase dence Makiri, o ta denw worora minke, Yusufu ka olugu ke a yere ta denw ye.

²⁴ Lon dɔ, Yusufu k'a fɔ a balemaw ye ko: «Ne bena sa, nka sigiya t'a ra, Ala bena a janto aw ra, ka aw labɔ nin jamana ra yan. A ka layiri ta ko a bɛ jamana min di an bemaw Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ma, a bena taga ni aw ye o jamana ra.»

²⁵ O kɔ, Yusufu k'a fɔ a balemaw ye ko: «Aw ye kari ne ye, ko ni Ala nana aw labɔ Misiran, aw tagatɔ, aw ye taga ni ne kolow ye ka bɔ Misiran.»

²⁶ Ayiwa, Yusufu nana sa k'a si to san keme ni tan. O k'a su laben ni kasatigenan ye k'a bla kesu dɔ kɔnɔ Misiran.

^d50.11 Abeli Misirayimu, o kɔrɔ ye ko: Misirankaw ta sangakoba.